Vysoká škola ekonomická v Praze

Diplomová práce

2017 Bc. Petr Vaic

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta podnikohospodářská

Studijní obor: Arts Management

Název diplomové práce

Vzdělávání seniorů v Městské knihovně Louny

Autor diplomové práce Bc. Petr Vaic

Vedoucí diplomové práce PhDr. Irena Tyslová

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Vzdělávání seniorů v Městské knihovně Louny“

vypracoval samostatně s využitím literatury a informací, na něž odkazuji.

V Lounech, dne ……. ……..……

Poděkování

Chtěl bych všem, kdo mě v průběhu studia podporovali a pomáhali, srdečně poděkovat. Obzvláště pak rodičům a mojí vlídné vedoucí práce, PhDr. Ireně Tyslové.

Název diplomové práce

Vzdělávání seniorů v Městské knihovně Louny

Anotace

Práce se v teoretické části zaměřuje na rešerši odborných zdrojů k tématům: vzdělávání seniorů, dobrovolnictví, komunity, spolky a knihovna. V praktické části se práce zaměřuje na deskripci nejen vzdělávací činnosti Městské knihovny Louny a analýze účasti starších obyvatel v kultuře pomocí dotazníkového šetření. Šetření bylo zaměřeno na cílovou skupinu středně-starších a starších obyvatel ve městě Louny a bylo vypracováno, vyhodnoceno a sesbíráno autorem této práce. V poslední části nalezneme popis získaných dat. Tato část analyticky vyhodnocuje a porovnává informace o stavu kulturně-sociálního vyžití v Lounech a doporučuje další krok rozvoje pro management knihovny.

Klíčová slova

Vzdělávání seniorů, dobrovolnictví, knihovna, Třetí věk, aktivní stárnutí, kultura.

Title of Master‘s Thesis

Third Age education in Municipal library in Louny

Annotation

The thesis’ theoretical part focuses on resource research on topics: education of seniors, volunteering, communities, societies and library. In the practical part of this thesis, we focus on description of not-only educational work of Municipal library in Louny and the analysis of senior’s attendance in culture using a custom survey. The survey was focused on middle-aged and older inhabitants in the town Louny, and developed, evaluated and collected by the author of this thesis. In the last part, we can find description of the collected data. Here it analytically evaluates and compares information about the socio-cultural activities in Louny, and offers the next step of development for management of the library.

Key words

Education of seniors, volunteering, library, Third Age, active ageing, culture.

Obsah

1. Úvodní část ... 2
1.1. Téma práce a důvod zvolení ... 2
2. Teoretická část ... 4
2.1. Hypotéza ... 4
2.2. Městská knihovna Louny ... 4
2.3. Vzdělávání seniorů všeobecně ... 5
2.3.1. Aktivní stárnutí ... 7
2.4. Univerzity třetího věku ... 9
2.4.1. Historie Třetího věku ... 9
2.4.2. Třetí věk v České republice ... 10
2.4.3. Gerontagogika ... 11
2.4.4. Lektor na univerzitách Třetího věku ... 12
2.4.5. Lektor v roli mentora i přítele ... 13
2.4.6. Problematika ageismu ... 14
2.5. Podpora ze strany města Louny ... 16
2.5.1. SWOT analýza zaměřená na seniory v Lounech ... 18
2.6. Dobrovolnictví všeobecně ... 19
2.6.1. Historie dobrovolnictví ... 19
2.6.2. Dobrovolnictví u nás ... 21
2.6.3. Pojem dobrovolník ... 21
2.7. Dobrovolnictví v programu Třetí vek ... 22
2.8. Metodika dotazníků ... 23
3. Praktická část ... 25
3.1. Nabídka kultury v Lounech ... 26
3.2. Činnost Městské knihovny Louny ... 27
3.3. Kulturní a společenské akce pořádané knihovnou ... 30
3.4. Výsledky dotazníku ... 34
3.5. Interpretace výsledků a další zajímavosti ... 53
4. Závěr ... 55
Citovaná literatura a další zdroje ... 57
Seznam tabulek a grafů ... 60
Přílohy ... 62
Seznam zkratek ... 66

1. Úvodní část

V úvodní části bude práce rozložena mezi několik podkapitol a všechny části můžeme brát jako rešerši teorie a zdrojů k tématu. Postupně se dopracujeme k vysvětlení všech pojmů a problematiky této diplomové práce.

1.1. Téma práce a důvod zvolení

Tato diplomová práce se zabývá otázkou „Vzdělávání seniorů v Městské knihovně Louny“. Pracuje především s tématikou vzdělávání seniorů, dále se zabývá dobrovolnictvím, spolky a knihovnou jako takovou. Teoretická část čerpá z několika knižních zdrojů, které popisují výše uvedenou problematiku a pro praktickou část budou využity výsledky, získané na základě provedeného dotazníkového šetření. Tyto výsledky budou předány k dispozici vedení knihovny, budou s ním prokonzultovány a vedení knihovny zváží jejich využití a promítnutí v praxi.

Hlavní důvody výběru tohoto tématu diplomové práce a zdroje, ze kterých autor vychází:

- prvním zdrojem je bakalářská práce, která všeobecně zpracovává téma animačního projektu Městské knihovny v Lounech. Ta popisuje přesun knihovny v roce 2010 ze staré lokace (mimo centrum města) na náměstí, do domu číslo popisné 1, což pod vedením ředitelky knihovny re-animovalo neboli znovu oživilo místo a funkci této instituce. A nejen, že animace obnovila funkčnost, dokonce se díky multifunkční budově může nyní soustředit i na nespočet dalších činností a aktivit, které by v původní budově nemohla poskytovat. Některé z nich budou popsány níže. Po realizaci tohoto projektu byla knihovna vyznamenána oceněním nejlepší městská knihovna za rok 2011 ve své kategorii, což bylo jedním z mnoha důkazů pro potvrzení hypotézy bakalářské práce, a sice: animace a přesun knihovny se podařily a díky nim se stala knihovna kulturním centrem ve městě. V této diplomové práci budou využívána zjištění, plynoucí z bakalářské práce s tím, že nyní bude rozšířeno bádání o konkrétní výzkum, týkající se programu univerzity pro seniory, tzv. „Třetí věk“.
- zadruhé: tematika vzdělávání seniorů na univerzitách je tématem, řešeným v mnoha sociálních studiích. Dotýká se svým způsobem všech, ať už přímo, nebo nepřímo. Podle hypotézy této diplomové práce, která je v přesném znění uvedena níže, mají totiž senioři zájem se zapojovat do nejrůznějších dobrovolných činností, ať už ve formě různých kulturně-sociálně-vzdělávacích programů, nebo působit v různých volnočasových spolcích, které rozvíjejí jejich zájmy. V podmínkách maloměsta, kterým jsou Louny, tedy senioři ovlivňují život běžných občanů možná více, než by se mohlo zdát. Tato hypotéza bude potvrzena či vyvrácena až v praktické části a v závěru této práce.
- a třetím důvodem je fakt, že autor pochází z Loun a strávil zde celý svůj dosavadní život. A vedle znalostí, nabytých ze studia na Vysoké Škole Ekonomické v Praze na

oboru Arts Management pod fakultou Podnikohospodářskou, získal spoustu vlastních zkušeností díky svému zájmu o toto město a dění v něm. Především o jeho sociální, ekonomickou, kulturní a vzdělávací úroveň, kterou často zpracovával do seminárních prací a studií, a tím pádem získal širší povědomí o příčinách toho, co se ve městě děje a jaký dopad to má na místní obyvatele a obyvatele z blízkého okolí. Proto autor zvolil právě toto téma své diplomové práce a chtěl by se zaměřit na vybranou část z bohaté činnosti lounské knihovny, její popis a přínos pro život obyvatelstva v maloměstě. Cílem této práce je tedy snaha vysvětlit přínos zapojování se seniorů, tedy tzv. generace „Třetího věku“ do sociálně-kulturního života v Lounech.

2. Teoretická část

V této části následuje rešerše teorie, popisu a vysvětlení relevantních pojmů. Jako každá obdobná práce by měla začít stanovením hypotézy.

2.1. Hypotéza

Hlavní myšlenou této práce je hypotéza, která by měla být jakýmsi vodítkem celé práce, a v závěru by mělo být zhodnoceno, zda se dá hypotéza potvrdit, či vyvrátit. Hypotéza této diplomové práce tedy zní:

„Stakeholdeři programu Třetí věk v Městské knihovně Louny mají tendenci se dále zapojovat do dalších komunit, spolků a dalšího dobrovolnictví."

Z této věty je potřeba primárně vysvětlit několik pojmů.

Zikmund (2016) popisuje stakeholdery jako osoby, které jsou jakýmkoliv způsobem spojeny s nějakou institucí, firmou, programem atp. Nejedná se pouze o osoby, které jsou nějak finančně zainteresovány, jedná se o jakéhokoliv člena společnosti, který má nějaké spojení nebo vztah, v tomto případě s knihovnou.

Třetí věk je vzdělávací program pro seniory, který pořádá Městská knihovna Louny a přijímá všechny osoby ze střední a starší generace, které mají zájem se dále rozvíjet a vzdělávat. (O projektu Třetí věk, 2017)

V neposlední řadě jsou zde pojmy komunity, spolky a dobrovolnictví, které je nutné popsat detailněji, a proto budou popsány v dalších kapitolách.

2.2. Městská knihovna Louny

Existence knihoven v maloměstech historicky zaujímá velmi důležitou úlohu. Je to centrum poznání, informací, kultury a vzdělání všeobecně. To samé samozřejmě platí i o takovém maloměstu, jako jsou Louny. Zde vznikla knihovna na základě podnětu dělnického spolku Barák z 29. května roku 1898. V roce 1901 přešla do správy městské obce a její název se změnil na Veřejnou knihovnu a čítárnu královského města Loun. Původně sídlila v čísle popisném 511 v ulici Na Valích. V meziválečném období se knihovna přemístila do budovy radnice a následně v roce 1945 pak do budovy bývalé Okresní hospodářské záložny v Hilbertově ulici. V roce 1949 vzniklo její hudební oddělení, o dva roky později se přejmenovala na Okresní lidovou knihovnu, čímž převzala péči o vesnické knihovny. Roku 1974 byla pak otevřena v západní části města nová pobočka knihovny – Luna, která ukončila svou činnost v roce 2010, ale postupně se změnila na klubovnu a jedno z dětských oddělení, spadajících pod knihovnu. V letech 1979-2010 sídlila v tehdy nově dostavěném Kulturním domě, který umožnil určité rozšíření svých služeb, zavedla katalogizaci do počítačové databáze a několik veřejných přístupů k internetu. Název Městská knihovna Louny vznikl v roce 1996, kdy se stala příspěvkovou organizací Města Louny. V tomto období si také předávalo taktovku řízení knihovny několik osob, což trvalo až do roku 2006, kdy se vedení ujala současná ředitelka, Mgr. Dagmar Bahnerová (dnes Kučerová).

V současné době spravuje knihovna na 145 tisíc knihovních jednotek, je jedna z osmi knihoven, pověřených řízením dalších knihoven Ústeckým krajem a spadá pod ní 32 místních lidových knihoven a 4 profesionální knihovny.

Pro pochopení kontextu je nutné si také popsat a zařadit samotné město Louny. Nejlepší souhrn o stručné historii můžeme nalézt v knize Edice „Zmizelé Čechy – Louny“, vypracované místním rodákem, PhDr. Martinem Vostřelem:

Za počátek Loun je považována první písemná zmínka z roku 1115, kdy tehdejší vesnice spadala pod majetek kláštera v Kladrubech. Tehdejší vesnička stála v místě dnešního kostelíku sv. Petra u brodu přes řeku Ohři, a díky své poloze byla významným bodem pro přesun přes řeku. Louny dosáhly titulu Královského města za vlády Přemysla Otakara II., v 60. letech 13. století. Poloha města významně profitovala z důležité zemské cesty z Německa do Prahy, a tak můžeme najít v pramenech zmínky o kolonistech z Německé říše, kteří zde bydleli a cestovali přes město. Za Lucemburků pak město prosperovalo především díky řemeslnické a zemědělské výrobě, kdy se pěstovalo především obilí a víno. Ovšem v roce 1517 jej zasáhl nečekaný požár, a velká část města musela být přestavena. Díky tomu také vznikl nový kostel sv. Mikuláše od významného architekta Benedikta Rejta. Louny se za bitvy na Bílé hoře postavily na stranu vzbouřenců, a tak po obsazení Albrechtem z Valdštejna musely ekonomicky snášet vysoké výpalné, nemluvě o tom, že si zde vybudoval hlavní stanoviště pro vojenské služby, které město také vyčerpávaly. Díky tomu se v následujících letech vývoj města pozastavil a ztrácelo na významu, a to až do poloviny 19. století, kdy město vybudovalo Obecní úřad. Tehdy také začala první větší demolice historických budov, což zapříčinilo zmizení mnoha historicky nedocenitelných budov, jako byly renesanční domy, radnice a městské brány. Poté město začalo rozšiřovat svůj průmysl, za pomoci několika významných podnikatelů zde byly postupně vybudovány továrny jako cukrovar, pivovar, jatky, několik mlýnů, železniční opravny a další. Částečně díky tomu a také díky své poloze se pak stalo město významným železničním uzlem s několika směry, na Prahu, Žatec, Most, Rakovník a Libochovice. Koncem tohoto století zde také byla vybudována první střední škola, Reálná škola Václava Hlavatého, která dodnes funguje jako místní gymnázium pod stejným jménem, Gymnázium Václava Hlavatého. Průmysl i nadále rostl, vznikly další nové továrny, jako Elektroporcelán, Praga, mlékárna a nikem masokombinátu. Poslední větší změnou byla asanace Žateckého předměstí s původními historickými domy, vznikajícími už od 16. století, která byla provedena v 70. letech a na jeho místech byla vybudována panelová sídliště. (Vostřel, 2011, s. 5-19)

2.3. Vzdělávání seniorů všeobecně

V této části budou primárně vysvětleny pojmy a dále postupně problematika vzdělávání seniorů, jejich aktivizace, tzn. kvalitní život pro seniory. Nejdříve bude vysvětlen pojem senior.

Ve *Vzdělávání seniorů a jeho specifika* z roku 2013 popisují Ondráková, J., Tauchmanová, V., Janiš, K., Pavlíková, S. a Jehlička, V. pojem seniora následovně: „*Charakterizovat, lépe řečeno jednoznačně charakterizovat seniora je jednoduché pouze zdánlivě. V české společnosti se běžně používají pojmy jako „důchodce“, „senior“, „geront“, ale také familiární termíny „babička“ a „dědeček“, a to i v případech, kdy se nejedná o naše*

příbuzné. Stejně tak se lze setkat s termíny „stařenka" a „stařeček". Pod všemi výše uvedenými pojmy, které jsou využívány nejen běžnými lidmi, ale i médii, si umíme představit danou cílovou skupinu, respektive typického představitele této cílové skupiny". (Ondráková, et al., 2013, s. 11-12)

Senior vychází ze slova „senium", neboli stáří, což možná nejlépe vystihuje tento pojem. Ten totiž hovoří spíše o samotném pojmu stáří nežli o charakteristice nějaké konkrétní osoby, kterou si pod výše zmíněnými pojmy lze představit. Například v rámci programu Třetí věk je definice jednoznačná, do programu se akceptují jakékoliv střední a starší generace. Pro definici střední generace je v kontextu Třetího věku myšlena jakákoliv osoba, která dosáhla věku kolem 50 let.

Věk ale není jedinou charakteristikou, kterou je cílová skupina charakterizována. Kromě věku je potřeba definovat ještě další kritéria a charakteristiky pro kvalifikaci osob, zainteresovaných do programu Třetího věku. Mezi další charakteristiky cílové skupiny patří také: vůle se dále vzdělávat, aktivní stárnutí, socializace, seberealizace, navazování nových vztahů atd.

Všeobecně je možné tedy seniory charakterizovat následujícími faktory, kterými vnímáme člověka jako starého, sestavené sestupně dle četnosti (výsledek průzkumu o vnímání čím se vyznačuje senior):

- fyzický stav
- kalendářní věk
- ztráta duševní svěžesti
- ztráta autonomie
- potíže přizpůsobit se změnám
- odchod do důchodu
- potíže s řešením problémů
- narození vnoučat.

Dá se tvrdit, že všechny tyto faktory bychom mohli přiřadit i člověku, kterého bychom za starého nepovažovali. Například narození vnoučat může nastat i u člověka 40 letého, podobně tak odchod do důchodu může být spojen s člověkem mladším 50 let, za předpokladu, že se tak rozhodne a nebo již z finančních či jiných důvodů nepotřebuje nebo nechce dále pracovat. Jako univerzální faktor, kterým bychom tedy mohli všeobecně určit, kdo je a kdo není starý, je kalendářní věk. Ten funguje jako značení pro jednoduché statistické zpracování, a většina vyspělých států považuje za kritickou hranici 65 let, kdy označuje takovou osobu za seniora či „starou osobou". V rámci stárnutí obyvatelstva a prodlužující se délky života lze však na problém pohlížet i z druhé strany, neboli tak, že se tato hranice může postupně posouvat dále.

Stárnutí populace vidí jako problém i Helczerová, V. a Dvořáčková, D. ve své knize *Volnočasové aktivity pro seniory*: *„Stárnutí společnosti se v současnosti stává jedním z celosvětových problémů. Tento proces, který od poloviny 20. století postihuje ve větší či menší míře všechny země, je pomalý, dnes však nevyhnutelný. Postupně se zvyšuje podíl osob starších 60 let a snižuje se podíl osob mladších 15 let, tj. starší věkové skupiny rostou početně relativně rychleji než populace jako celek."* (Helczerová, Dvořáčková, 2013, s. 19)

Nad otázkou, zdali se stává stárnutí globálním problémem, se dá diskutovat do nekonečna. Důležitější se však stává otázka, jakou formou mohou lidé stárnout a jaká je úroveň jejich stárnutí. Na základě životní úrovně, rodinného zázemí, vůle užívat si a žít, volnočasových aktivit a psychického nebo fyzického stavu bychom mohli určit, jak aktivní stárnutí je.

2.3.1. Aktivní stárnutí

Pojem aktivní stárnutí můžeme najít ve stejné příručce, hovoříme o něm jako o problematice moderní společnosti, která se týká, nebo bude týkat, do určité míry každého z nás. A to především ve svém přirozeném procesu stárnutí. *„Aktivní život a aktivní stárnutí znamená, že se jednotlivec snaží zajistit si dobrou kvalitu života. Kvalita života však nereprezentuje pouze individuální životní standard, ale je velmi úzce spjata i s prostředím, ve kterém lidé žijí, s jejich potřebami a požadavky. Může být chápána jako výsledek působení mnoha faktorů, a to jak sociálních, zdravotních, ekonomických, tak i environmentálních podmínek, které jsou ve vzájemné interakci. Může také zahrnovat otázky smyslu a pocitu užitečnosti vlastního života i subjektivní hodnocení života v pojmech osobní svobody a spokojenosti. Kvalita života se považuje za pozitivní ukazatel celkového stavu jedince, který umožňuje hodnotit komplexně zaměřené zdravotní a psychosociální intervence.“* (Helczerová, Dvořáčková, 2013, s. 23)

S tímto tématem souvisí i následující problematika, a sice odloučení seniorů od společnosti. Ať už se odloučení dá dokázat a sociologicky zjistit nebo ne, obecně se dá tvrdit, že u starších lidí existuje tendence uzavírat se více do sebe, mít pocity nesounáležitosti, ztráty přátel, sociálních vztahů a interakcí, neužitečnosti pro společnost a další. Někteří senioři se rozhodnou nějakým způsobem nadále pracovat i v důchodu, nebo si například přivydělávat, a díky tomu mají relativně jednodušší navazování vztahů, socializaci i seberealizaci. Komunikace s kolektivem pracovníků je totiž vždy jednodušší, než navazovat vztahy s náhodnými lidmi.

Aktivní stárnutí se tedy podle Helczerové a Dvořáčkové snaží esenciálně o tři věci:

1. *„Umožnit ženám i mužům, aby vydrželi v zaměstnání déle – překonáváním strukturálních bariér (včetně nedostatečné podpory pro neformální pečovatele) a poskytováním vhodných nabídek bude možné mnoha starším lidem pomoci, aby zůstali aktivní na trhu práce, což přinese systémové i individuální výhody.*
2. *Usnadnit aktivní občanství podporou prostředí, ve kterém se využívá přínos starších žen a mužů pro společnost.*
3. *Umožnit ženám i mužům zachovat si ve stáří dobré zdraví, a žít nezávisle díky životnímu přístupu ke zdravému stárnutí v kombinaci s adaptovaným ubytováním a místním prostředím, které starším lidem umožní zůstat ve svých domovech co možná nejdéle“.* (Helczerová, Dvořáčková, 2013, s. 24-25)

Být aktivní však znamená být všeobecně zainteresován do okolí, světa, poznání, vědy, literatury, technologie, být otevřen novým věcem, s chutí do života, s koníčky a vlastní zábavou atd. Některé z výše jmenovaných mohou seniorům připadat složité, zbytečné nebo se jim již do učení těchto věcí nechce, to vše by ovšem mělo být nabízeno, aby mohli žít plnohodnotný život. Podobně mohou být pro některé seniory nepřekonatelným problémem například nové technologie, jako počítač či internet a jejich ovládání. Pokud jim však někdo z rodiny pořídí počítač s internetem a vysvětlí jim převažující benefity této technologie a jejího využití, pak

určitě pochopí, že relativně krátkodobé docházení na kurzy nebo samouka z literatury mu může přinést zcela nový svět informací, komunikace a zábavy.

Co se týká zařazení do společnosti, senioři mohou prožívat jakousi životní krizi. To, že jsou například v důchodu zapříčiní, že nemají práci a může jim připadat, že ztratili svou sociální roli. V dnešní, těžko definovatelné společnosti je faktem, že práce je určitá prestiž, sebenaplnění a také je nám prací přiřazen určitý společenský status. Díky tomu, že pracujeme, získáváme také určitou moc, například finanční nebo společenskou. Být seniorem v důchodu a nepracovat může pro mnoho lidí znamenat ztrátu své identity a ponoření se až do depresivních stavů, ve kterých člověk neví, kam jít dál, či co dělat. Proto je nutné tento trend zvyšujícího se počtu dezorientovaných seniorů korigovat a seniorům pomáhat.

Metod, které se dají využít při pomáhání seniorům, je nespočet. Není třeba vyjmenovávat všechny pomocné instituce a organizace, které mají ve stanovách řečeno něco o pomoci, zvýhodnění, znovu-začlenění se do společnosti či o specializaci na seniory. V rámci takového maloměsta, jako jsou Louny, je potřeba vyjmenovat jen ty, které zde opravdu nějakou činnost provádějí, nebo nabízejí nějaké služby, zaměřené svým způsobem na seniory. V tomto případě lze vyjmenovat konkrétně tři nejvýznamnější a nejdůležitější podporovatele seniorů v Lounech:

1. Městská knihovna Louny, která podporuje vzdělání a nabízí služby pro všechny obyvatele, nezávisle na věku, vzdělání či zaměření;
2. Domov pro seniory, který svou existencí zajišťuje služby pro ty, kteří se o sebe již nedokáží postarat, nebo nemají někoho, kdo by to udělal za ně;
3. Místní spolky a komunity, které vznikly na základě různých iniciativ a spojují nějaké konkrétní lidi se stejnými preferencemi, koníčky a zájmy.

Otázka Městské knihovny jakožto podporovatele aktivity seniorů bude řešena v dalších částech této diplomové práce.

U domova pro seniory „U Pramene“ je funkce zcela jasně popsána a na toto téma by bylo možné vypracovat samostatnou studii, zaměřenou na zjištění, co domov dělá pro podporu seniorů. Má své podmínky pro přijetí, je podporován krajem a nabízí tři způsoby ubytování, stravy, sociální služby a vyplnění volného času seniorům i jiným. Standardní pokoje, pokoje se zvláštním režimem (celkem 16 lůžek) a azylový dům pro matky a děti (celkem 9 lůžek). Základem domova je tedy nabídka sociálních a ubytovacích služeb, která je spojena s více či méně propracovaným doprovodným programem. (Všeobecné informace o Domově pro seniory U pramene Louny, 2017)

Místní spolky a komunity patří do poněkud odlišné kategorie. Občanské spolky byly zakládány ještě před První republikou a jejich vliv přežívá dodnes. Komunity se vytvářely po dobu tisíců let a každý občan do některé z nich zapadá a identifikuje se alespoň s jednou, či se dvěma. Například s rodinou či známými a přáteli. Všeobecně se dá říci, že senioři často vyhledávají takovéto spolky a komunity, jejichž členy spojuje společný zájem o konkrétní činnost, mají společného koníčka nebo způsob zábavy. Výhodou takových uskupení je možnost předání vzájemných rad, předávání zkušeností, možnost zkoušet společně nové věci atp. Tato empiricky získaná zkušenost se dá předat ostatním lidem a také se dá přijímat, čili pro člena skupiny, ať už začátečníka, nebo pokročilého, je jednodušší se o koníčka zajímat se skupinou lidí, která mu může poradit a pomoci.

2.4. Univerzity třetího věku

Vzdělávání seniorů jako takové má své specifika. Zapadá do speciální kategorie, která se v posledních přibližně 30 letech začíná více a více rozvíjet. Všeobecné vzdělávání na univerzitách a odborných školách obvykle probíhá za podmínek daných tou kterou konkrétní univerzitou či odbornou školou. Nejsou ovlivněny zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a dalšími ustanoveními a doplňujícími zákony. Studující senioři mají status spíše posluchače nežli studenta, a jelikož obvykle nejde o profesní přípravu, ale osobní rozvoj, dá se říci, že legislativa v tomto ohledu poněkud přivírá oči a neklade si nějaké konkrétní podmínky. (pozn.: Dle názoru autora této práce by se do budoucna tyto sociálně-vzdělávací služby měly zařadit do jakési alespoň hrubé klasifikace podle tématu či svého obsahu. V tomto ohledu je tedy legislativa poněkud zastaralá a zde autor vidí prostor pro vylepšení.)

Adamec, P. a Kryštof, D. mluví o vzdělávání jako o staré, přirozené činnosti, která má za cíl vzdělávat lidi všech věkových kategorií:

„Již od středověku byly klasickými rolemi vrcholných vzdělávacích institucí, tedy univerzit, výchova profesních odborníků a vědecký výzkum. Zhruba v polovině 20. století k těmto základním úkolům přibyl i úkol třetí, a to služba veřejnosti. Působení univerzit již nebylo zaměřeno pouze na mladé lidi ve věku kolem dvaceti let, ale pojímalo mnohem více věkových kategorií. Službu veřejnosti lze chápat jako různé činnosti počínaje snahou o zlepšení kulturní, morální a etické úrovně společnosti, přes zvýšení obecné vzdělanosti až do aplikace moderních technologií. Jednou z možností výše zmíněných aktivit se staly i různé formy seniorského vzdělávání, později institucionalizované na univerzitách a vysokých školách jako univerzity třetího věku, které si vztyčily dva hlavní cíle, a to zlepšení kvality života seniorů a jejich vzdělávání.“ (Adamec, Kryštof, 2011, s. 12)

2.4.1. Historie Třetího věku

Samotný výraz „Univerzita třetího věku“ použil jako první francouzský profesor Pierre Vellas, v roce 1973 na Univerzitě sociálních věd v Toulouse. Tím odstartovala jakási vědecká revoluce, kdy byli senioři programově seznamováni s pojmy jako aktivní život, informovanost, cílevědomost a dalšími sociálními službami, které nebývaly standardem. Díky tomu mohou senioři dnes objevovat nové oblasti svého zájmu, nové přátele a získávat nové znalosti a zkušenosti. Důležitým stimulačním a motivačním faktorem je skutečnost, že se přednášky konaly (a dodnes konají) opravdu na akademické půdě univerzity, čímž získávají kredit vážnosti, inteligence i sociálního kapitálu. (Adamec, Kryštof, 2011, s. 12)

Po roce 1973 se myšlenka vzdělávání seniorů razantně rozšířila do světa, nejdříve do San Diega v Californii a pak do Sherbrooku v Quebecu. Brzy následovaly země jako Kanada, Švédsko, USA, Británie, Německo, státy Jižní Ameriky, Afriky i Asie. V roce 1975 vznikla asociace pro třetí věk, nazvaná AIUTA, tj. zkratka pro Association Internationale des Universités de Troisieme Age, která o několik let později čítala již na 170 institucí, nějakým způsobem zapojených do obdobného programu vzdělávání. Na půdě této instituce vznikají dokumenty, monitorující činnost seniorského vzdělávání včetně průzkumů, proč si senioři volí

studium, co studují, jak dlouho studují, apod. Česká republika následuje program spíše tohoto frankofonního modelu.
Vedle tohoto modelu existují ještě tři další.

Jeden z nich spojuje národní organizace The Third Age Trust (TAT) z Velké Británie a Severního Irska, které čítá v současné době okolo tisíce organizací. Její metodika je založena na klasickém univerzitním vzdělávání, spojeném s přednáškami, konanými v muzeích, galeriích, knihovnách atp. Stejně jako frankofonní model není ani tento model určen pro získání kvalifikace.

Oproti tomu v Rakousku usedají senioři do lavic společně se studenty běžného studia a měli by také skládat řádné zkoušky. Pokud by tak skutečně činili, nabyli by za to oprávněnou vysokoškolskou kvalifikaci, ovšem většina z nich se rozhodne zkoušky neskládat a studují si jen tak pro radost.

Jako poslední model, který začal být uplatňován například v Austrálii nebo USA, je možnost klasického studia, doplněného distanční formou kurzů. Za poplatek mohou studenti, kteří nemohou navštěvovat klasickým způsobem přednáškové haly, vystudovat kurzy online. Taková možnost se pomalu dostává i do České republiky, a tak i u nás už je možné studovat různé obory v multimediálním prostředí. Tato forma studia začíná být nabízena dokonce i na našich klasických univerzitách, které udělují tituly. (Adamec, Kryštof, 2011, s. 12-16)

2.4.2. Třetí věk v České republice

Podíváme-li se konkrétně na univerzity třetího věku v České republice, zjistíme existenci tohoto vzdělávání už někdy koncem 70. let minulého století, kdy bylo možné vzdělávání seniorské populace v rámci Československého kříže nebo Klubu aktivního stáří (KLAS). K zakládání univerzit třetího věku významně přispěla i Česká gerontologická a geriatrická společnost, která zřídila počátkem 80. let 20. století Sekci akademií a univerzit Třetího věku, která informovala o své činnosti a zprostředkovávala zkušenosti jednotlivých akademií. Jako zcela první funkční Třetí věk můžeme označit Univerzitu v Olomouci (1983) a v Praze (1987). (Adamec, Kryštof, 2011, s. 32-33)

Univerzity Třetího věku v oblasti obsahu výuky následují standardní obsah výuky na klasických univerzitách a vysokých školách, včetně jejich odborného, intelektuálního i prostorově-technického potenciálu. Na rozdíl od klasických univerzit a vysokých škol v univerzitách Třetího věku vyučují místní lektoři, což se projeví odlišným intelektem, kulturou atp. S měnící se dobou se mění a doplňují obory podle nových požadavků seniorů, například po roce 2000 byl patrný významný vzestup popularity komunikačních kurzů a kurzů zaměřených na nové technologie. Velkému zájmu se těší také kurzy se zaměřením na technické, přírodovědní, umělecké, humanitní, ale také na pohybové aktivity. Poslední dobou jsou populární i kurzy, týkající se zdravého životního stylu, volnočasových aktivit a také kurzy, zaměřené na současné technické vymoženosti. (Adamec, Kryštof, 2011, s. 33)

To tedy znamená, že senioři ve svém pokročilém věku mají zájmy podobné zájmům současné společnosti. Jsou-li na seniory kladeny požadavky na to, aby rozuměli výpočetní technice, pak je nutné, aby univerzity takové kurzy nabízely a specializovaly se na ně.

Tady se nabízí zajímavá otázka – zda výuka některých moderních předmětů na univerzitách Třetího věku nebude pro lektory náročnější, než výuka na klasických základních, středních nebo vyšších školách? To je zřejmě jeden z mnoha důvodů, proč si univerzity Třetího věku obvykle stanovují vlastní strategii výuky, program i pravidla a obdobným způsobem si také vybírají své lektory. Vyučovat tady může uznávaný profesor, ale vhodným kandidátem na přednášejícího se může stát také např. zaměstnanec některé místní kulturní či jiné vzdělávací organizace, který má potřebné znalosti v příslušném oboru, dokáže je předávat dál, vést skupinku lidí nějakým směrem, s cílem pochopit látku a téma výuky. Záleží vždy na požadavcích na profesionalitu a úroveň, kterou si univerzita nastaví a hodlá ji udržet. Nedá se tedy srovnávat kvalita ani kvantita vzdělání, které senioři mohou dosáhnout, jelikož neexistují jednotná pravidla výuky ani jednotná odborná literatura „jak učit seniory".

Podobně jako na dalších univerzitách Třetího věku, tak i v Lounech má Třetí věk svého partnera – či partnerskou školu. Díky tomu může nabídnout kvalitnější výuku jazyků, navazování nových vztahů, poznání historie a kultury cizích zemí.

Některé univerzity mají konkrétní partnerství, například Technická univerzita v Liberci se školou v Sasku Seniorenkolleg Zittau/Görlitz a Akademií pro starší v Trojmezí. (Adamec, P., Kryštof, D., 2011, s. 35) Dalším příkladem může být Univerzita třetího věku na Masarykově univerzitě a Seniorenkolleg Lipské univerzity, kde vznikl výměnný program mezi studenty. Podobně např. Slezská univerzita v Karviné komunikuje s polskými partnery a pořádají v rámci několika programů multimediální konference. (Adamec, Kryštof, 2011, s. 36)

V současné době navazují spolupráci a různé vazby mezi sebou univerzity v rámci evropských zemích, pomalu se však vytvářejí konexe s podobnými subjekty také v Asií nebo v Latinské Americe. (Adamec, Kryštof, 2011, s. 37) To dokazuje progresivitu celého projektu jako takového, univerzity třetího věku zkrátka mají co nabídnout a jejich spolupráce se zahraničím partnerem je obohacením a přínosem pro rozvoj zkušeností a úrovně výuky. Spolupráce takových subjektů neznamená nutně stejnou úroveň kvality výuky, ale přináší možnost výměny informací a další benefity, jako různé výměnné programy, nebo nabídky studijních pobytů, podobných vysokoškolskému Erasmu. Tyto benefity zvyšují kvalitu života a zároveň zajišťují možnost celoživotního vzdělávání.

2.4.3. Gerontagogika

Tématem seniorů a jejich společenským uplatněním se zabývá vědní obor, který vznikl už v padesátých letech dvacátého století a nazývá se „gerontagogika" (používají se i výrazy „geragogika", „gerontogogika" či „gerontopedagogika"), který zahrnuje prakticky všechny edukační aktivity pro seniory. A sice edukaci seniorů, pre-seniorskou edukaci a proseniorskou edukaci. První část v sobě zahrnuje všeobecně vzdělávací aktivity pro seniory, druhá se zaměřuje na přípravu na stáří, a to z hlediska ekonomického, volnočasového či zdravotního. Třetí část se pak pokouší o mezigenerační porozumění a společenské uznání stáří jako takového. (Dvořáková, 2014, s. 74)

V užším slova smyslu gerontopedagogika je pouze edukace seniorů, v širším významu pak znamená komplexní nezdravotnickou péči a pomoc seniorům. (Adamec, P., Kryštof, D., 2011, s. 34) Tu ale musíme aplikovat stále jen na základ pedagogiky, čili vše, co se týká učení,

případně seberealizace, potažmo vlastního učení a nikoliv například finanční výpomoc ze strany státu nebo příspěvkové organizace.

2.4.4. Lektor na univerzitách Třetího věku

Dvořáková dokládá statistiky z roku 2011, o účasti seniorů na dalším vzdělávání:

„I přesto, že vzdělávací nabídka pro tuto specifickou cílovou skupinu se stále rozšiřuje (patrné je to například u stále se rozšiřující nabídky poskytovatelů i programů univerzit třetího věku), je podle výzkumu v České republice účast starších dospělých na vzdělávání poměrně nízká. Podle šetření Adult Education Survey (AES) z roku 2011 se alespoň jedné aktivity neformálního vzdělávání, tedy takového vzdělávání, které není ukončeno získáním určitého stupně vzdělání, účastnilo v posledních dvanácti měsících od šetření ve věkové kategorii 55-64 let pouze 20,1 % obyvatel České republiky, ve věkové kategorii 65-69 let dokonce pouze 5,4 %“. (Dvořáková, 2014, s. 74)

I přes zdánlivě nízké procento zúčastněných nemůžeme tvrdit neúspěch celého systému. Šetření z roku 2005 (Vzdělávaní dospělých z roku 2005) se zaměřovalo nejen na účast, ale i na šetření důvodů a bariér, které vedou k neúčasti seniorů na dalším vzdělávání. 67 % respondentů odpovědělo, že účast na podobných vzdělávacích kurzech pro ně nemá smysl. (Dvořáková, 2014, s. 75) To je však zdánlivý kámen úrazu, jelikož si spousta z nich neuvědomuje převažující benefity z dodatečného vzdělávání, jako je sociální kontakt, seberealizace, fyzické i intelektuální vyžití a všeobecně aktivní stárnutí. Jedním z důvodů nezájmu o další vzdělávání může být zažitá myšlenka, že se senioři učí obdobným způsobem jako mladí studenti. Opak je pravdou, u gerontopedagogiky jsou používány rozmanité metody, jak seniory učit. Klasický přístup, ve kterém nějaký vyučující předloží a jednou přednese látku nějakého tématu, je doplněn o další možnosti vzdělávání. Jinak řečeno, senior není ta osoba, která dostane podklady v učebnici, jednou mu je vysvětlena látka, a o týden později po nastudování z učebnice je z látky vyzkoušen. Možnost interaktivního a možná i přátelštějšího prostředí na univerzitách třetího věku nabízí spíše aktivní osvojování a konstrukci či rekonstrukci vlastních znalostí. Přesvědčovat však seniory o benefitech pro jejich zdraví a psychický stav není účelem této práce, je však nutné vysvětlit, jak probíhá samostatný proces učení.

Osoba, kterou můžeme označit za vyučujícího má zásadní vliv na úspěch, anebo neúspěch vzdělávacího kurzu. Obvykle se jedná o poměrně silnou individuální osobu, která má cit, vůli, znalosti, ale i trpělivost vyučovat seniory.

Vzdělavatel či vyučující by měl mít vedle role informátora a znalosti předmětu i roli určitého facilitátora, tedy měl by být osobou, která zpřístupňuje učení dalším, a to i s přihlédnutím na zájmy, osobnosti, potřeby či zájmy studentů. Popis jeho role zapadá do několika kategorií, například moderátor, poradce, kouč, mentor apod. (Dvořáková, 2014, s. 76) Tyto role a potažmo osobnost vzdělavatele by měla iniciovat vlastní aktivitu účastníků na studiu a vzdělávání. Vzdělavatel by měl být schopen rozpoutat diskuzi na jakékoliv téma, hodnotit, řídit debatu, vkládat fakta, rozšiřovat. Jedna z výše uvedených rolí je v současném stavu nejdůležitější, a to je právě role mentora.

2.4.5. Lektor v roli mentora i přítele

V klasické roli mentora jsme zvyklí na systém, kde informace a zkušenosti jsou předávány mezigeneračně, od staršího směrem k mladšímu. V případě Městské knihovny Louny a pravděpodobně i dalších univerzit třetího věku je to naopak. Mladší mentor předává informace starším a potenciálně i zkušenějším. Alespoň co se týká životních zkušeností. Ne nezbytně je mentor/vzdělavatel zkušenější v předmětu co přednáší, než účastník kurzu. O tom také mluví Brumovská, ve knize *Mentoring: výzva k profesionálnímu dobrovolnictví* z roku 2010:

„Mentoring je blízký, individuální, mezigenerační vztah staršího, zkušenějšího mentora, který má zájem předat své zkušenosti a vědomosti mladšímu, méně zkušenému jedinci (mentee). Jde o specifický typ mezigeneračního vztahu, v němž starší mentor předává své zkušenosti a dovednosti a pomáhá tak mladšímu svěřenci rozvíjet jeho osobnost a orientovat ho v dané společnosti a kultuře. Mentoring přináší osobnostní, vědomostní a sociální rozvoj chráněnce a je součástí procesu jeho neformálního vzdělávání“. (Brumovská, 2010, s. 11)

Tato metoda se dá komplexně aplikovat i na reálný scénář v Městské knihovně Louny, avšak s jedinou změnou, a sice že obvykle mladší mentor vyučuje starší. Metoda funguje na základě individualismu, a proto se dá aplikovat spíše na menší kolektivy. Například přednáškové haly s kapacitou pěti set studentů budou využívat spíše tradiční způsob výuky. Ovšem podle podmínek a podle velikosti skupiny se dá způsob mentoringu aplikovat alespoň částečně, jde spíše o všeobecnou ideu, že ve vzdělávání seniorů se vzdělávající snaží o jiný cíl, než v klasickém základním, středním či vysokém vzdělání. A to je právě učení metodami demonstrování, instruktáží, předávání teoretických poznatků a objasnění teorie či pojmů. Stejně tak mohou využít metody hraní rolí, případových studií a diskuze, jako silného nástroje pro aktivizaci a participaci účastníků. (Dvořáková, 2014, s. 77) Pro seniory je takové vzdělávání přípustnější a jednodušší. I díky mnoha zkušenostem a znalostem seniorů se dají uplatnit při sdílení a reflektování stavů na základě těchto zkušeností, kdy je podporováno, že senior skupině v kurzu vysvětlí nějaký fakt na základě vlastní nabyté znalosti. Vedle všech těchto metod je samozřejmě základem normální učení metodou přednášky pro publikum. Vše toto koresponduje s tím, na co je kurz zaměřen, jaký přístup k vzdělávání univerzita třetího věku má a jaký osobní postoj k učení vzdělavatel zastává.

Problematika toho, že senior může být expertem v oboru, nebo naprostým laikem, uvádí ve své studii Ondráková, J., Tauchmanová, V., Janiš, K., Pavlíková, S. a Jehlička, V.:

„Senioři jako cílová skupina vzdělávání jsou skutečně skupinou specifickou. Lektor zpravidla neví, kdo před ním sedí, jaké má zkušenosti, znalosti a dovednosti. Může tak odhadovat pouze na základě úrovně daného kurzu, přednášky apod. Senioři jsou náročnější na osobnost lektora. Velice těžko můžeme hodnotit seniory podle úrovně dosaženého vzdělání. Autor tím nechce tvrdit, že vysokoškolák je a priori chytřejší než jedinec se základním vzděláním, ale u skupiny osob, které v současné době dosáhly věku 65 a více let, nevíme, jestli dosažená úroveň vzdělání byla ovlivněna jejich schopnostmi, represemi režimu v Československu mezi lety 1948 a 1989 či zda jim do života nějakým způsobem zasáhla druhá světová válka (myšleno i do života jejich rodičů).“ (Ondráková, et al., 2013, s. 33)

Co se samotné osobnosti týče, zdá se, že senioři mívají přemrštěné nároky na lektory. V rámci odbornosti odpovídali senioři pozitivně, že je lektor na tematiku připraven, má o ní znalosti a dokáže učit správně. Poněkud překvapujícím je však požadavek i na všeobecné znalosti, nejen konkrétního předmětu. Senioři si tedy pod osobností lektora představují spíše něco mezi lektorem a přítelem, který jim dokáže poradit a pomoci v jakékoliv životní situaci, na základě jeho všeobecného přehledu. (Ondráková, Tauchmanová, Janiš, Pavlíková, Jehlička, 2013, s. 40) Toto je zajímavá informace ze dvou důvodů, jednak se tedy zdá, že senioři prokazují požadavky na to, aby jim někdo pomáhal a poradil i v jejich věku a s jejich zkušenostmi, a zadruhé – že senioři vyžadují možná nereálné služby od programů univerzit třetího věku. Nyní je důležité si připomenout dříve zmíněné skutečnosti. V podmínkách univerzit s velkou kapacitou studujících je poměrně nepravděpodobné, že by takový systém mohl existovat, chtěl-li by například každý druhý senior poradit s daňovým přiznáním od lektora, není možné časově ani prostorově všem pomoci. Jedná-li se o menší skupiny studentů, takové, jaké vznikají právě v maloměstě Louny, je potenciálně možné jim alespoň něco doporučit či se jim individuálně o něco více věnovat. Jinými slovy – je pravděpodobné, že v podmínkách Městské knihovny Louny díky relativně malému počtu studujících v Třetím věku je možné nabízet služby a doprovodné programy na vyšší úrovni, než klasické univerzity ve větších městech. Nikoliv nezbytně kvalitou učené látky, ale spíše dodatečným časem, který mohou věnovat na přípravu a pomoc seniorům. Při přihlášení seniora do programu tedy každý získává nejen vzdělávání, ale v jistém smyslu i sociální pomoc, rady, přátelé, experty přes konkrétní problematiku atp.

Za individuálním přístupem edukace ale i dodatečné pomoci seniorům lze hledat výraz aktivní stárnutí, neboť obsahuje právě ty výše zmíněné dodatečné služby a pomoc. Ty většina seniorů vyžaduje, ale nemá, od koho by pomoc dostala, nebo nemá alternativy k tomu, aby obdobné benefity získala (může to být např. rodina, přátelé).

Na lektora univerzity třetího věku jako takového nejsou kladeny v rámci legislativy České republiky nikterak vysoké nároky. Například nemusí mít pedagogické vzdělání, a i kdyby měl, většina nemá vystudovaný obor se specifikací na seniory, jelikož, jak již bylo řečeno, se vzdělávání seniorů podstatně liší od vzdělávání studentů základních, středních či vysokých škol. (Ondráková, Tauchmanová, Janiš, Pavlíková, Jehlička, 2013, s. 42) Například většina lektorů počítačových kurzů nemá kompetence vzdělávat seniory, jsou to spíše odborníci v oboru, nebo mají výpočetní techniku jako koníček a prostřednictvím dobrovolnictví nebo částečného úvazku chtějí předat tyto informace dále (pozn. autora: dobrovolnictví všeobecně a aplikaci v Městské knihovně Louny bude do detailu vysvětlovat následující kapitola). Existují dokonce režimy, kdy seniory učí poměrně mladí lidé, či dokonce teenageři, kteří jsou díky moderní době se základy výpočetní techniky dobře obeznámeni, a nemají problém s vysvětlováním a předváděním látky seniorům. Tento režim má, vedle dalších bonusů, i benefit jistého boje proti ageismu, jelikož sbližuje obě věkové kategorie.

2.4.6. Problematika ageismu

Následující příspěvek se zaměřuje na různou pomoc seniorům. Někteří ji potřebují více, jiní jsou zcela samostatní. Všichni se ale potenciálně setkávají s ageismem, neboli věkovou

diskriminací, která existuje v moderní společnosti. Vidovicová, L. a Rabušic, L. popisují ageismus jako: *„Ageismus neboli věková diskriminace je ideologie založená na sdíleném přesvědčení o kvalitativní nerovnosti jednotlivých fází lidského životního cyklu. Projevuje se skrze proces systematické, symbolické i reálné stereotypizace a diskriminace osob a skupin na základě jejich chronologického věku a/nebo na jejich příslušnosti k určité generaci".* (Vidovicová, Rabušic, 2005, s. 5)

Podle Vidovicové je ageismu v podmínkách naší společnosti stále více a více. Stáří je totiž již od konce 20. let vnímáno jako limit či brzda růstu, což je založeno na negativních stereotypech o senilitě, že představují zátěž a zvýšené náklady pro společnost, jsou konzervativní a nutné ohledy na ně brzdí vývoj. Tyto stereotypy vznikají na základě zjednodušeného hodnocení problému a z vidění pouze „černo-bíle". (Hrozenská, Dvořáčková, 2013, s. 53-55) Osoby vystavené takové diskriminaci a předsudkům pak přijímají dominantní skupinový záporný obraz a chovají se podle těchto negativních stereotypů. Může to znamenat, že redukují společenskou činnost, nehledají lékařské ošetření a přijímají chudobu. (Helczerová, Dvořáčková, 2013, s. 26) Existence ageismu v poměrech české společnosti je téma široké, které by se dalo zpracovat mnohem komplexněji. Pro účely práce však chápeme, jak ovlivňuje seniory a jaký pohled na ně lidé mohou mít. Označit někoho za ageistu je asi tak stejné jako označit někoho za rasistu, pravděpodobně na to automaticky odpoví, že rasista není. Proto se nedá zcela jasně říci, jak se ageismus projevuje například v podmínkách maloměsta Louny. Nějaká existence ageismu zde pravděpodobně bude, naštěstí přátelské prostředí, vzniklé na základě Třetího věku a dalších komunitních spolků, svým způsobem s ageismem bojuje, a senioři se nemusí cítit jako odvržená část společnosti.

Ageismus, ale i jiné faktory mohou dovést seniory do stavu tzv. vyhoření. Syndrom vyhoření je stav těla, kdy je člověk psychicky, fyzicky i emocionálně vyčerpán. Vyčerpání je způsobeno dlouhodobým setrváním v emocionálně těžkých situacích. Nejčastěji tento syndrom přichází s pracovní zátěží u zdravých jedinců. (Venglářová, 2007, s. 80) Syndrom se může projevovat u mladých lidí i u starých, v práci či jen ve volném čase, ale i v normálním životě. Jinak řečeno vyhořelý člověk již ztrácí vůli cokoliv činit, ztrácí sociální kontakty, přátele, nemá chuť k životu, je cynický a pesimistický, cítí se unavený, není prací ani jinými aktivitami motivován a cítí se, jako že to, co činí, nemá žádný smysl. Takový senior vyžaduje pomoc z druhé či třetí strany, a je nutné, aby (pro jeho psychické i fyzické zdraví) ho někdo přesvědčil o benefitech aktivního stárnutí a o tom, že „život po šedesátce má smysl".

Pro seniory existuje možnost pomoci v několika ohledech. Jeden z nich je klasická pečovatelská služba, která je v Evropě asi nejrozšířenější. U nás je tato služba nejčastěji zajišťována obcemi, výjimečně i nestátními neziskovými organizacemi. Nejčastěji nabízí služby, týkající se dovážení jídla a pomoci s obstaráváním domácnosti. V zahraničí bývají rozšířenější služby, které nabízí pomoc až na 24 hodin denně. Problémem naší péče obvykle bývá, že se na seniora a jeho potřeby nekouká jako na celek, ale jako na jednotlivé úkoly. Po roce 1989 se také rozšířila síť denních center pro seniory, dříve označované jako „domovinky". Ty poskytují různé programy, včetně zajištění dovozu a rozvozu klientů, což představuje úlevu pro pečující rodinu či samotné uživatele služby. Některá centra jsou specializovaná, například na péči o lidi s demencí, ale poptávka obvykle nebývá dostatečně pokryta. Další variantou, kterou nabízí obvykle neziskové organizace, jsou služby úlevové, nebo také respitní. Ty spočívají v tom, že do bytu či domku, kde senior bydlí, přichází na několik hodin asistent, či je

senior přesídlen do nějakého zařízení, ve kterém je o něj postaráno. Dále existují tzv. mezigenerační programy, které se soustředí na spolupráci mezi například mateřskou školkou a domovem důchodců. V rámci nestátních organizacích existuje i pomoc osobní asistence, která odpovídá zhruba pomoci pečovatelské, ale doprovází seniory k úředním jednáním a na další cesty, které by senior nemusel zvládnout sám. (Matoušek, 2007, s. 101-102)

Výše zmíněný systém však má spoustu chyb. V systému například neexistuje tzv. depistáž, což je cílené vyhledávání starých lidí, kterým může hrozit nějaké sociální vyloučení ze společnosti. Neexistují také terénní služby, specializující se na problematiku týrání, zanedbání a špatného zacházení se seniory. Navíc často chybějí i komunitní centra, která by seniorům nabízela všemožné programy a příležitosti, aby byli senioři aktivní a někdo se o ně postaral. (Matoušek, 2007, s. 102)

2.5. Podpora ze strany města Louny

Ve městě Louny je právě knihovna tou organizací, která se snaží svou činností a například právě programem Třetí věk seniory podporovat. Kromě toho samotné město Louny eviduje následující sociální služby:

- Svaz neslyšících a nedoslýchavých (tlumočnické služby, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením);
- Městská pečovatelská služba s denním stacionářem Louny (pečovatelská služba, denní stacionář, podpora samostatného bydlení);
- Svaz tělesně postižených Louny (odborně sociální poradenství);
- Oblastní spolek ČČK Louny (azylové domy);
- Občanské sdružení Spirála (intervenční centrum, krizová pomoc);
- Most k naději, OS (kontaktní centra, terénní programy, telefonická krizová pomoc);
- Centrum pro zdravotně postižené Louny (pečovatelská služba, osobní asistence, odlehčovací služby, odborné sociální poradenství);
- Domov pro seniory U Pramene Louny (domov pro seniory, azylové domy, domovy se zvláštním režimem);
- Návraty, OS (odborné sociální poradenství, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi);
- Nemocnice Louny, a.s. (sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče);
- Městská knihovna Louny (sociálně terapeutická dílna)
- Manželská a předmanželská poradna Louny – detašované pracoviště Litoměřice (odborně sociální poradenství);
- Sdružení Romano Jasnica (sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi);
- OS Vavřinec (terénní programy). (Komunitní plán sociální péče města Louny na období 2012-2016, 2011)

Zařízení, zaměřená na služby přímo pro seniory:

(pozn. autora: některé jsou registrované jako „sociální služby“, některé jen jako „sociální péče“, což se v zásadě neliší, a proto se seznam prolíná)

- Domov pro seniory U Pramene Louny;
- Městská pečovatelská služba s denním stacionářem;
- Občanské sdružení Pomoc bližnímu;
- Městský úřad Louny – odbor sociálních věcí a zdravotnictví;
- Okresní správa sociálního zabezpečení Louny;
- Český červený kříž, Oblastní spolek Louny;
- „Návraty“ o.s. – sociální poradenství a služby;
- Občanské sdružení Lounští Lounským;
- Nemocnice Louny. (Komunitní plán sociální péče města Louny na období 2012-2016, 2011)

2.5.1. SWOT analýza zaměřená na seniory v Lounech

Dále bude pro lepší orientaci v problematice využita analýza SWOT z 2. 4. 2014:

Silné stránky **Současný stav**	**Slabé stránky** **Současný stav**
(8) Fungující stávající služby pro seniory (4) Mezigenerační spolupráce a setkávání (MŠ, ZŠ, SŠ) (4) Dostatečná nabídka služeb pro seniory (4) Informovanost mezi poskytovateli služeb a veřejností (4) Dobrá spolupráce mezi poskytovateli SoS (3) Dostatečný výběr a možnosti stravování seniorů (3) Prevence bezpečí seniorů ze strany MP Louny (2) Podpora ze strany MÚ (dotace a příspěvky na služby sociální péče) (2) Fungující vzdělávání 3. věku (MKL) (1) Dostatek odborníků v SoS (0) Výhody pro seniory (kulturní akce, MHD, divadlo, MKL)	(10) Nevyužívání služeb seniory i když je potřebují (10) Nedostatek bezbariérových přístupů (pošta, spořitelna, …) (6) Nedostatek finančních prostředků (6) Osamělý senior (doma i v pobytové službě) (2) Zneužívání příjmu seniora (rodina, …) (1) Nedostatek odlehčovacích služeb
Příležitosti **Vnější vlivy**	**Hrozby** **Vnější vlivy**
(6) Zákaz podomního prodeje čehokoliv (vyhláška města) (6) Odstraňování bariér – Generel bezbariérových měst (5) Školení pro seniory (násilí, zdravověda, …) (4) Využití dotačních titulů (3) Seznamky pro nezadané nebo osamělé seniory (kavárny, …) (3) Spolupráce mezi dalšími subjekty (zdravotnictví, policie, …) (3) Potřeba udržení stávajících SoS (2) Možnosti využití dobrovolníků (2) Senior pas (1) Hřiště pro seniory (cvičící stroje)	(8) Týrání a zneužívání seniorů (ekonomické, psychické, …) (7) Zánik (nedostatek) služeb (příležitostí) pro seniory (7) Podomní prodej (předváděcí akce) (5) Zanedbaný senior („zajatec“ rodiny, obětující se pro rodinu) (5) Nedostatek finančních prostředků (3) Růst životních nákladů

Tabulka č. 1: SWOT analýza zaměřená na seniory, zdroj: 3. komunitní plán sociální péče města Loun na období 2012-2016

V neposlední řadě město financuje sociální a související služby dle cílových skupiny těmto třem skupinám: osoby se zdravotním postižením; senioři; rodina a děti a občané v krizi.

	Dotace ministerstev	ÚP, ESF, individuální projekty	Krajský úřad ústeckého kraje	Dotace města Loun	Úhrady uživatelů	Vlastní zdroje organizace	Ostatní (dary, nadace, sponzor)	Celkem
Osoby se zdravotním postižením	1 612 000	1 357 011	50 000	541 575	1 234 417	202 289	780 897	5 778 189
Senioři	4 590 000	12 820	650 000	12 799 041	34 534 863	3 290 074	215 121	56 091 949
Rodina děti a občané v krizi	8 063 043	0	610 006	631 295	642 795	52 844	1 649 931	11 649 954
Celkem	14 265 043	1 369 861	1 310 006	13 971 911	36 412 075	3 545 247	2 645 949	73 520 092

Tabulka č. 2: Financování sociálních a souvisejících služeb na Lounsku v roce 2013 – dle cílových skupin. Zdroj: 3. komunitní plán sociální péče města Loun na období 2012-2016

Z této tabulky můžeme sledovat politiku města a jeho chování k jednotlivým skupinám. Položka úhrady uživatelů je jednoznačně nejvyšší, protože senioři si za většinu svých služeb musejí zaplatit, proto dosahuje částky až 34,5 milionu. I všeobecná distribuce dotací, zdrojů organizací a dalších státních podpor je zaměřena nejvíce na seniory, s 76,3 %, dále pak na rodinu a děti a občany v krizi s 15,9 %, a následně na osoby se zdravotním postižením, s 7,9 %. Je nutné dodat, že to, co si senioři sami zaplatí, činí více než polovinu veškerých zdrojů, i přesto je však nutné označit skupinu seniorů jako finančně nejpodporovanější. To je dobrým základem pro široké spektrum služeb, které organizace nabízejí.

2.6. Dobrovolnictví všeobecně

Dobrovolnictví úzce souvisí s tématem této práce. Nejprve je potřeba si jej všeobecně definovat a potom uvést různé příklady, které se dají aplikovat pro knihovnu Louny.

Dobrovolnictví je jedním z pilířů demokratické společnosti 21. století. Není to nic nového, jelikož v každé kultuře a společnosti pomáhali ti, co na tom byli lépe těm, kteří tolik štěstí neměli, ať už kvůli nemoci, chudobě či přírodní katastrofě. Solidarita a vzájemná pomoc tvoří dnes základ existence lidské společnosti a všech náboženství. (Tošner, Sozanská, 2002, s. 23)

2.6.1. Historie dobrovolnictví

Z historie se dá najít počátek moderního dobrovolnictví, které vzniklo v USA v 70. letech. Dobrovolníci se zde neangažovali jen na základě církevních či jiných spolků, jako to bývávalo historicky od středověku v Evropě. V Severní Americe dokonce na rozdíl od Evropy existovala komunita, která podporovala své občany, ještě dříve, než byla vytvořena ústřední

vláda, zajišťující základní funkce státu. Bez takových komunit by totiž často občané nemuseli vůbec přežít. I později podobné iniciativy spoluutvářely veřejný a politický život, například boj proti otroctví, rovnost volebního práva a charitativní činnost. Dobrovolnictví zde bylo ve svém smyslu přirozenou součástí života, a to nejen v konkrétních organizacích, jako skauting, charita či sportovní kluby, ale právě i díky občanským komunitám. Tyto aktivity vytvářejí dobrovolnická centra, která vedle propagace a podpory dobrovolnictví realizují vlastní programy, semináře, workshopy, a další typy vzdělávání pro neziskové organizace, komerční firmy i státní regionální instituce. (Tošner, Sozanská, 2002, s. 24)

V Evropě historicky dobrovolnictví úzce souviselo s církevní činností. První dobrovolnická centra začala vznikat v Evropě teprve nedávno, podobně jako v USA. V rámci Evropských zemích však existují velké rozdíly mezi centry a vůbec označením toho, co dobrovolnictví ve skutečnosti je. V Německu má dobrovolnictví charakter spíše sociálního hnutí či formování nové občanské společnosti. Dobrovolníci působí při integraci přistěhovalců, při budování mezinárodních vazeb na evropské i světové úrovni. Ve výměně dobrovolníků je Německo co do počtu přijímaných i vysílaných dobrovolníků do světa možná nejaktivnější zemí. Tradiční síť charit je nejběžnějším typem dobrovolnictví v Německu. Ve Francii naopak, díky silné, centralizované vládě, existuje již od roku 1791 zákon, hovořící o faktu, že nemůže existovat prostředník mezi občanem a státem. Tím pádem má stát monopol na vše, co se týká veřejného zájmu, pouze s minimálním prostorem pro veřejný sektor. Zde se tedy nejčastěji dobrovolníci projevují ve sportu, kultuře a rekreačních aktivitách. Jen malá část dobrovolníků (kolem 13 %) pracuje v sektoru, zaměřeném na seniory a bezdomovce. Ve Velké Británii se drží tradicionalistický přístup, takže charita a vzájemná pomoc tady patří do běžného stylu života. Obzvláště v odlehlých oblastech venkova. I vojenská služba byla v Británii vždy nepovinná. Dobrovolnické centrum tady vzniklo (podobně jako v USA) v 70. letech minulého století a následuje tradice země, tzn. že se snaží podporovat soběstačnost občanů a komunit a pouze opravdu kritické oblasti nechává státní péči. Dalším příkladem je Nizozemsko, které má od 60. let minulého století rozšířenou síť spolků, především církevních. Sociální politika neodpovídala očekávání lidí, a tak si sami začali zakládat dobrovolnické spolky a programy. Ty se zaměřují například na pomoc bezdomovcům či infikovaným HIV. Vláda pak začala vydávat legislativu pro takové spolky, ale zároveň je začala finančně podporovat. (Tošner, Sozanská, 2002, s. 26-27)

Mezinárodně existuje několik uznávaných organizací, pracující s dobrovolníky. Nejsou pro tuto práci nějak významné (a žádný subjekt je nijak konkrétně nevyužívá), proto je zde uveden jen seznam těch nejznámějších: IAVE (International Association for Volunteer Effort), AVE (Evropská pobočka IAVE), EVS (Evropské dobrovolné služby), AVSO (Evropská nezisková organizace podporující dlouhodobou dobrovolnickou činnost), NETAID (organizuje dobrovolnickou činnost přes internet), CEV (European Volunteer Centre), VOLONTEUROPE (sdružující 25 zemí Evropy a Severní Ameriky), VOLUNTEERNET (sít dobrovolnických center z původního „socialistického bloku“) a na závěr UNV (United Nations Volunteers, spadající pod OSN). (Tošner, Sozanská, 2002, s. 28-29)

2.6.2. Dobrovolnictví u nás

V Čechách se začalo dobrovolnictví rozšiřovat zejména v 19. století, kdy vznikaly různé spolky a komunity se zaměřením na podporu kultury, umění, vědy, vzdělání a koníčků. Některé z nich existují v nějaké podobě dodnes. Dobrovolnictví se rozvinulo se vznikem Československa a začalo se lišit podle formy podpory: soukromé, obecní, náboženské, národnostní, ale i s vyšší kompetencí. Vývoj dobrovolnictví zásadně narušila druhá světová válka a totalitní režim, který ji následoval. Díky politice státu byly veškeré nezávislé organizace systematicky redukovány, nebo musely následovat přísný manifest komunistické strany a podléhaly přísné kontrole. Majetek organizací byl konfiskován, řada lidí byla za své myšlenky uvězněna. V těchto letech byly rušeny i církve a jí podobné organizace. Jistý nádech optimismu se dostavil s rokem 1968, ovšem skutečná svoboda přišla až se Sametovou revolucí po roce 1989. Rokem 1990 vznikaly první zákony, týkající se dobrovolnictví, například zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Následovaly zákony č. 308/91 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností, zákon č. 248/95 Sb., o obecně prospěšných společnostech, zákon č. 227/97 Sb., o nadacích a nadačních fondech a pak novela občanského zákoníku, mluvící o zájmových sdruženích. (Tošner, Sozanská, 2002, s. 29-30)

Po roce 1989 tedy zaznamenal neziskový sektor významný nárůst, začala obnova spolků a sdružení, které byly do té doby režimem zakázány. Některé z nich získaly v restituci svůj zabavený majetek, jako například spolky Sokol či Skaut-Junák. Vedle toho začínaly vznikat nové organizace, založené na chuti lidí pomáhat, na solidaritě či na komunitním životě. Zařadit sem můžeme i charity a spolky sociálně – zdravotní. Ty se snaží vypomáhat lidem, kteří jsou ve společnosti nějakým způsobem znevýhodňováni, na základě jejich věku, barvy pleti, příslušnosti k jinému národu, menšiny, či jsou nějak handicapovaní. V takovýchto spolcích jsou ročně odpracovány desetitisíce hodin zdarma, bez jakéhokoliv finančního ohodnocení. Bohužel však neziskový sektor a dobrovolnictví jako takové patří v naší společnosti spíše k okrajovým zájmům. Za úspěšnou činnost neziskové nevládní organizace můžeme označit takovou činnost, která je založena na profesionální práci s dobrovolníky, je dobře organizována, lze ji označit za veřejně prospěšnou činnost, kterou provádí jeden sehraný tým, složený z dobrovolníků i profesionálů. (Tošner, Sozanská, 2002, s. 30-31)

2.6.3. Pojem dobrovolník

V této práci se setkáváme s pojmem dobrovolník. V tomto kontextu se jedná o osobu, která je nějak zapojena do určité organizace, v tomto případě do knihovny, působí zde jako pracující člověk, bez nároku na jakýkoli prospěch či finanční ohodnocení. Dobrovolníci mohou vykonávat nejrůznější aktivity, více či méně náročné. Do těchto aktivit se zapojují lidé na základě solidarity, nálady, pocitů či smýšlení. Tošner a Sozanská popisují dobrovolníka jako člověka, který pracuje ve prospěch jiných lidí či společnosti:

„Dobrovolník je člověk, který bez nároku na finanční odměnu poskytuje svůj čas, svojí energii, vědomosti a dovednosti ve prospěch ostatních lidí či společnosti. Role dobrovolníka je vymezena tak, aby se příjemce pomoci na ni mohl v dohodnutém rámci spolehnout. Dobrovolník

může být vnímán jako spolehlivý pomocník, na kterého je možné mít podobné nároky jako na placené zaměstnance.“ (Tošner, Sozanská, 2002, s. 35)

Dobročinnost, neboli v dnešním světě občanskou ctnost, kterou můžeme nalézt v základech křesťanské víry, ale i ve všeobecné morálce lidí a nenáboženském myšlení, se dá rozdělit na dárcovství a na dobrovolnictví.

Dárcovství nejčastěji souvisí s finančním, či hmotným obdarováním jiné osoby či organizace, která to sama potřebuje, nebo to rozdělí mezi jiné příjemce. Dobrovolnictví je složitější pojem, který se týká do určité míry každého, nezávisle na věku či pohlaví. Například – technicky vzato – i šestileté dítě je dobrovolníkem, pomáhá-li mamince utřít nádobí a nevyžaduje za to žádný prospěch či odměnu. Takové „rodinné“ dobrovolnictví se dá označit za občanskou, nebo také v jiném případě např. sousedskou výpomoc. Týká-li se taková pomoc větší skupiny, širšího okruhu osob, může to být dobrovolnictví vzájemně prospěšné. (Tošner, Sozanská, 2002, s. 36) S ním se setkáváme dodnes například na vesnicích, v menších městech, ale i v okrajových čtvrtích velkoměst. Lidé mají tendenci si pomáhat, avšak mnohdy s rozdílným očekáváním. Někdo pomůže pro svůj dobrý pocit, bez jakéhokoliv očekávání a jiný očekává za svou dobročinnost protislužbu. Odhrabání sněhu z chodníku před celým panelovým domem je příkladem, kdy jedna osoba vykoná potřebnou práci za více nájemníků, ale nechodí pak za každým s fakturou za provedenou práci. Očekává však, že příště sníh odhrabe zase někdo jiný. Princip dobročinnosti tedy úzce souvisí právě se solidaritou a také trochu férovostí. I tak se ovšem dají najít příklady čistě jednostranné dobročinné činnosti, například přispívání na charitu. Pokud charitě zašleme finanční dar, neočekáváme, že by to někdo musel udělat také, nebo že z toho něco budeme mít. Je to v podstatě jednostranný komunikační tunel, který nemá jinou odezvu, než jakési obecné „poděkování“.

Dobrovolnictví, které nejčastěji provádějí neziskové (a někdy i ziskové) organizace, je zpravidla veřejně prospěšným dobrovolnictvím. (Tošner, Sozanská, 2002, s. 36) Takové dobrovolnictví je o něco specifičtější, neboť v takovém případě je očekávána určitá odpovědnost a jistota, že domluvená činnost dopadne tak, jak se obě strany domluvily. V praxi se však tyto druhy dobročinnosti mohou mísit. Podle konkrétní role, kterou má dobrovolník, pak může zastávat různě významnou pozici v rámci organizace. Jednotliví dobrovolníci mohou zastávat pozice od nejvyššího managementu po nejrůznější méně náročné činnosti. Pokud se dobrovolník ocitne v pozici manažera, může na něm stát třeba celá organizace a v tom případě také udává její cíle a stanovuje směr jejího rozvoje. Nebo může vykonávat jinou, méně náročnou činnost, která není pro chod organizace rozhodující, (můžeme představit osobu manuálně pracující pro prospěch organizace, vybírající vstupné, evidující data do účetnictví či cokoliv jiného) ale rovněž je potřebná a musela by být zajištěna profesionálně, najmutím externího pracovníka.

2.7. Dobrovolnictví v programu Třetí vek

Do výše uvedené skupiny patří právě dobrovolníci v programu Třetí věk. Buď zde působí jako lektoři, nebo participují na tomto vzdělávacím programu jiným způsobem. Zajišťují například technickou základnu, pomáhají s přípravou hodin, zajišťují podklady pro výuku atp.

Ve školním roce 2014/2015 figurovalo v programu Třetí věk celkem 9 interních a 10 externích lektorů, tzn. že přibližně polovina vyučujících pocházela přímo z personálu knihovny, kteří zde působili jako dobrovolníci tohoto programu, a zbylá polovina byli externisté, tedy opět dobrovolníci, ale s odpovídající kvalifikací pro vedení příslušných kurzů. Byli to například učitelé (či bývalí učitelé) z místního Gymnázia Václava Hlavatého, z Oblastního muzea Louny, či Státního okresního archivu Louny, tedy profesionálové se znalostmi umění, hudby, historie, jazyků nebo jsou to zkrátka fanoušci technických oborů s profesionálními znalostmi. (Lektoři na Třetím věku, 2017) Všichni lektoři působí jako dobrovolníci a specializují se dohromady na 24 předmětů, které se každým rokem rozšiřují, nebo mění a jsou nahrazovány jinými s tím, že některé jsou jednosemestrální a některé dvousemestrální. (Předměty na Třetím věku, 2017)

Nyní se dostáváme znovu k hypotéze této diplomové práce: „Stakeholdeři programu Třetí věk v Městské knihovně Louny mají tendenci se dále zapojovat do dalších komunit, spolků a dalšího dobrovolnictví“. Ve snaze o její potvrzení bude následující část této práce praktická a bude zaměřena na zjišťování názorů a postojů náhodného vzorku seniorů formou dotazníkového šetření. Jeho cílem bude zjištění, zda a jak moc jsou senioři v Lounech ovlivněni činností knihovny, potažmo programem Třetího věku, zda se zapojují do kulturního dění ve městě, do činnosti různých spolků, anebo dobrovolnictví. Dotazník je vypracován tak, aby prostřednictvím cílených dotazů získal podklady pro vyhodnocení existence přímé souvislosti mezi aktivitou seniorů v programu univerzity Třetího věku a jejich další participací na kulturně-sociálním dění v Lounech. Dotazník bude detailně popsán v praktické části a na základě jeho výsledků bude v závěru vyhodnocena hypotéza a respondenti budou zařazeni do jednotlivé skupin, včetně jejich grafického znázornění.

Nyní je velmi důležité pochopit následující poznámku, která vysvětlí souvislost mezi hypotézou a uvedeným problémem. Za participací na kultuře bychom neměli vidět jen to, že senior hraje v místním divadelním spolku, nebo že maluje a mívá dvakrát do roka vystavené obrazy v místních galeriích. Chápejme ji spíše jako samotnou účast na těchto eventech a událostech. Právě na základě kulturně-sociálního centra, kterým pro Lounské občany je Městská knihovna Louny, by studenti Třetího věku měli být více povzbuzeni takové činnosti a aktivity vyhledávat. Participace na konkrétních událostech, ať už se jedná o hudební, divadelní, kinematografické, sportovní či jiné události, by měla být na základě předpokladu hypotézy vyšší u těch, kteří aktivně využívají služeb knihovny než u těch, kteří ji nevyužívají. Jinými slovy, ten, kdo nějakým způsobem využívá služby, nabízené v knihovně, se bude s větší pravděpodobností účastnit i jiných kulturně společenských aktivit ve městě, než jen těch v knihovně. Senior, který se od spolužáků Třetího věku dozví o novém historickém filmu v kině se na něj bude chtít se skupinou, studující historii, určitě podívat, na rozdíl od seniora, který o filmu sice slyšel, ale běžně by na takovou událost nešel (už třeba jen proto, že nemá s kým).

2.8. Metodika dotazníků

V následující praktické části bude využita metodika dotazníku. Dotazník byl sestaven tak, aby otázky intuitivně vedly k jednoduchému zjištění volnočasových aktivit obyvatel. Na jeho základě budou v této části vyhodnoceny výsledky dotazníku a určeny jednak relace mezi otázkami a odpověďmi (např. kolik procent dotázaných zná městskou knihovnu v Lounech a

kolik z nich ji ve skutečnosti i využívá), a jednak by měl být schopen potvrdit či vyvrátit výše stanovenou hypotézu. Konkrétnímu zhodnocení situace a výsledků se bude věnovat závěrečná část práce, vyhodnocení a nástin relací bude rozebrán v praktické části.

Metodika dotazníků je postavena na shromažďování dat v terénu, je nejpoužívanější metodou sbírání primárních dat. Snaží se: získat informace od respondentů, poskytovat strukturu rozhovoru a usměrňovat jeho proces, zajišťovat standardní jednotnou matrici pro zapisování údajů, a ulehčuje zpracování údajů. (Kozel, 2006, s. 162)

Standardní dotazník se obvykle ptá respondenta na věk a plat a na základě těchto zjištění je respondent zařazen do jednoznačné demografické skupiny. V tomto případě, kdy cílovou skupinou jsou senioři, se zabýváme zejména otázkou věku a plat (v tomto případě většinou důchod) je irelevantní. Věk, jak již bylo řečeno, však taky není primární vyhledávanou informací, jelikož do programu Třetí věk, potažmo do jiných kulturně-sociálních činností se mohou zapojit lidé všech věkových kategorií. Primárním zjištěním tohoto dotazníku je spíše zjistit, čemu se věnují lidé ve volném čase, a zda jsou případně činností knihovny ovlivněni.

Sběr informací se dá učinit několika způsoby: například osobním, písemným, telefonickým či elektronickým dotazováním. (Kozel, 2006) V tomto případě byl ke sběru dat pro výzkum použit osobní přístup přímého oslovování občanů města Loun, v několika lokacích a v určitou denní dobu. Tím se snaží výzkum zprůměrovat dotazovaného, protože cílem klasických dotazníků je eliminovat extrémy (např. pokud by se ukázalo, že v konkrétní večerní hodinu na dotazníky odpovídali pouze lidé s koníčkem chození do restaurací, hospod a trávení času venku i ve večerních hodinách). Případné extrémy a neobvyklé odpovědi by měly být zmíněny jako zajímavost v praktické části, dotazník je však postaven tak, aby oslovoval průměrného občana.

Ke studiu Třetího věku se zpravidla přihlašují zájemci ze střední až starší generace. Z tohoto důvodu se výzkum soustředil spíše na tuto věkovou kategorii a věk je tudíž jedním z hlavních faktorů pro výběr respondentů. Aktivita seniorů a pravděpodobnost jejich zařazení do vzdělávacího programu však s narůstajícím věkem poněkud klesá, což zřejmě není způsobeno nezájmem, nebo pasivitou starší generace, ale spíše jejich zhoršeným zdravotním stavem. Respondenti byli následně rozděleni do 4 věkových skupin, jsou anonymní, dotazník na ně neklade otázky typu: jak se jmenují, kde bydlí, nebo kde pracují. Sbíraná data však dokážou na základě konkrétních otázek každého jedince zařadit do určité skupiny. V dotazníku existují dva typy odpovědí, otevřené a uzavřené. Na uzavřené se dá tradičně odpovědět ano či ne, popř. je respondentům nabídnuta volba ze dvou, tří, nebo čtyř odpovědí. U otevřených otázek je situace obtížnější, neboť v takovém případě se nabízí velmi mnoho potenciálních odpovědí. Proto se budou odpovědi rozdělovat do několika podskupin, z nichž každá bude mít nějakou společnou charakteristiku. Pokud se např. v odpovědi na otázku na oblíbenou aktivitu vyskytne navštěvování „restaurace, hospody, kavárny, pivnice atp.“ budou spadat všechna vyjmenovaná zařízení pod jednu skupinu, s názvem „restaurační zařízení“. Tím by mělo být snadno srozumitelné, jaké aktivity kam patří a nebude ve výsledku nutné zmiňovat vysoký počet činností, které jsou podobné, ale mohou být označeny jinou terminologií.

Konkrétní otázky, výsledky a vyhodnocení dotazníku jsou uvedeny v následující praktické části.

3. Praktická část

Sestavení dotazníku je nejkritičtější částí této práce. Má za úkol správně oslovit respondenta, učinit ho zainteresovaným do odpovědí, a přinutit ho uvědomit si, jaké aktivity vykonává či k jakým sociálním skupinám se řadí. Jeho zpětná vazba k otevřeným otázkám by měla být snadno zařaditelná do konkrétních skupin, které budou dále vyhodnoceny a popsány. Ke skupině seniorů se potom takto dají přiřadit obvyklé aktivity, které mají starší lidé v oblibě (pozn. autora: např. se dá říci, že pro seniory jsou to typické aktivity jako starání se o vnoučata, zahrádkaření, chození na procházky, čtení, sledování televize apod.). Tvorba těchto skupin a konkrétních aktivit bude propracována níže.

Při tvorbě dotazníku bylo nutné si určit primární cíl, k čemu je výzkum tvořen. Tím je v tomto případě zjištění dvou věcí. Zaprvé, jaké aktivity a činnosti obyvatelé vykonávají, a zadruhé, kde se k těmto aktivitám dostali? Jsou-li to aktivity týkající se rodiny, venkovní práce na zahradě, či sledování televize, není nutné zjišťovat, jak se k takové aktivitě dopracovali. Zajímavějším by však mělo být, jak se dozvěděli o aktivitách kulturně-sociálních, například takových, o kterých tvrdí, že pravidelně vykonávají nebo navštěvují. Navštěvují-li tedy například semináře o lidských právech, pořádané knihovnou, pak bude jistě zajímavé zjištění, jak se o takové aktivitě dozvěděli? Z očekávaných odpovědí je možné říci, že to bylo buď od přátel, rodiny, anebo si toho sami všimli díky marketingové činnosti knihovny v nějakých propagačních materiálech.

Na základě vyhodnocení dotazníků by mohlo být dalším krokem několik zajímavých scénářů a případná doporučení pro management knihovny. Například by se mohlo ukázat, že lidé sice navštěvují akce, pořádané knihovnou, ale že se o nich dozvěděli ze zcela jiného komunikačního kanálu, nežli prostřednictvím její propagace. Z toho by plynul závěr, že knihovna nesprávně využívá marketingový mix a neoslovuje obyvatele správně. Nebo naopak se prokáže, že jejich marketing funguje, a lidé se díky letákům, plakátům, vývěskám a internetovým příspěvkům dozvědí o eventech, na které pak skutečně přijdou. A toto je právě cílem vyhodnocení výsledků zpracovaného dotazníku.

V rámci města Loun a jeho blízkého okolí se zdá, že knihovna již prakticky dosáhla svého maximálního využití, její pozice vykazuje dlouhodobou stabilitu a získání nových čtenářů, nebo dalších pravidelných návštěvníků se jeví jako prakticky nemožné. Počet registrovaných čtenářů z celkového počtu obyvatel dosahuje přibližně 35 %, což je nadmíru vysoké procento, a není pravděpodobné, že by se nějak zásadně mohlo ještě zvýšit. S nově přicházejícími mladými čtenáři z prvních tříd zase na druhé straně ztrácí zájem současní, nebo dříve registrovaní čtenáři, a tento poměr se tedy drží přibližně na konstantní rovině. Tento exkurz popisující poměr obyvatel vůči registrovaným čtenářům má ilustrovat fakt, že v současné době již funguje knihovna téměř perfektně, a v oblasti manažerské či marketingové jí v podstatě není co vytknout. Je potřeba říci, že všechno má svůj limit, nebo horní strop, a pokud z dotazníku vyjdou nějaká konkrétní doporučení, je těžké říci, zda jsou opravdu „správná“ a zda se najdou místa, která lze opravdu ještě zlepšit a navýšit, když dosahuje velmi uspokojivých výsledků už nyní.

3.1. Nabídka kultury v Lounech

V rámci několika otevřených otázek dotazníku je vhodné si vypsat, jaké alternativy kulturně-sociálního vyžití Louny nabízejí. Respondenti často uváděli, že se věnují následujícím aktivitám, a proto v této kapitole následuje seznam těch nejznámějších a nejvyužívanějších. Ve městě existuje několik institucí a podniků, které nabízejí různé služby. Některé jsou zpoplatněné, některé konají činnost na základě veřejné služby a vyžadují minimální nebo žádné vstupné. Jsou tímto defacto pro všechny přístupné a důvodem, proč je lidé nenavštěvují je čistě nezájem respondenta, špatný marketing instituce, nebo špatná nabídka programů a činnosti instituce.

Ve městě najdeme činnosti, které se dají vykonávat v průběhu celého roku, první z nich je například kinematograf „Kino Svět“. Ten začal fungovat již v 30. letech 19. století, a v současné době je stále jediným, denně fungujícím kinem ve městě. Sleduje a nabízí světové i domácí premiéry filmů, u některých z nich i předpremiéry nebo půlnoční premiéry, jedná-li se o velké, komerčně podpořené, zahraniční blockbustery. Nabízí také semináře, školení a přednášky, individuální projekce pro školy, firmy i soukromé subjekty, pronájem kinosálu a kongresové služby s možností kompletního cateringu. Kino se dále pyšní jedním z nejlepších zvukových systémů v celé Evropě, využívá systém Auro 11.1, který zde byl nainstalován v roce 2013. Systémy s podobnou kvalitou zvuku můžeme najít nejblíže v Berlínské Cinema Star. (Informace o Kině Svět, 2017)

V současné době zde existují dvě funkční divadla, Vrchlického a loutkové. Loutkové divadlo existuje v Lounech již od roku 1920 a po několika opravách funguje stále ve stejné, kouzelné budově u řeky. Jedná se vlastně o nejstarší stálé loutkové divadlo v republice, snad i v Evropě. Jeho činnost je poněkud omezená, v sezóně mění svůj program jednou do týdne, mimo sezónu se zde konají například koncerty. V sezóně se hrají především pohádky pro děti, ale najdeme zde i alternativní program pro dospělé. (Loutkové divadlo Louny, 2017)

Druhé divadlo, Vrchlického, bylo vybudováno o něco později, až v roce 1950, a to i přes snahy vybudovat si ve městě divadlo dříve. Místní divadelní sbor na něj vybíral veřejnou sbírku a pojmenoval ho původně po Juliu Fučíkovi. V té době bývalo velmi oblíbené, a to až do 80. let. Do té doby fungovalo prakticky nepřetržitě s jedním představením denně, ovšem poté se začalo rozpadat a bylo nutné jej zásadně opravit a zrekonstruovat. V roce 2000 padlo rozhodnutí o opravě divadla a navrácení původně zamýšleného názvu, Vrchlického divadlo. Dnes funguje s jedním, výjimečně i se dvěma programy denně. Nabízí klasické repertoáry divadelních her, hudbu, ale i vernisáže atp. (Vrchlického divadlo v Lounech, 2017)

Galerií je ve městě Louny hned několik. V průběhu let zde fungovaly nějaké privátní a několik veřejných galerií. K dnešnímu dni je pro veřejnost otevřená Galerie města Loun (neboli „GAML“), která sídlí právě v prostorách Vrchlického divadla. Ta se zaměřuje zejména na vystavování děl lokálních umělců, jako například Kamila Linharta, Zděnka Sýkory či Vladislava Mirvalda. (Galerie města Loun, 2017). Dále Galerie Benedikta Rejta, sídlící v centru, nedaleko Mírového náměstí. Hlavními artiklem této galerie je především moderní umění. Byla vybudována v roce 1998 z původního pivovaru. Díky unikátnímu prostoru a galerii typu „White cube“ připomíná například New Yorskou galerii MoMA (Museum of Modern Arts). Principem „White cube“ je, že prostor funguje jen jako bílá kostka, odtud jméno, a umění

tudíž není ničím narušeno. Návštěvník jej tak může konzumovat v čisté podobě tak, aby ho nic nerušilo, ani neovlivňovalo (Galerie Benedikta Rejta, 2017). V neposlední řadě jsou tu menší privátní výstavní galerie, například galerie Gnoze, patřící pod relaxační centrum Gnoze. (Relaxační centrum Gnoze, 2017)

Dalším typem kulturního zařízení je místní muzeum. Oblastní Muzeum Louny sídlí v rekonstruovaném, ale zachovalém gotickém domě poblíž centra města, a koná výstavy přibližně jednou do měsíce. Téma expozic vybírá dle lokální historie, například tedy z dob keltské kultury, která má v Ústeckém kraji hned několik nalezišť. Muzeum vzniklo již v roce 1889 a je tak jedno z nejstarších, patřící do první vlny zakládání českých oblastních muzeí. Tehdy fond muzea vznikal jen z darů obyvatel, ale postupně si cílevědomě vybudoval vlastní sbírku, se zaměřením na archeologii. Patří pod něj i místní skanzen s ukázkou domů a kultury mladší doby kamenné až po slovanské domy, které sídlí v Březně u Loun. (Muzeum Louny, 2017)

Vedle těchto institucí existuje ve městě další alternativní vyžití. Taneční školy, umělecké školy či zájmové kroužky (například akvaristiky nebo semínkovna, což je projekt pořádaný oblastním muzeem, kde si lidé podobně jako v knihovně mohou vypůjčovat semínka a sazenice, a vracejí je po vypěstování zpět). (Muzeum Louny, 2017)

Mimo to město nabízí nespočet jednorázových aktivit, zaměřených na nejrůznější kulturní oblasti. Mezi hudební festivaly by se dal zařadit festival Letní lounské vábení, který je tradičně pořádán v letních měsících a oslavuje řeku Ohři. Tento Festival pořádá Město, je to vlastně již tradiční třídenní oslava města a řeky, která je doprovázena dvoudenním, nejen hudebním programem. Ten je rozdělen na několik scén podle různých žánrů a je doplněn různými sportovními a dalšími aktivitami. Na festivalu vystupují jak amatérské lokální, tak známé profesionální hudební, divadelní nebo např. taneční skupiny. V roce 2017 se bude konat již 14. ročník tohoto festivalu. (Letní lounské vábení, 2017)

Další festival je například Dobrodění, pořádaný od roku 2007, který věnuje výtěžek z akce na dobročinné účely různým charitativním organizacím. Hrají zde typicky lokální hudební skupiny a pořádá se v místní „Stromovce“. (Dobrodění, 2017)

V neposlední řadě je to knihovna, která si může právem říkat centrum kultury v Lounech. S jejím pořádáním akcí, festivalů, přednášek, seminářů, programů, koncertů, besed, dnů poezie, křesti knih, divadelních představení, studijních kurzů, projekcí filmů, workshopů, vernisáží atp. se řadí zřejmě mezi nejaktivnější instituce ve městě. (Městská knihovna Louny, 2017) Knihovně, její činnosti a nabídce služeb bude věnována celá následující kapitola, neboť je hlavním tématem této práce.

3.2. Činnost Městské knihovny Louny

Knihovna, jak už bylo zmíněno, se nespecializuje zdaleka jen na knihovnické služby. Výčtu a stručnému popisu jednotlivých činností knihovny se bude věnovat další podkapitola, nejdříve ovšem základní náležitosti. Nyní následuje vlastní charakteristika knihovny.

Profil organizace: Městská knihovna Louny je příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Město Louny. Knihovna je vzdělávacím, kulturním, informačním a setkávacím centrem ve městě a je zcela bezbariérová. Má pět oddělení (oddělení beletrie, oddělení naučné

literatury, hudební oddělení, oddělení pro děti a mládež a studovnu) a pobočku v Domově pro seniory. Knihovna půjčuje českou i cizojazyčnou literaturu, periodika či audiovizuální nosiče. Pořádá knihovnické lekce, řadu vzdělávacích a kulturních akcí a další zajímavé projekty. Spolupracuje se základními a středními školami ve městě i regionu, Gymnáziem Václava Hlavatého, Oblastním muzeem a dalšími městskými institucemi. V regionálním a krajském tisku vychází pravidelně články a informace, týkající se městské knihovny. Spolupracuje se všemi, kteří vyznávají stejné komunitní hodnoty, působí jako politicky a nábožensky neutrální a bezpečný prostor. (Výroční zprávy – Městská knihovna Louny, 2017)

Kontaktní a identifikační údaje organizace:

název organizace:	Městská knihovna Louny
sídlo organizace:	Mírové náměstí 1, 440 01 Louny
adresa kanceláře:	Mírové náměstí 1, 440 01 Louny
statutární zástupce:	Mgr. Dagmar Kučerová, ředitelka
telefon:	+420 736 645 912
e–mail:	mkl@mkl.cz
webové stránky:	http://www.mkl.cz/ http://tretivek.mkl.cz/ http://detske.mkl.cz/
IČ:	65108477

Tabulka č. 3: Kontaktní a identifikační údaje organizace; zdroj: výroční zpráva Městské knihovny Louny za rok 2014.

V rámci knihovnických služeb, jako primární funkcí knihovny, poskytuje tyto služby:

Název služby	Charakteristika služby	Komu	Poznámka
Prezenční půjčování do studovny	Půjčování knihovních jednotek z volného výběru a z příručního fondu	Všem uživatelům	Zdarma
Prezenční půjčování elektronické čtečky knih	Půjčování elektronické čtečky knih do studovny	Registrovanému uživateli staršímu 15 let věku s platným čtenářským průkazem	Zdarma; registrace placená
Absenční půjčování	Půjčování knihovních jednotek z fondu MKL mimo budovu MKL	Registrovanému uživateli s platným čtenářským průkazem	Zdarma; registrace placená
Absenční půjčování elektronické čtečky knih	Půjčování přenosné elektronické čtečky knih mimo budovu MKL (viz Smlouva o výpůjčce elektronické čtečky knih)	Registrovanému uživateli staršímu 18 let s platným čtenářským průkazem, který je v den výpůjčky registrován v knihovně alespoň jeden rok	Zdarma; registrace placená

Meziknihovní výpůjční služby (dále jen MVS)	Půjčování knihovních jednotek a zprostředkování kopií z fondů jiných knihoven v ČR a v zahraničí v případě, že takovou knihovní jednotku MKL nemá ve svém fondu	Registrovanému uživateli s platným čtenářským průkazem, knihovně v ČR vedené v evidenci podle knihovního zákona, knihovně v zahraničí	Placená služba podle Ceníku placených služeb a poplatků MKL (dále jen Ceník MKL)
Prezenční půjčování MVS	Půjčování knihovních jednotek MKL zprostředkovaných do studovny MKL	Všem uživatelům	Zdarma; MVS placená podle Ceníku MKL
Absenční půjčování MVS	Půjčování knihovních jednotek MKL zprostředkovaných mimo budovu MKL	Registrovanému uživateli s platným čtenářským průkazem	Zdarma; registrace placená
Poradenské a informační služby	Poskytování ústních informací	Jakémukoliv uživateli / tazateli	Zdarma
Rešeršní služby	Poskytnutí soupisu literatury (bibliografie) na vyžádané téma	Uživateli na základě smlouvy	Placená služba podle Ceníku MKL
Reprografické služby	Zhotovování rozmnoženin a dalších kopií z knihovních jednotek z fondů MKL nebo MKL zprostředkovaných	Uživateli na základě objednávky	Placená služba podle Ceníku MK
Přístup na internet – pevné spojení	Zpřístupnění tzv. veřejného internetu ve studovně na technickém zařízení MKL (část 10, Knihovního řádu Městské knihovny Louny)	Všem uživatelům	Zdarma
Přístup na internet – bezdrátové spojení – wi-fi připojení	Zpřístupnění tzv. veřejného internetu na vneseném technickém zařízení v prostorách MKL	Všem uživatelům	Zdarma
Přístup do databází	Zpřístupnění databází a dalších elektronických zdrojů	Registrovanému uživateli s platným čtenářským průkazem	Zdarma; registrace placená
Konzultační služby	Odborná konzultace na objednávku, práce s PC	Všem uživatelům	Placená služba podle Ceníku MKL

Tabulka č. 4: Přehled knihovnických služeb nabízených Městskou knihovnou Louny; zdroj: http://www.mkl.cz/knihovna/soubory-ke-stazeni.

Následuje popis činností Městské knihovny Louny:

Provoz knihovny a volnočasového zařízení Klub(ovny) Luna, je považováno za základní činnost knihovny. V tom je obsaženo poskytování informačních služeb, veřejné knihovnické služby, tvorby a obnovy knihovního fondu, poskytování meziknihovní výpůjční služby, kulturní, výchovná a vzdělávací činnost, reprografické služby, bibliografické, referenční a faktografické služby a rešerše a provoz zařízení pro volnočasové aktivity dětí a mládeže. V rámci rozpočtu za rok 2014 hospodařila knihovna s částkou 8.948,5 tis. Kč. Zaměření moderní knihovny se v současné době soustředí na současné trendy, tedy nové technologie a školení, jak s nimi pracovat. V rámci dobrovolnictví se sem sjíždějí lidé z celé republiky (např. pro cestovatelské besedy). Knihovna propaguje současnou literaturu, pořádá autorská čtení a každoročně představuje vítěze literární soutěže Magnesia Litera. Trvale spolupracují s mateřskými, základními i středními školami v regionu. Školy využívají její nabídku vzdělávacích besed. V prostorách knihovny se konají výstavy, které propůjčují různé instituce (např. IQ park v Liberci). Pořádá krajská kola postupových přehlídek dětských recitátorů a uměleckého přednesu a divadel poezie. Pro propagaci světových kultur byla knihovna zapojena do několika akcí, jako „Den o Vietnamu a Vietnamcích“, a obdobně i o Japonsku, Slovensku, Ukrajině, a Francii. Smyslem je představení jejich kultury, krojů, hudby, zpěvu, kuchyně atp. Kromě těchto činností poskytuje místo pro setkávání spolků (např. Lounští rodáci), knihovna také spojuje dobrovolníky, např. ze Spolku paní, dam a dívek, a ti zajišťují programy pro děti a mládež, ale i samotnou knihovnu.

Knihovna dále provozuje vedlejší hospodářskou činnost, jako prodej občerstvení, knih, pořádání kulturních a společenských akcí a provozuje registrované sociální služby STD Jeroným (sociálně-terapeutická dílna). Ve dvoře knihovny je zřízeno malé posezení pro hosty rychlého občerstvení Jeroným, kde si mohou posedět nejen čtenáři a návštěvníci některého z programů knihovny, ale také kdokoli zvenčí. Hospodářský výsledek Občerstvení Jeroným např. za rok 2014 přinesl přilepšení k hlavní činnosti o 280. tis. Kč. Je to sociálně-terapeutická dílna, zcela hrazená z mimoměstských finančních prostředků a zaměstnává duševně nemocné a mentálně postižené klienty ve věku od 16 do 64 let. Podílejí se na organizaci akcí a činnosti knihovny jako takové. Přispívají k chápání integrace handicapovaných lidí do společnosti. Z Ústeckého kraje byla za rok 2014 hrazena dotace na činnost STD Jeroným celkem 1.609,7 tis. Kč.

V neposlední řadě byla Lounská knihovna pověřena Krajskou knihovnou k regionální funkci. To v praxi znamená, že zaštiťuje 36 místních a obecních knihoven. Zajišťuje pro tyto menší knihovny správu, zpracovávání, evidenci, revize a cirkulaci knižního fondu. Předmětem této činnosti je knižní fond, jenž čítá celkem více než 100.000 titulů. (Výroční zprávy – Městská knihovna Louny, 2017)

3.3. Kulturní a společenské akce pořádané knihovnou

Knihovna, kromě své primární funkce, zajišťuje a pořádá celou řadu kulturních a společenských akcí (jak už bylo naznačeno v předchozím textu). O těchto akcích jsou lidé ve městě vcelku dobře informováni, což se také potvrdilo v odpovědích na otevřené otázky dotazníku u mnoha respondentů. Další otázkou je potom vlastní účast na těchto akcích, ta už je

v poměru k informovanosti poněkud slabší. Následuje seznam akcí, které knihovna pořádala v posledních letech, často už jako jejich několikátý ročník:

- Diskuzní cykly s osobnostmi ze světa vědy, pořádané pod záštitou Univerzity J. E. Purkyně, spolufinancované od Evropského sociálního fondu a z rozpočtu České republiky;
- Burzy knih, zaměřené na prodej vyřazené literatury z oddělení naučné literatury, dětské knihy i beletrie;
- Světové dny, inspirované konkrétní zemí, např. Japonskem, Vietnamem, Francií;
- Recitační a divadelní soutěže, obvykle na úrovni oblastního kola v rámci Ústeckého kraje;
- Reprezentační knihovnické plesy, pořádané pro čtenáře i zaměstnance knihovny;
- Masopustní průvody, zaměřené nejen na žáky mateřských a základních škol;
- Přehlídky uměleckého přednesu, např. „Louny, Poeticky!“;
- Exkurze do jiných zemí, jako doplněk studia, především pro studenty Třetího věku;
- Koncerty na dvorku knihovny, kde vystupují tradičně lokální hudební skupiny a pozvaní hosté;
- Muzejní noci, ve spolupráci s Oblastním muzeem;
- Nabídka knih u koupaliště v letních měsících;
- Hudební, divadelní a filmové festivaly, zaměřené na integraci handicapovaných lidí do společnosti (např. „Bez zámků“), zabývající se dokumentárními filmy o lidských právech (např. „Jeden svět“), atp.;
- Přednášky zajímavých osobností, doplněné o diskuzi s hostem;
- Turistické akce, např. „Pochod sv. Jeronýma“;
- Dny poezie;
- Akce podporující čtení knih a čtenáře všech věkových kategorií;
- Divadelní představení např. divadelního sboru Třetího věku;
- Konverzace v cizích jazycích, vedené zkušenými lektory-dobrovolníky;
- Projekty prevence kriminality pro problémové a neorganizované děti a mládež;
- Workshopy a dílny na různou tematiku;
- Počítačové kurzy, organizované pro jednotlivce i skupiny začátečníků i pokročilých;
- Projekt Třetí věk, který je popsán výše;
- Regionální setkání knihovníků pro pracovníky v knihovnách z 36 obecních knihoven;
- Spolupráce a zastřešování místních spolků, např. Spolek paní, dam a dívek či Spolek lounských rodáků;
- Programy, spojené se sváteční tematikou, jako Vánoce (např. zpívání koled), či Velikonoce (např. Velikonoční workshopy);
- Vernisáže k výstavám a výstavy výtvarného umění;
- A jiné (Výroční zprávy – Městská knihovna Louny, 2017)

Z výše uvedeného výčtu činností je patrné, že se jedná o multifunkční knihovnu, která nabízí širokou řadu akcí a programů, ze kterých by neměl být problém, aby si každý vybral a našel si „to své“, co ho zajímá. Rozmanité prostory knihovny umožňují pořádání nejrůznějších akcí, ať už venkovních (tzv. akce „Na dvorku“), tak uvnitř. Knihovna zároveň disponuje technickým zázemím a prostorem pro pořádání různých promítacích či konferenčních programů a workshopů. Multifunkční prostor vznikl přesunem ze staré knihovny (poblíž kulturního domu) do domu čísla popisného 1 na Mírovém náměstí. Po animačním procesu, který proběh v roce 2008-2010, se ze staré knihovny (která nevyhovovala současným požadavkům a nesplňovala parametry moderní knihovny) stala prakticky nová, multifunkční knihovna, která je v současné době považována za centrum kulturně-sociálního života v Lounech.

Toto tvrzení lze podložit několika důkazy: jednak primární činnost knihovny, tedy půjčování knih, je v rámci jejích kapacitních možností v podstatě naplněna, protože dosahuje maximální kapacity výpůjček knih v rámci registrovaných čtenářů (knihovna nyní oslovuje cca 1/3 populace města a půjčovat si více knih, nebo mít ještě více registrovaných čtenářů, již zkrátka asi není reálné). Dalším důkazem jsou ocenění, která knihovna získala. První úspěch přišel hned v roce 2011, tedy rok po zahájení provozu knihovny na novém místě, kdy vyhrála soutěž Městská knihovna roku, pořádanou Svazem knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP). V kategorii od 10. tis. do 20. tis. obyvatel vyhrála, a celkově v porovnání i s jinými kategoriemi byla vybrána jako vítěz. V roce 2015 se znovu umístila jako nejlepší knihovna v kategorii od 10.-20. tis. obyvatel, a obdobně v roce 2016. (Soutěž Městská knihovna roku, 2017) Dalším důkazem je word-of-mouth, které o knihovně koluje mezi občany. Jednak si lidé předávají vesměs pozitivní zkušenosti s činností knihovny a jejími akcemi, protože hodnocení takových akcí (ať už pozitivní či negativní) se šíří velice rychle. Často se může stát, že mnoho lidí má povědomí o tom, co je například program Třetí věk, protože o tom slyšeli od nějakého známého, nebo z jiného zdroje. Obdobně se tak dá říci, že lidé vědí o různých koncertech, akcích, workshopech atp. na základě toho, že si to předali jako zážitek v běžné konverzaci. To je principem word-of-mouth, neboli samovolné „promotion“ na základě využívání potřeby lidí komunikovat s okolím.

Nyní se už bude práce věnovat sestavenému dotazníku a jeho otázkám. Nejdříve představení samotného dotazníku:

	Otázky	Odpovědi			
1	Pohlaví	Muž		Žena	
2	Věk	Do 45	46-60	61-75	76 a více
3	Bydliště	Louny	Okolí Loun do 10 km	Okolí Loun nad 10 km	
4	Máte nějaké zaměstnání? Jste pracující osoba?	Ano	Ne	Nepravi-delně	
5	Navštěvujete ve městě nějaké kulturní zařízení?	Pravidelně	Občas	Nenavště-vuji	
6	Pokud ano, jaké? (kino, divadlo, galerie, atp.)				
7	Jste členem nějakého místního spolku, sdružení nebo komunity?	Ano		Ne	
8	Pokud ano, jakého a kde?				
9	Jak trávíte volný čas?				
10	Znáte Městskou knihovnu Louny?	Ano		Ne	
11	Navštěvujete Městskou knihovnu Louny?	Ano		Ne	
12	Jste registrovaní čtenáři?	Ano		Ne	
13	Využíváte i jiné služby než výpůjčku knih?	Ano		Ne	
14	Pokud ano, jaké?				
15	Znáte program Třetí věk?	Ano		Ne	
16	Pokud ano, účastníte se tohoto programu?	Ano		Ne	
17	Účastníte se jiného programu nebo akcí v Městské knihovně Louny?	Ano		Ne	
18	Účastníte se jiných společenských aktivit? (kultura, sport, zájmové spolky apod.)	Ano		Ne	
19	Pokud ano, tak jakých?				
20	Zapojil jste se do této aktivity díky Městské knihovně Louny?	Ano		Ne	
21	Kde jste se dozvěděl o činnosti či aktivitě, ke které jste se připojil?				

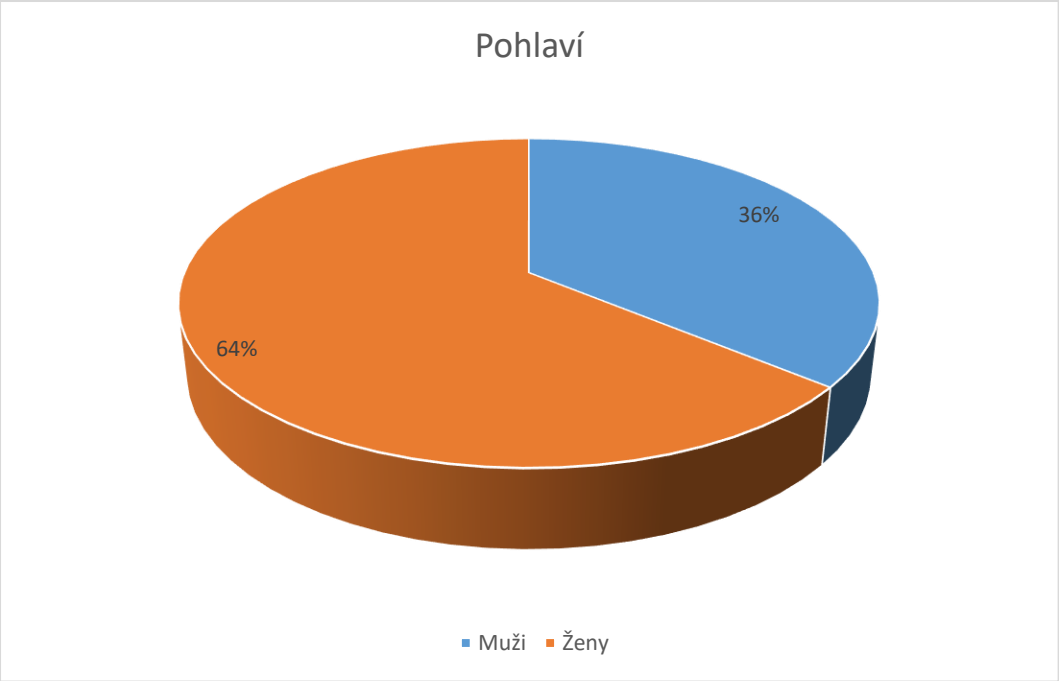
Tabulka č. 5: Dotazník na volnočasové aktivity obyvatelstva. Zdroj: vlastní zpracování.

3.4. Výsledky dotazníku

Odpovědi na dotazníkové otázky byly sbírány mezi obyvateli města v rozmezí dubna a počátku května roku 2017. Oslovoval primárně občany, kteří zapadají alespoň orientačně do cílové skupiny, tedy seniorů. Data byla sbírána na několika místech ve městě Louny, v různých hodinách, s cílem oslovit diverzifikované jednotlivce (a vytvořit tak průměr z extrémů lidí, kteří například vůbec nechodí za kulturou a těmi, kteří by bez nějakého kulturního vyžití téměř nepřežili). Části respondentů byl dotazník podán přímo v prostorách knihovny.

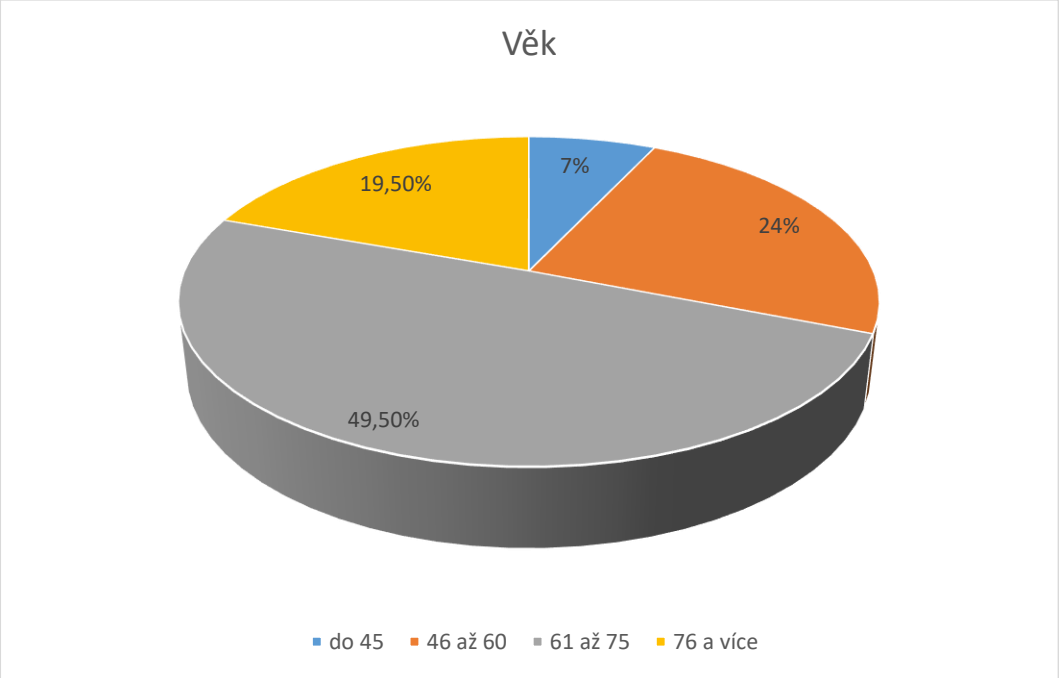
Vzhledem k průměrnému vyššímu věku respondentů tak oslovuje jen část populace. Celkem totiž v Lounech bydlí 18501 obyvatel (k 1. 1. 2017), z toho 8831 mužů a 9670 žen. Průměrný věk obyvatel je 41,7 let, u mužů v průměru 39,9 let a u žen pak 43,3 let. (ČSÚ – počet obyvatel v obcích, 2017)

1) Celkem bylo dotazníkem osloveno 184 respondentů. Z toho bylo osloveno 66 mužů a 118 žen (tedy 36 % dotazovaných byli muži a 64 % dotazovaných byly ženy). Nepoměr mezi množstvím mužů a žen se dá vysvětlit dvěma faktory:
   zaprvé, sběr se konal nejčastěji na rušných částech města, kde si lidé chodí vyřizovat co potřebují, nebo nakupovat. Lze předpokládat, že tzv. „domácí nákupy“ zpravidla obstarávají ženy, a proto jich také bylo osloveno více.
   A zadruhé: u starší generace - z pohledu dožití se vyššího věku - je poměr mužů vůči ženám o něco nižší. Ženy se tedy v současné době dožívají v průměru vyššího věku, což alespoň částečně dokazuje výše zmíněná statistika, jelikož žen žijících ve městě je přibližně o 800 více, než mužů. Všeobecně je však Ústecký kraj, pod který Louny spadají, zařazován ke krajům s menším poměrem seniorů ke zbytku populace. Je druhým nejmenším s poměrem 17,1 % (po Středočeském kraji s 16,7 %). V této statistice z ČSÚ z roku 2015 se počítá s pojmem senior jako osoba ve věku 65 let a více. (pozn. autora: v případě této práce, jak již bylo řečeno, byly do kategorie seniorů zařazeny i osoby mladšího věku) Konkrétní stav Lounského okresu, který čítá celkem 43601 obyvatel, mají senioři ve věku 65 let a více zastoupení celkem 19,2 %. (ČSÚ – Senioři v Ústeckém kraji, 2015) Přímo v Lounech by v podobném poměru tedy mělo být kolem 3,5 tisíce seniorů. Z toho lze jednoduše odvodit, že dotazník oslovil přibližně 1 % z celkového počtu obyvatel. Se zaměřením na seniory pak dotazník oslovil přibližně 5,85 % seniorů.

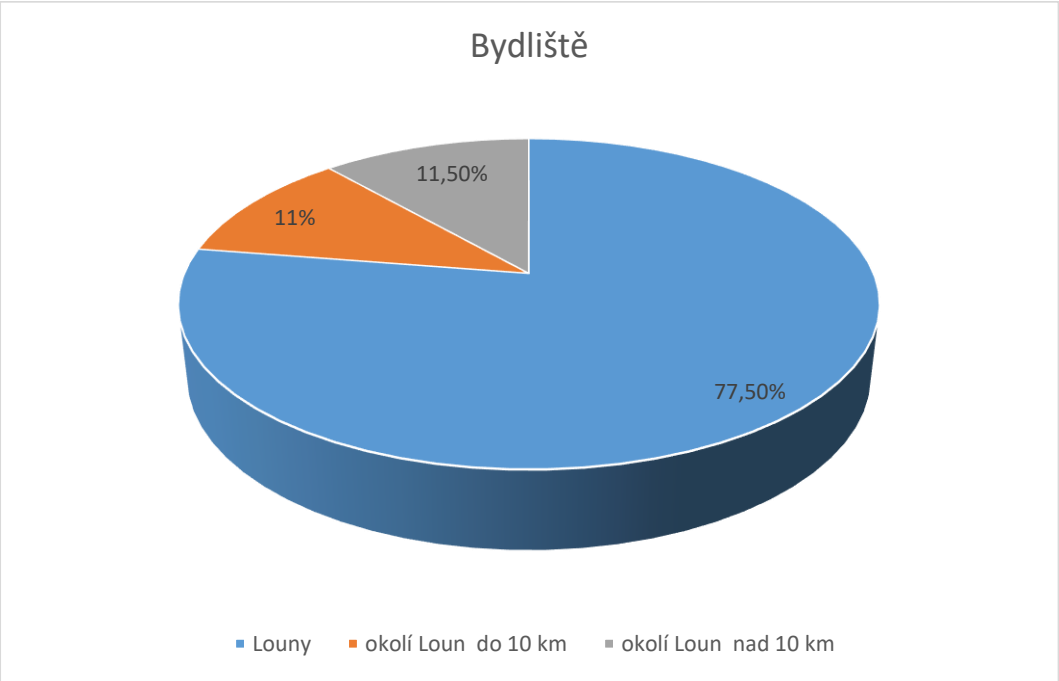
Graf č. 1: Otázka č. 1 - Pohlaví respondentů, zdroj: vlastní zpracování.

2) Dalším bodem dotazníku byl věk respondenta. Zde se dělí respondenti do 4 skupin: do věku 45 let (se zastoupením 13 respondentů – 7 % dotazovaných), 46-60 let (se zastoupením 44 respondentů – 24 % dotazovaných), 61 až 71 let (se zastoupením 91 respondentů – 49,5 % dotazovaných) a 76 či více let (se zastoupením 36 respondentů – 19,5 % dotazovaných). Největší skupinou tedy byli občané ve věku od 61 do 75 let.

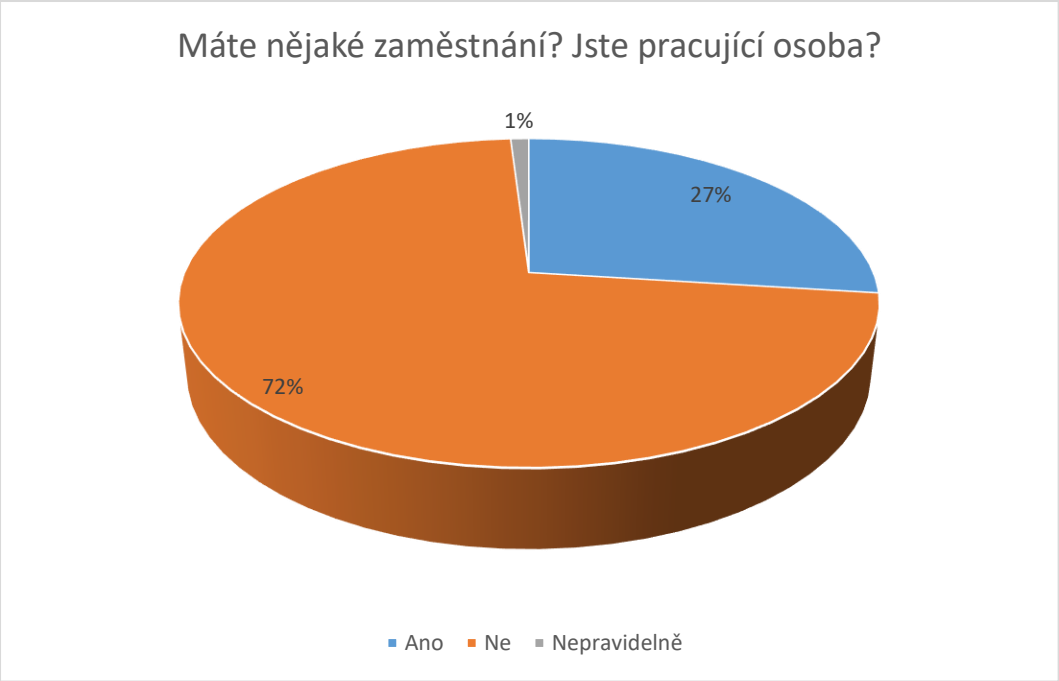
Graf č. 2: Otázka č. 2 - Věk respondentů, zdroj: vlastní zpracování.

3) V rámci bydliště odpovídali respondenti následovně: 143 z nich bydlí v Lounech (77,5 % dotazovaných), 20 z nich bydlí v okolí Loun do 10 km (11 % dotazovaných) a 21 z nich v okolí Loun nad 10 km (11,5 % dotazovaných). Jak se dalo očekávat, většina oslovených tedy bydlí přímo v Lounech.

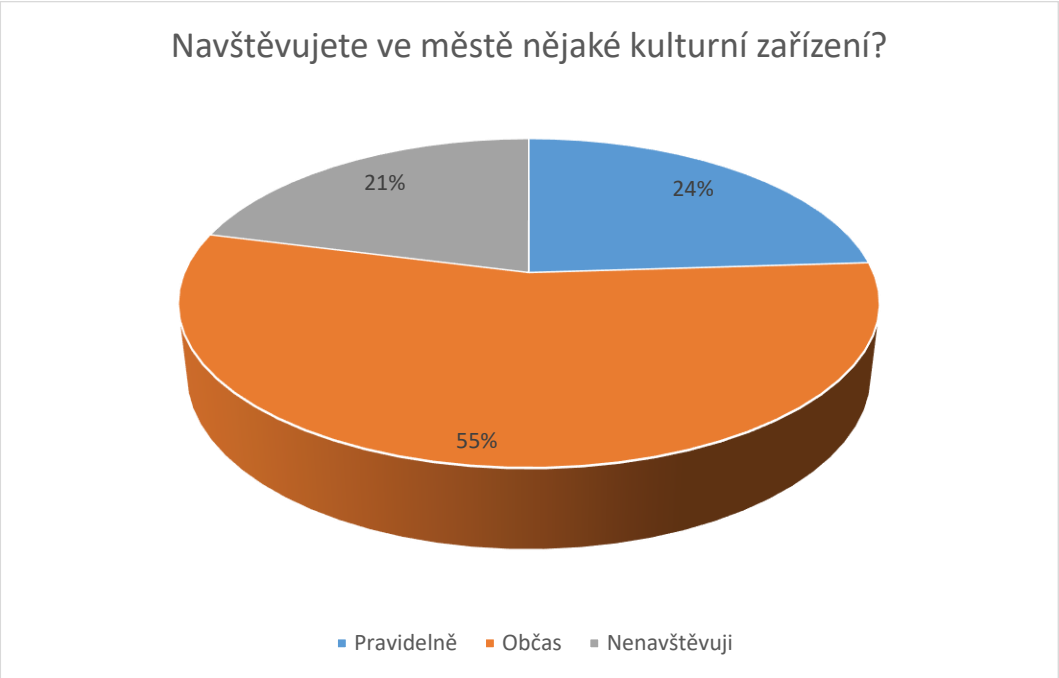
Graf č. 3: Otázka č. 3 - Bydliště respondentů, zdroj: vlastní zpracování.

4) Na otázku, zda má respondent nějaké zaměstnání, 50 respondentů odpovědělo, že práci má (tj. 27 % dotazovaných), 133 z nich odpovědělo, že práci nemá (tj. 72 % dotazovaných), a 1 z nich pracuje nepravidelně (tj. 1 % dotazovaných). Z toho vyplývá zjištění, že určitá část vybraného vzorku populace pracuje ještě i ve vyšším věku. Důvodem může být celoživotní návyk pracovat, potřeba finančního přilepšení k důchodu, nebo jiné osobní důvody. Jedná se ale o poměrně malou skupinu seniorů, většina respondentů se s ohledem na svůj věk řadila k důchodcům, kteří nepracují.

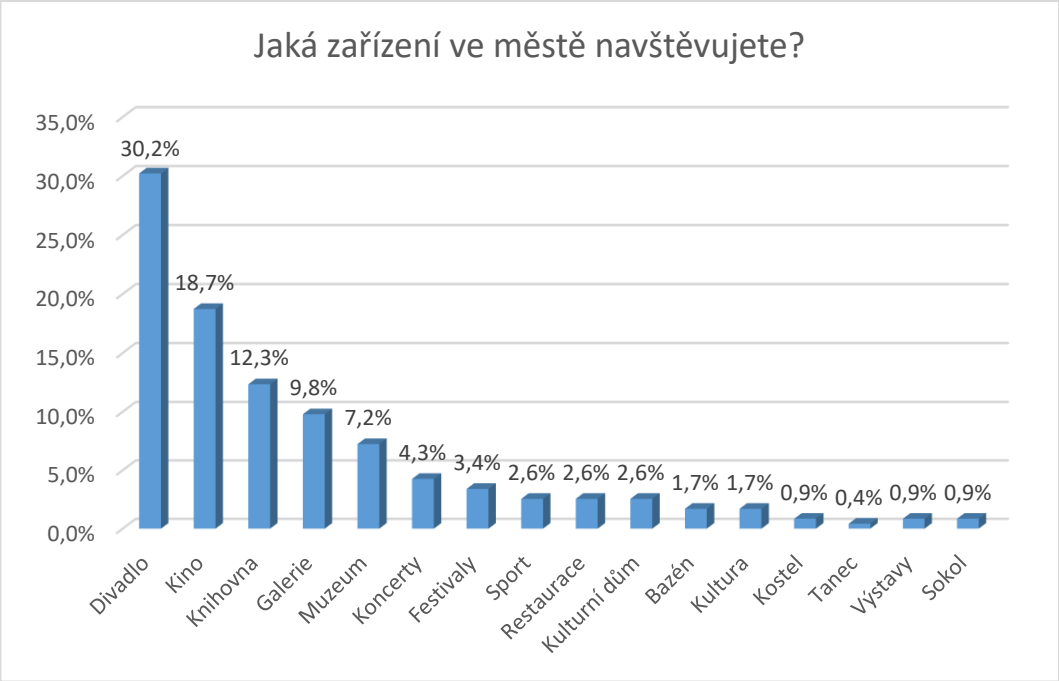
Graf č. 4: Otázka č. 4 - Věk respondentů, zdroj: vlastní zpracování.

5) Otázka, zda respondenti navštěvují nějaké kulturní zařízení ve městě, přinesla následující výsledky: 44 z nich se vyjádřilo, že zařízení navštěvují pravidelně (24 % dotazovaných), 101 z nich se vyjádřilo, že zařízení navštěvují občas (55 % dotazovaných), a 39 z nich je nenavštěvuje vůbec (21 % dotazovaných). Z hlediska kulturní aktivity obyvatel je tedy interpretace těchto výsledků pozitivní. Zdá se, že většina obyvatel se nějakým způsobem účastní návštěv kulturních zařízení, a to alespoň občas. Jen 21 % dotazovaných se neúčastní vůbec, což pro kulturu není nějaký špatný výsledek.

Graf č. 5: Otázka č. 5 – Navštěvujete ve městě nějaké kulturní zařízení?, zdroj: vlastní zpracování.

6) Odpovědět, jaké konkrétní zařízení občané navštěvují je obtížnější. Variace odpovědí je poměrně různorodá, a proto budou odpovědi rozřazeny do následujících podskupin, podle druhu navštěvovaných zařízení. Respondenti odpověděli celkem 236 variant. Nejčastěji zmiňované bylo divadlo se 30 %, kino s 18 %, dále knihovna s 12 %, galerie s 10 %, muzeum se 7 % a pak už to byla různá nekonkrétní zařízení, nebo jednorázové akce. Například festivaly, sportovní akce, restaurace (hospody, kavárny atd.), místní kulturní dům, bazén výstavy, Sokol a další.
   Celkem téměř třetina respondentů tedy uvádí, že nejčastěji chodí do divadla, což prokazuje vyšší úroveň vzdělanosti a enkulturace starších obyvatel. Velkou zásluhu na těchto výsledcích má kvalitní management, marketing a prakticky každodenní bohatý program divadla s hostujícími spolky z celé republiky. To jsou zřejmé důvody, proč se stalo divadlo v tomto dotazníku nejúspěšnějším kulturním stánkem ve městě. Obdobně je na tom kino, s téměř pětinou odpovědí. Jak se ukázalo, tak i u starší generace je kino oblíbeným místem kulturního vyžití, a to i přes to, že Lounské kino je svým programem zaměřeno spíše na mladší až střední generaci, neboť drží krok se současnými premiérami a nejnovějšími blockbustery, které promítá ve dnech světových premiér. Ty pravděpodobně nebudou typickými a starší generací vyhledávanými filmy, ale studie prokazuje, že kino je pro oslovené respondenty druhým nejoblíbenějším kulturním zařízením ve městě. Z toho lze usuzovat, že místní kino nabízí dostatečně širokou paletu žánrů a témat, která přiláká zájemce od nejmladších po ty nestarší obyvatele města.
   Není bez zajímavosti, že hned jako třetí nejčastěji zmiňované zařízení se vyskytuje knihovna, a to přes to, že respondenti neměli k dispozici informace, kam dotazník směřuje. Z toho lze udělat celkem pozitivní závěr, že knihovna se stala třetím nejrozšířenějším a zřejmě také nejnavštěvovanějším kulturním zařízením ve městě.

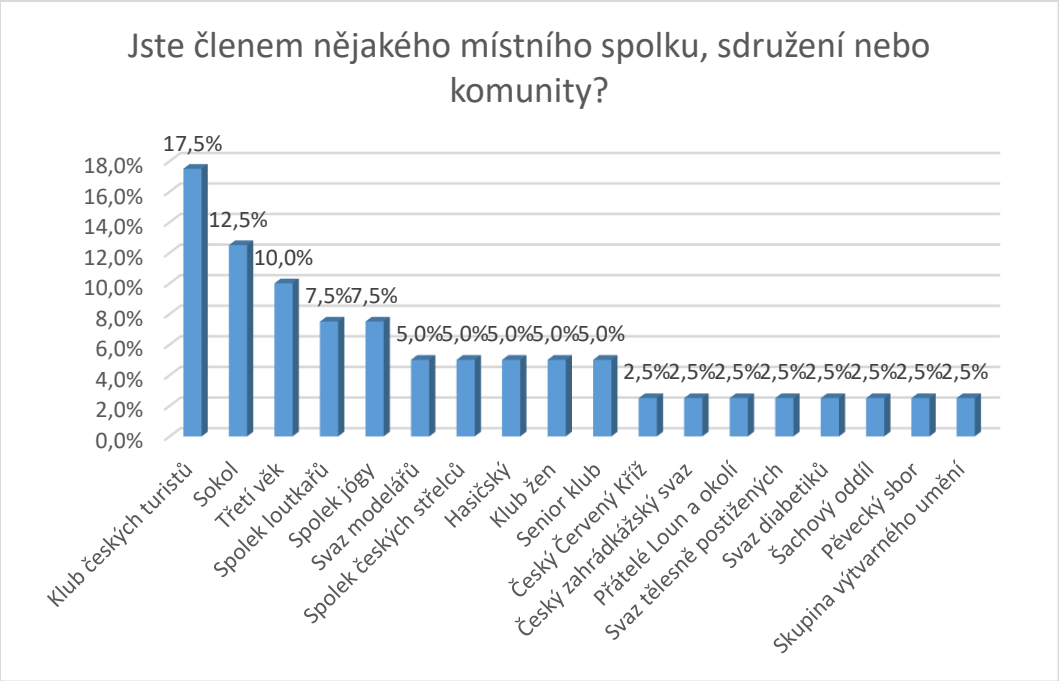
Graf č. 6: Otázka č. 6 – Jaká zařízení ve městě navštěvujete?, zdroj: vlastní zpracování.

7) Co se týká klíčové otázky, zda se respondenti cítí být členy nějakého spolku, sdružení nebo komunity, tak 36 z nich odpovědělo pozitivně (19,5 % dotazovaných), ale 148 z nich odpovědělo negativně (80,5 % dotazovaných). Z toho vychází, že jeden z pěti občanů je členem nějakého spolku či sdružení, což není zas tak úplně málo. Důvodem zdánlivě malého čísla může být fakt, že ve městě zase tak rozšířená nabídka není. Nebo lidem vyhovují spíše individuální volnočasové aktivity. Z následující otázky bude patrné, jaké aktivní spolky existují ve městě a které z nich lidé nejvíce navštěvují.

Graf č. 7: Otázka č. 7 – Jste členem nějakého místního spolku, sdružení nebo komunity?, zdroj: vlastní zpracování.

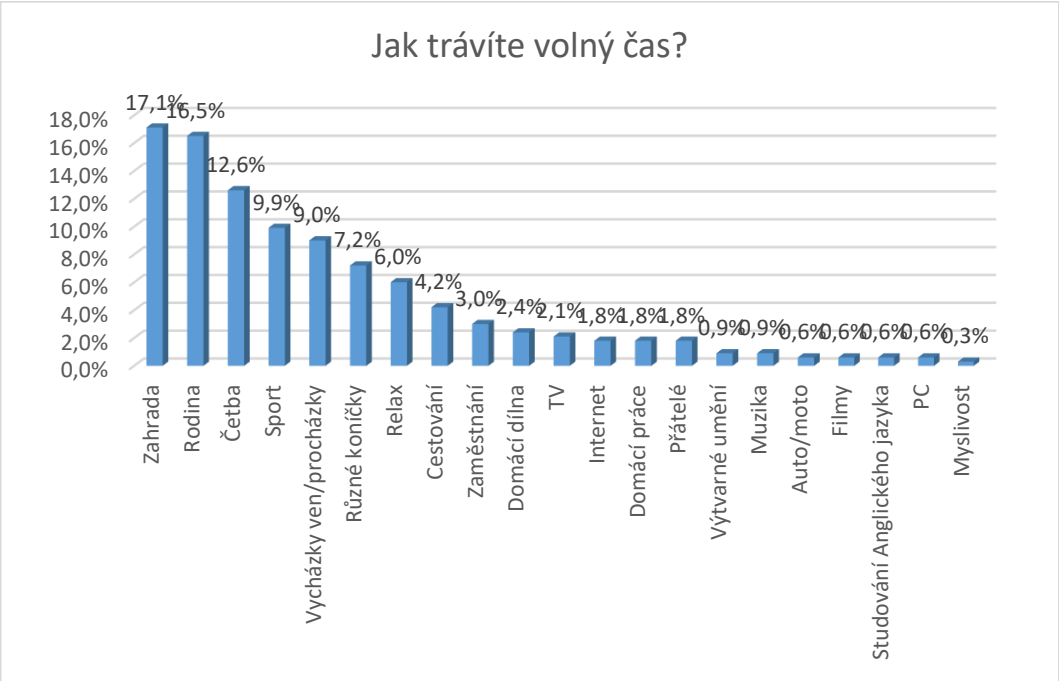
8) Jaké konkrétní spolky, komunity či sdružení navštěvují? Z celkem 40 odpovědí byli nejčastěji zmiňovaní turisté, celkem se 17 % (Klub českých turistů). Dalším spolkem pak Sokol s 12 %. Pro tuto práci je zajímavé procento občanů, kteří se označovali za členy komunity Třetího věku, což bylo celkem v 10 % případů. Dále zde má zastoupení Spolek loutkařů (7,5 %), Spolek jógy (7,5 %), Svaz modelářů (5 %), Spolek českých střelců (5 %), Hasičský spolek (5 %), Klub žen (5 %), spolek Český Červený Kříž (2,5 %), Český zahrádkářský svaz (2,5 %), spolek Přátel Loun a okolí (2,5 %), Svaz tělesně postižených (2,5 %), Šachový oddíl (2,5 %), Pěvecký sbor (2,5 %) a místní spolek Skupiny výtvarného umění (2,5 %). Variace odpovědí zde byla poměrně široká, za pozitivní lze označit fakt, že účastníci programu Třetí věk se označovali a tudíž se považují za určitou komunitu. V ostatních případech se jedná vesměs o celorepublikové spolky, nebo o lokální spolky Lounské, zaměřené na podporu místních problémů či aktivit jejích členů. Detailní popis jednotlivých spolků není potřeba, není totiž důležité popsat jejich činnost, spíše jde o samotný fakt, zda se v nich občané sdružují a angažují. A podle předchozí otázky tedy přibližně každý pátý odpověděl, že se cítí být členem nějaké takové komunity či spolku.

Graf č. 8: Otázka č. 8 – Jste členem nějakého místního spolku, sdružení nebo komunity?, zdroj: vlastní zpracování.

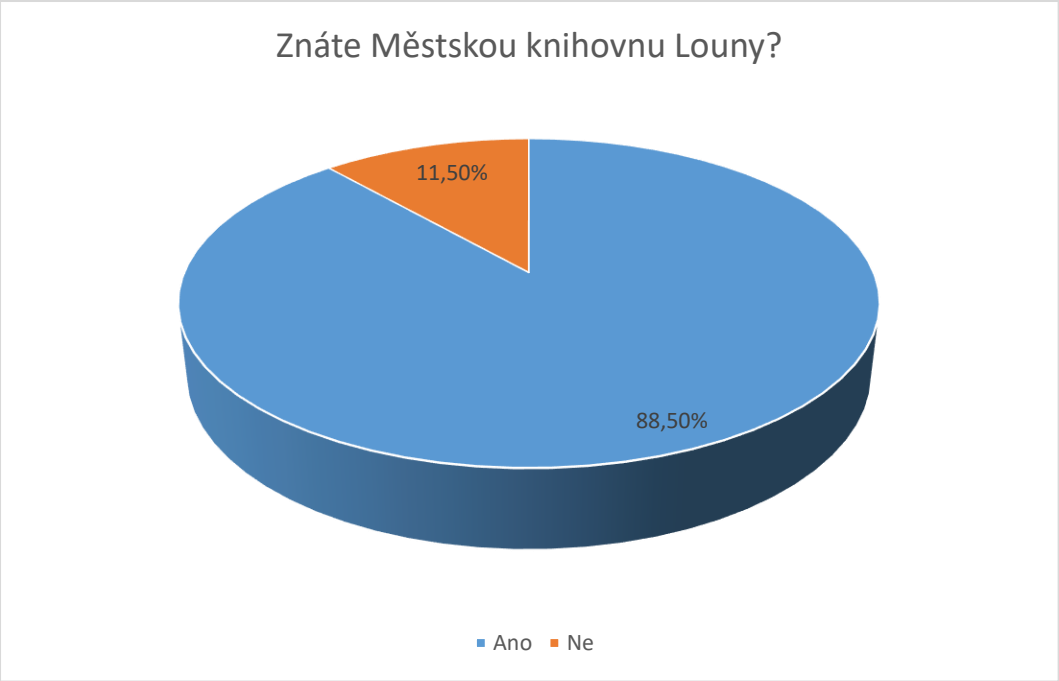
9) Na otázku, jak lidé rádi tráví volný čas, odpovídali lidé se zájmem a variace odpovědí je tak velmi široká. Obdobně jako u předchozích otevřených otázek je i zde potřeba zařadit odpovědi do podskupin, aby byly výsledky přehlednější. Z celkem 333 odpovědí na tuto otázku byly nejčastěji zmiňovány zahrada (s 17 %) a rodina (s 16 %). Dále četba s 12 %, sport s 10 %, vycházky ven a příroda samotná s 9 %. Různé koníčky (s 7 %) je podskupina, která v sobě zahrnuje několik různých aktivit, jako šití a pletení, modelářství nebo léčitelství. Dále byly často zastoupené odpovědi, jako domácí dílna (2,4 %), TV (2,1 %), internet (1,8 %), domácí práce (1,8 %), přátelé (1,8 %). V neposlední řadě spíše pro zajímavost byly zmiňovány i činnosti jako výtvarné umění, auto/moto, studium cizího jazyka, PC nebo myslivost. Z těchto údajů se dozvídáme zajímavá fakta. Jednak senioři a starší generace opravdu neberou moderní technologie, internet, ani PC či TV jako nějakou činnost, kterou by chtěli vykonávat ve svém volném čase. A zároveň je zajímavým zjištěním, že i v pokročilejším věku jsou lidé často sportovně či pohybově aktivní, což přispívá k udržení dobrého zdravotního stavu, takže vykonávání těchto aktivit je pro ně velmi prospěšné. Jestliže jsou obyvatelé alespoň zčásti tak aktivní, jak odpovídali na tuto otázku, neměli by mít s udržením sociálních kontaktů problém. Důležitou aktivitou, kterou zmiňovalo mnoho respondentů, je trávení volného času s rodinou, respondenti jmenovali své partnery, děti nebo vnoučata. V několika případech byla zmíněna zdravotní pomoc nemohoucímu partnerovi nebo rodiči, což většinou u respondenta znamenalo, že nemá čas vykonávat jiné volnočasové aktivity, protože se musí o osobu, o kterou pečuje, nepřetržitě starat. Jako nejoblíbenější volnočasová aktivita nakonec vyšlo zahrádkaření, které se u starší generace těší velké oblibě. Je to u nás dáno jistými tradicemi a zvyklostmi, v minulosti možná nedostatkem

pěstitelských produktů a u obyvatel panelákových bytů celkem přirozenou potřebou trávit volný čas venku, v přírodě. Zahrádky totiž nabízejí svým uživatelům široké využití, od pěstování ovoce či zeleniny, přes pěstování okrasných dřevin a květin po relaxaci, nebo třeba oblíbené grilování.

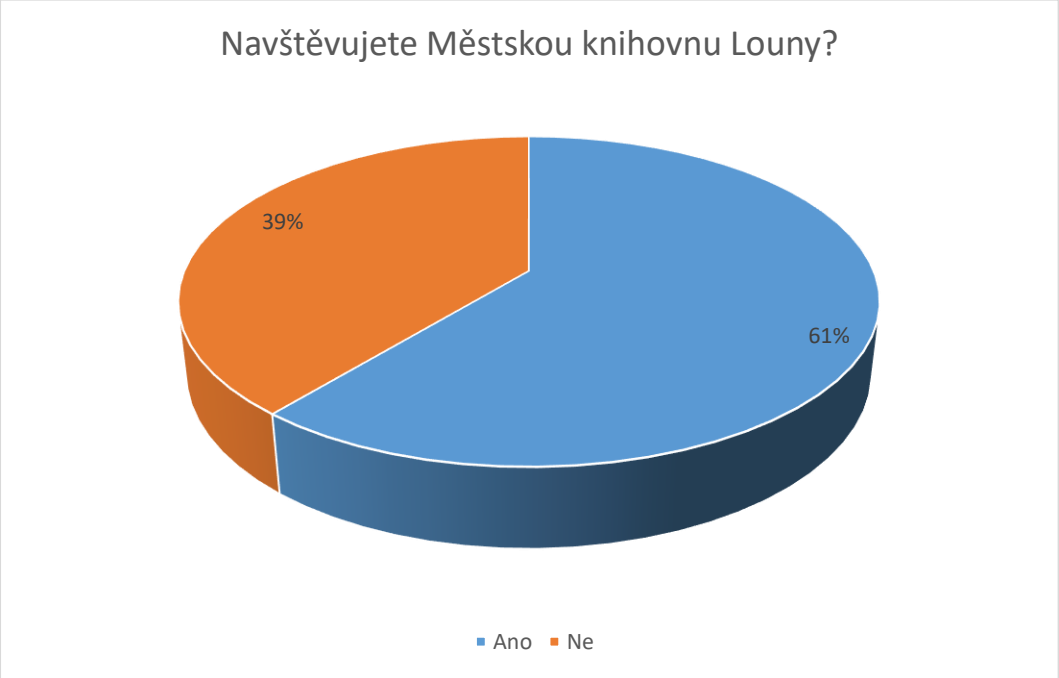
Graf č. 9: Otázka č. 9 – Jak trávíte volný čas?, zdroj: vlastní zpracování.

10) Dalším, velmi pozitivním výsledkem pro knihovnu jako takovou, jsou odpovědi respondentů na otázku, zda znají Městskou knihovnu Louny. Zde je výsledek následující: 163 respondentů odpovědělo: ano (88,5 % dotazovaných), a 21 respondentů odpovědělo, že knihovnu neznají (11,5 % dotazovaných). I kdyby to byla odpověď jen na prostou otázku, zda vůbec respondent ví, že město má svou vlastní knihovnu, tak dokazuje, že jsou obyvatelé velmi znalí a berou knihovnu jako instituci, která je zkrátka dobře zapsána do povědomí obyvatel. To prokazuje, že určité kulturní instituce jsou zařazeny do mentálních map respondentů, a i když například přímo do knihovny nechodí, tak mají povědomí o tom, že existuje.

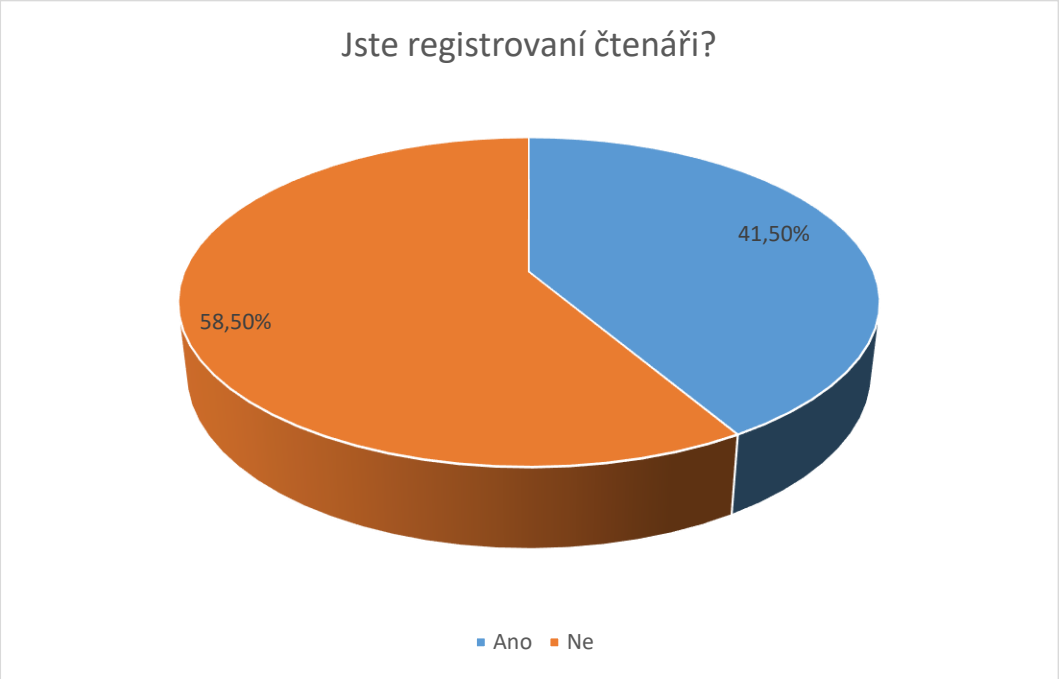
Graf č. 10: Otázka č. 10 – Znáte Městskou knihovnu Louny?, zdroj: vlastní zpracování.

11) Po předchozí otázce následuje dotaz, zda knihovnu navštěvují. To je samozřejmě za předpokladu, že ji znají. Tím pádem toto číslo musí být zákonitě nižší než počet respondentů, kteří odpověděli, že knihovnu znají. Nedá se očekávat, že všichni, kteří ji znají tak ji i navštěvují. Konkrétní výsledky jsou následující: 112 respondentů odpovědělo, že knihovnu navštěvují (61 % dotazovaných), a 72 respondentů knihovnu nenavštěvuje (39 % dotazovaných).

Graf č. 11: Otázka č. 11 – Navštěvujete Městskou knihovnu Louny?, zdroj: vlastní zpracování.

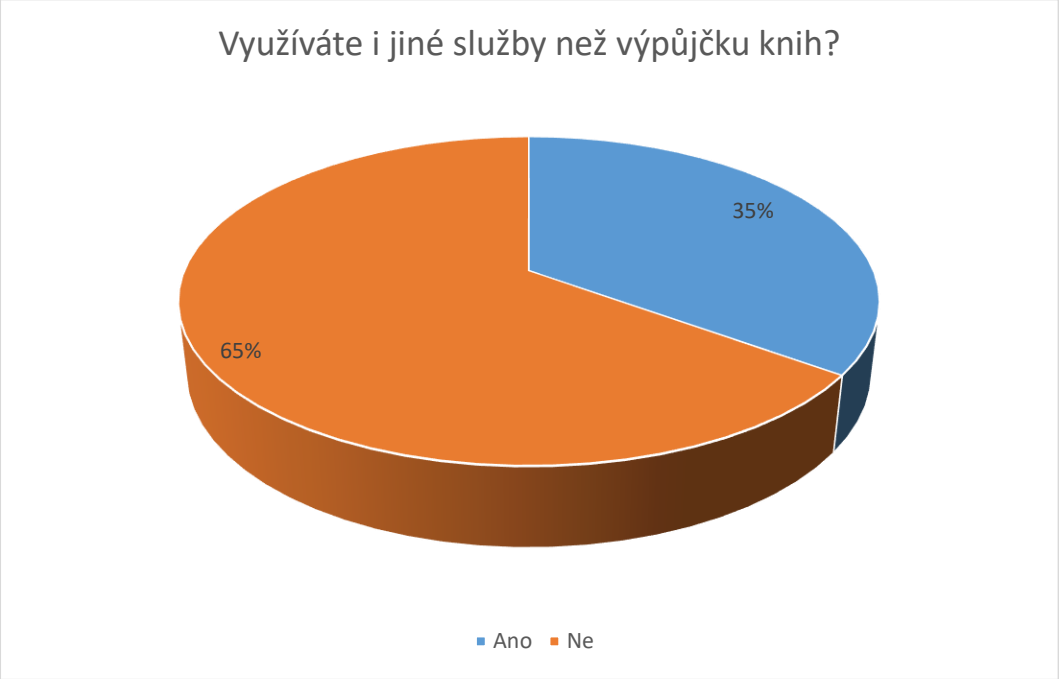
12) O registrovaných čtenářích se již práce zmiňovala v jedné z předchozích kapitol a uváděla, že registrovaní čtenáři v současné době čítají přibližně třetinu městské populace. Na otázku číslo 12, zda jsou respondenti registrovanými čtenáři, odpovědělo 76 respondentů pozitivně (41,5 % dotazovaných) a 108 respondentů odpovědělo negativně (58,5 % dotazovaných). Toto porovnání dává dva zajímavé výsledky. Zaprvé: zdá se, že v cílové skupině existuje o něco vyšší pravděpodobnost, že do knihovny chodí a jsou i registrovanými čtenáři (oproti jiným generacím). Důvodem může být to, že ve starší generaci se častěji objevují lidé, kteří se neadaptovali na moderní technologie a internet a ti mají obvykle právě četbu jako svůj koníček Tito lidé pak pravděpodobně vyhledávají konkrétní druh své oblíbené literatury. Nebo knihy jsou pro ně jedním z možných zdrojů získávání informací, aby byli schopni držet krok s dobou. Dalším důvodem může být skutečnost, že tato věková kategorie má více času, než pracující lidé. A druhým zajímavým výsledkem je zjištění, že zde existuje jistá spojitost s další otázkou.

Graf č. 12: Otázka č. 12 – Jste registrovaní čtenáři?, zdroj: vlastní zpracování.

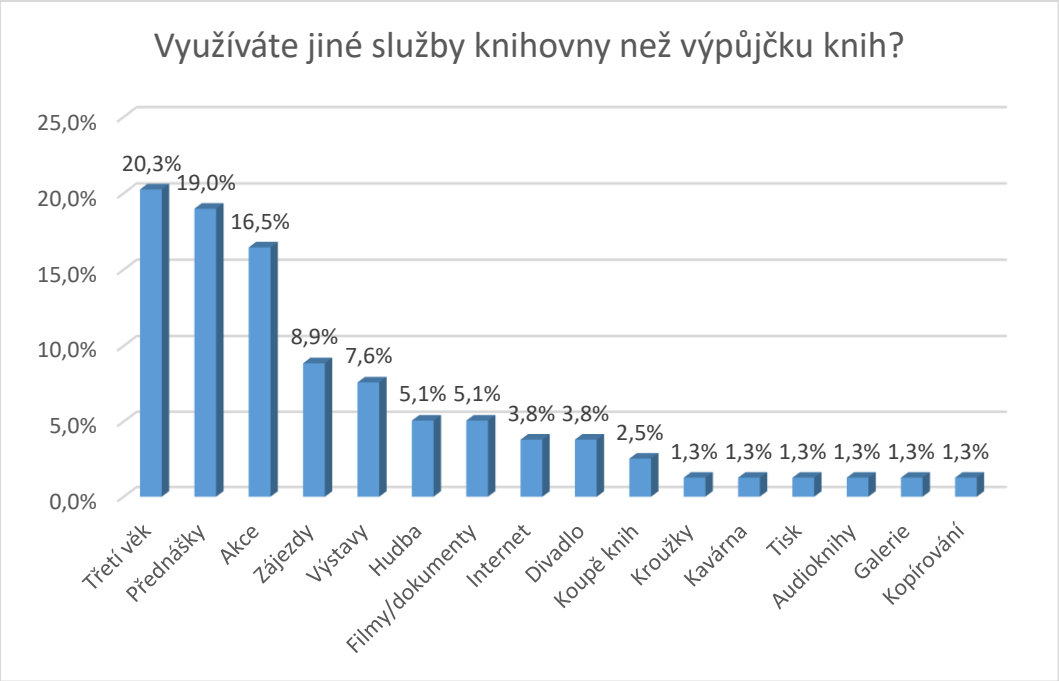
13) Využívají respondenti i jiné služby, než výpůjčku knih? Na tuto otázku odpovědělo překvapivých 65 respondentů pozitivně (tj. 35 % dotazovaných), a 119 respondentů negativně (65 % dotazovaných). To znamená, že z 76 registrovaných čtenářů celkem 65 z nich využívá i jiné služby knihovny, než výpůjčku knih. Někteří respondenti nebyli konkrétní, ale mezi nejčastější odpovědi v další otázce (jaké jiné služby respondenti využívají) uvedli právě třeba internet. Ten je pro ně v knihovně veřejně poskytován a za předpokladu, že s ním umějí zacházet, nabízí se jim možnost jeho bezplatného a neomezeného používání. Je to jedna z mála možností, jak se dostat k internetu, bez potřeby vlastní přípojky. Potřebuje-li si tedy například

vyřídit e-mailovou korespondenci, kterou nevyužívá každodenně, ale jednou za čas si ji přečte a vyřídí, tak právě knihovna je pro něj ideálním prostředníkem, jak se k takovým činnostem jednoduše dostat.

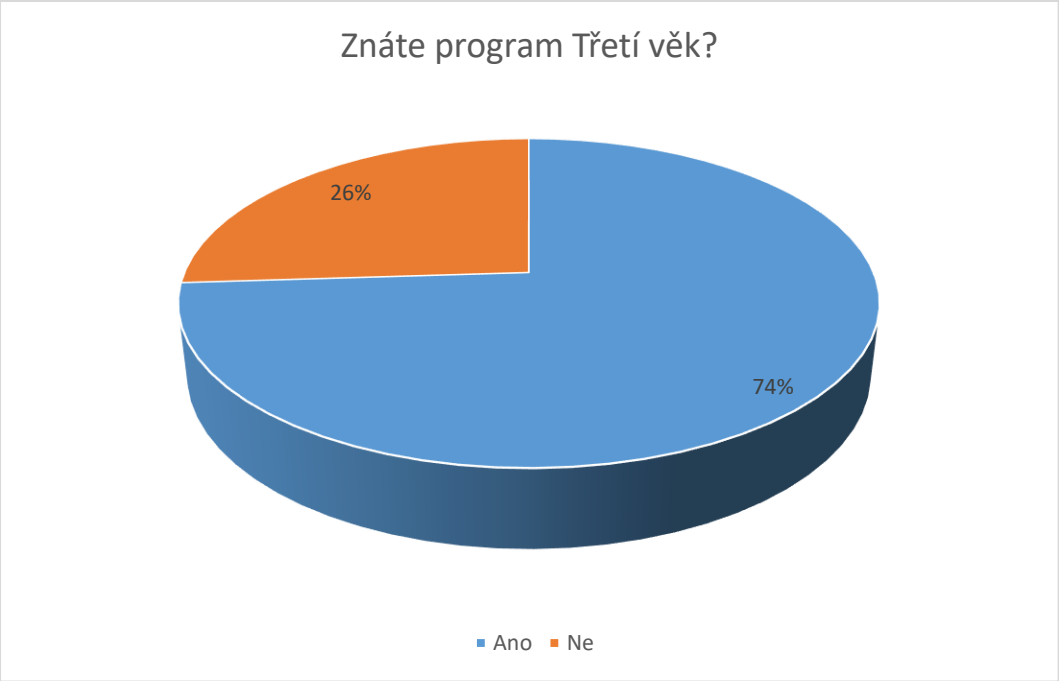
Graf č. 13: Otázka č. 13 – Využíváte i jiné služby než výpůjčku knih?, zdroj: vlastní zpracování.

14) Jaké konkrétní služby vedle výpůjčky knih respondenti využívají? Knihovna jich podle výše zmíněného seznamu pořádá nespočet. Lidé v rámci 79 odpovědí nejčastěji zmiňovali Třetí věk (s 20 %). Tedy z další otázky se dozvídáme, že celkem 23 respondentů se účastní programu Třetí věk a 16 z nich to přímo zmínilo již v této otázce. Následovaly přednášky a kurzy s 19 %, jednorázové akce s 16 %, dále zájezdy s 9 %, výstavy se 7 %, hudební akce s 5 % a filmy či dokumenty s 5 %. Internet využívá jen 4 %, stejně tak jako místní divadelní spolek. 2,5 % nakupuje vyřazené knihy a dále po jednotlivých případech využívají místní kroužky, kavárnu, tiskové služby, výpůjčku audioknih, návštěvy galerie a kopírovacích služeb. Shrneme-li nabídku služeb knihovny, přibližně jedna třetina respondentů využívá knihovnu i na jinou, než primární funkci knihovny – tedy výpůjčku knih. V rámci vedlejší činnosti knihovny existuje spousta dalších činností, a některé z nich si respondenti vůbec nemusí s knihovnou spojovat. Jak je však vidět, nejoblíbenější jsou různé přednášky (např. přednášky se zajímavými hosty), samotný program Třetí věk, a pak jednorázové, kulturně-sociální akce, kterých pořádá knihovna několik do roka.

Graf č. 14: Otázka č. 14 – Jaké jiné služby knihovny (než výpůjčku knih) využíváte?, zdroj: vlastní zpracování.

15) Další klíčová otázka, která má poměrně překvapivé výsledky je: znáte program Třetí věk? Na tuto otázku totiž odpovědělo 136 respondentů pozitivně (74 % dotazovaných) a 48 respondentů odpovědělo negativně (26 % dotazovaných). To značí dvě věci. Jednak lidé z nějakého zdroje znají princip univerzit třetího věku, který má za cíl další vzdělávání seniorů. A zadruhé tři čtvrtiny dotazovaných odpovědělo pozitivně, což znamená, že většina respondentů, ať už do programu zapojených nebo ne, o takové věci již alespoň jednou v životě slyšela. Většina respondentů si z tohoto názvu byla schopna vybavit, že jde přímo o vzdělávací program, někteří už přímo odkazovali na Městskou knihovnu. Pochopitelně lidé, kteří program navštěvují, nebo jsou do něj nějak zainteresováni, odpověděli ano, že ho přímo navštěvují. S tím souvisí další otázka.

Graf č. 15: Otázka č. 15 – Znáte program Třetí věk?, zdroj: vlastní zpracování.

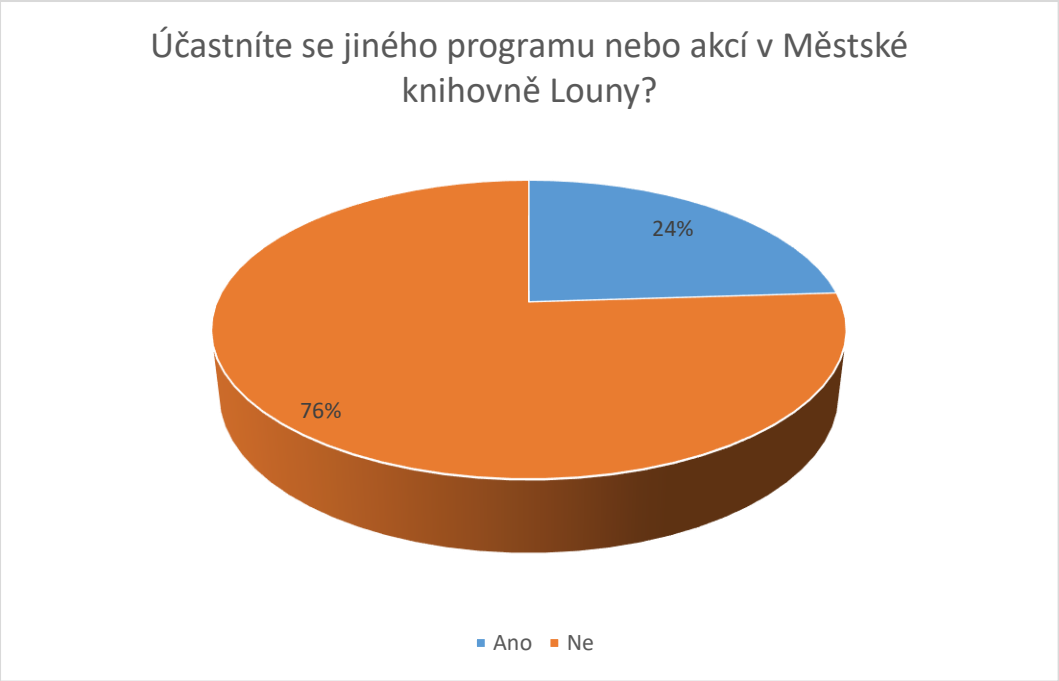
16) Zúčastňují se programu Třetí věk? 23 respondentů odpovědělo pozitivně (12,5 % dotazovaných) a 161 respondentů odpovědělo negativně (87,5 % dotazovaných). Z předchozí otázky je vidět, že lidé sice mají povědomí o tom, co Třetí věk je, ale pouze menší část se ho účastní. Celkový počet studentů Třetího věku je variabilní číslo, jelikož někteří lidé navštěvují například různé kurzy a přednášky, pořádané knihovnou, ale jako studenty programu sami sebe neberou. A takto se vyjádřili také někteří respondenti. Oficiálně je v programu zapsaných několik desítek studentů, pokud 12,5 % dotazovaných odpovědělo, že jsou přímo studenty, je to spíše nadhodnocené číslo. A to proto, že určitá část respondentů byla oslovena přímo v knihovně. Kdybychom nepočítali přímé oslovení studentů Třetího věku, procento z náhodně vybraných respondentů by muselo být zákonitě nižší, přibližně kolem 3 %. Další zajímavý výsledek vyplynul přímo z odpovědí respondentů. Někteří uváděli důvody, proč nejsou studenty programu. Jedním z těchto důvodů byl nízký věk, tedy respondenti zapadající do kategorie pod 60 let se domnívali, že nemohou přednášky navštěvovat, pokud nedosáhli konkrétního věku. Dalším důvodem byl nedostatek času, což je relativní pojem, protože u každého člověka je čas jiný, a nedá se tedy říci, zda je pro běžného seniora docházení do knihovny na tento program časově náročné, či nikoliv. Dalším uváděným důvodem byl špatný zdravotní stav a také náročnost dopravy. Někteří respondenti, kteří uvedli, že bydlí v okolí Loun, zmiňovali špatné dopravní spojení do města a jeho časovou náročnost. Pokud by chtěli navštěvovat denní program, bylo by to pro ně velmi časově náročné. V neposlední řadě i několik respondentů uvádělo, že již programem prošli, nebo Třetí věk alespoň nějakou chvíli studovali, a pak z nějakých důvodů přestali, nebo program již dokončili. To všechno byly uváděné důvody, proč se programu

neúčastní. Vedle toho se dá pochopit i všeobecný nezájem, nebo nechuť přinutit se k dalšímu studiu i v pokročilejším věku.

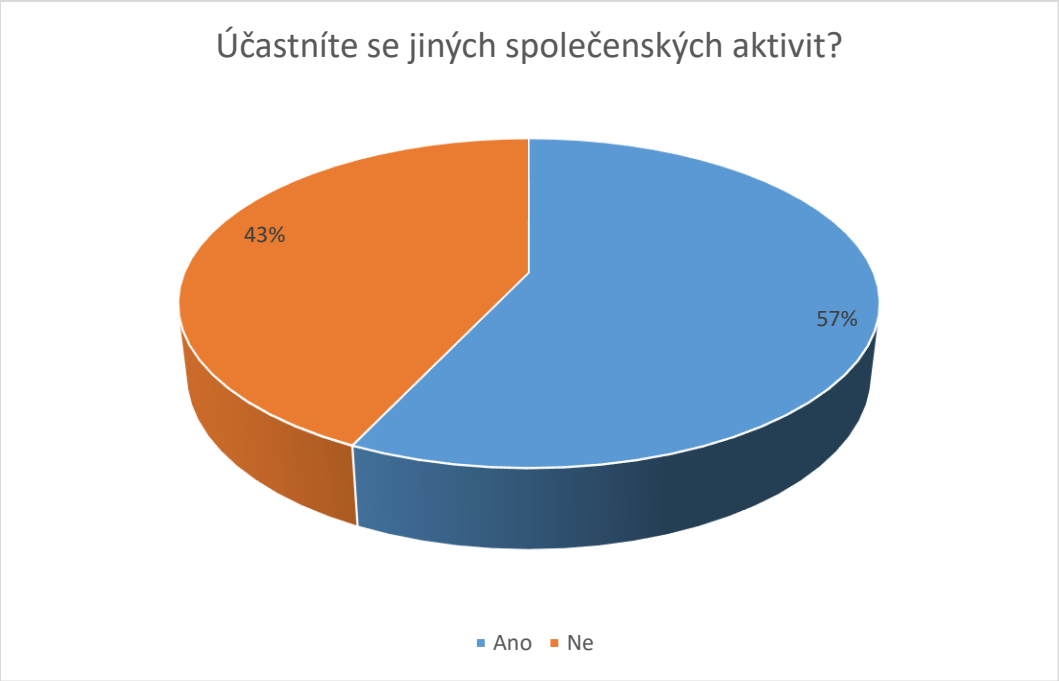
Graf č. 16: Otázka č. 16 – Zúčastníte se tohoto programu?, zdroj: vlastní zpracování.

17) Další otázka byla cílena na zjištění, zda se respondenti neúčastní i nějakého jiného programu nebo akcí v Městské knihovně Louny. Zde odpovědělo 44 respondentů pozitivně (24 % dotazovaných) a 140 respondentů negativně (76 % dotazovaných. To znamená, že téměř čtvrtina respondentů se nějakým jiným způsobem realizuje v knihovně, a to se vztahuje na veškeré vedlejší aktivity, které knihovna pořádá. Ty byly zmíněny v předchozích kapitolách, a není nutné je znovu vypisovat. Souhrnně se jedná o jednorázové akce, eventy, zajímavé hosty, a mnoho dalšího, co knihovna v průběhu roku pořádá.

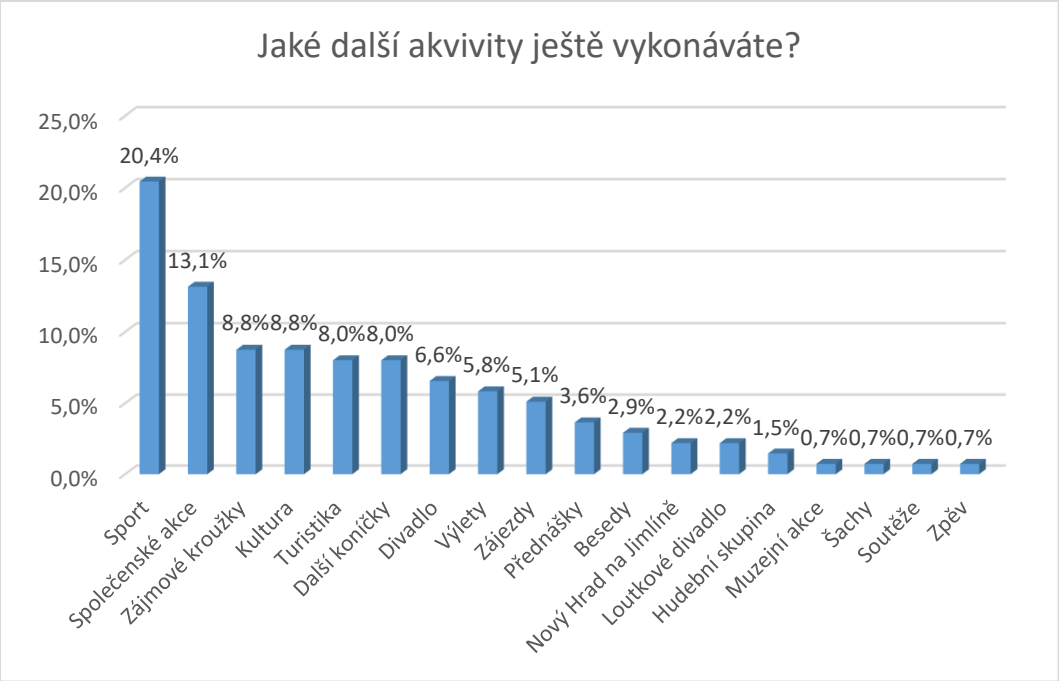
Graf č. 17: Otázka č. 17 – Účastníte se jiného programu nebo akcí v Městské knihovně Louny?, zdroj: vlastní zpracování.

18) Otázka, zda se respondenti účastní ještě nějakých společenských aktivit, měla zjistit potenciální další činnosti, které ještě nebyly zmíněny. Konkrétně 105 respondentů (57 % dotazovaných) odpovědělo pozitivně a 79 odpovědělo negativně (43 % dotazovaných). Toto se dá interpretovat následovně: přibližně polovina respondentů uváděla, že se účastní třeba i jiných aktivit než jen těch, které jsou spojené s knihovnou, ale sama otázka měla vést k tomu, aby mohli respondenti odpovídat na základě předchozí otázky, tedy zmínit i vedlejší činnosti, akce a eventy pořádané knihovnou.

Graf č. 18: Otázka č. 18 – Účastníte se jiných společenských aktivit?, zdroj: vlastní zpracování.

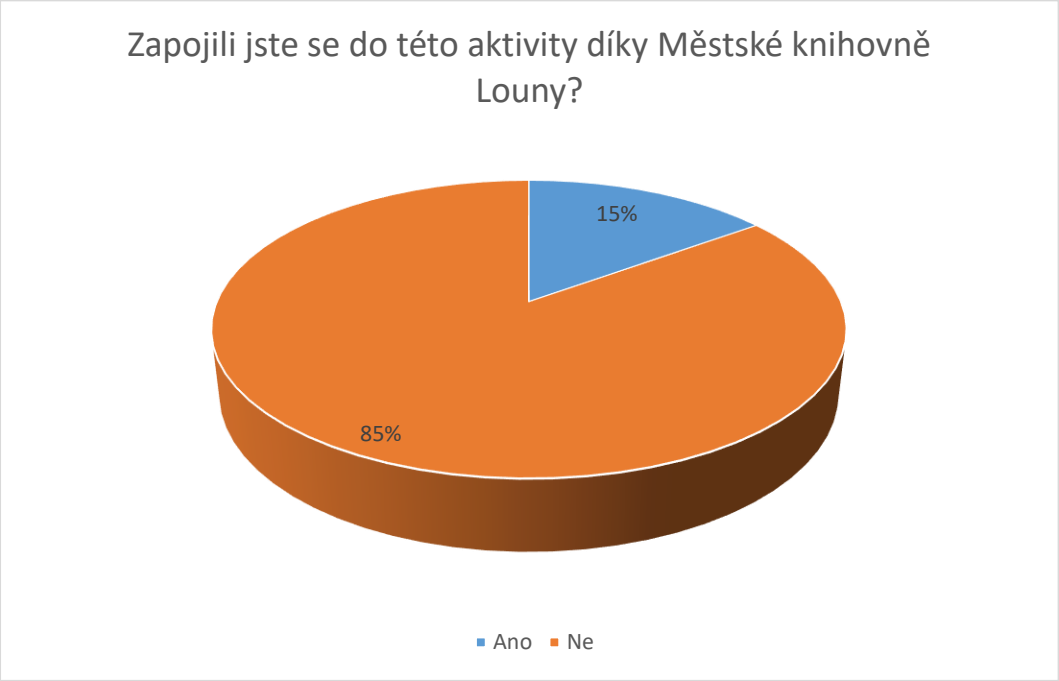
19) Otevřená otázka – jaké další aktivity respondenti ještě vykonávají - měla za úkol zjistit další konkrétní aktivity respondenta. Často zde byly zmiňovány odpovědi, uvedené již v otázce číslo 6 (Navštěvují-li ve městě nějaké kulturní zařízení?) a otázce číslo 9 (Jak trávíte volný čas?). Z celkového počtu 137 různých odpovědí si nejčastěji lidé vzpomínali na sport (20 %), dále pak různé společenské akce (13 %, např. plesy, taneční zábavy atp.), zájmové kroužky (9 %), všeobecně kultura (9 %), turistika (8 %), a další koníčky (8 %). V neposlední řadě zmiňovali divadlo (7%), výlety (6 %), zájezdy (5 %), přednášky (3 %), besedy (3 %), aktivity konané na Novém Hradě v Jimlíně (pozn. autora: zámek zrekonstruovaný v roce 2010 poblíž Loun, nabízející bohatý kulturní program - 2 %), loutkové divadlo (2 %), činnost vlastní hudební skupiny (1 %), akce v muzeu (1 %), šachové turnaje (1 %), soutěže (1 %) a zpěv (1 %). Zde se jen potvrzuje to, co vychází z otázky číslo 9, tedy že i starší generace se snaží zdravě žít a sportovat. Ve městě jsou pořádané několikrát do roka také různé společenské akce (např. na náměstí Míru, v kulturním domě, či v knihovně) a někteří respondenti na zaměřují na tyto akce a přímo je vyhledávají. Pak budou tito respondenti navštěvovat různé akce podle aktuální sezóny, např. plesy, různé koncerty apod. a někteří respondenti tyto akce také zmínili.

Graf č. 19: Otázka č. 19 – Jaké další aktivity ještě vykonáváte?, zdroj: vlastní zpracování.

Další poměrně klíčová otázka souvisí s výše jmenovanými činnostmi a tato otázka měla za úkol zjistit, zda se respondenti do této aktivity zapojili díky Městské knihovně Louny. Počet respondentů, kteří odpověděli ano bylo celkem 28 (tedy 15 % dotazovaných), a 156 odpovědělo negativně (tedy 85 % dotazovaných). Z toho může plynout jednoduchý závěr, že knihovna není tvůrcem veškerého kulturního dění v Lounech, neboť jsou zde další alternativy. Celá situace je ovšem o něco složitější v tom, že odpovědi zmiňované v otázce číslo 19 jsou často zcela běžné činnosti a aktivity, kterými se lidé zabývají ve volném čase, anebo se k nim dostali již dávno, zcela běžným a obvyklým způsobem. Například hraje-li respondent už od mládí šachy, nelze očekávat, že by se o šachových turnajích a šachovém klubu dozvěděl díky Městské knihovně Louny. Obdobně se dá tento příklad aplikovat na další činnosti, které lidé vykonávají nezávisle na nějaké vnější

inspiraci.

Graf č. 20: Otázka č. 20 – Zapojili jste se do této aktivity díky Městské knihovně Louny?, zdroj: vlastní zpracování.

20) Kde se tedy respondenti dozvěděli o činnosti či aktivitě, ke které se připojili? Tato otevřená otázka měla za úkol zjistit, jaké zdroje inspirace a informací respondenti využívají. Z celkem 77 odpovědí jich celkem 27 % uvedlo měsíčník, vydávaný místním infocentrem, 22 % pak označilo za zdroj informací své, přátele a známé nebo rodinu, 20 % odpovědělo, že se o aktivitách dozvěděli z knihovny. 15 % pak získává informace z novin nebo tisku, 9 % přímo v místním infocentru a pouze 4 % využívají internet. Jen 1 % využívá k informovanosti letáky. Přesto i letáky lze označit za významný zdroj pro získávání informací o pořádaných akcích, což se potvrdilo např. na sousedním Novém Hradě v Jimlíně (je to ve skutečnosti zámek), který pořádá v sezóně kulturně společenské akce v podstatě každý týden a jeho nejosvědčenějším mediem pro šíření reklamy jsou právě letáky a plakáty a velmi osvědčeným zdrojem šíření informací je v tomto případě internetový facebook, který nebyl v dotaznících vůbec zmíněn. Vcelku pochopitelným důvodem bude v tomto případě věková hranice respondentů. Nejčastěji zmiňovaný měsíčník je vydáván reklamní agenturou Digon s.r.o. a šířen infocentrem, sídlícím na Mírovém náměstí kousek od knihovny, a vždy na celý měsíc dopředu poskytuje informace o dění v místních kulturních, společenských a sportovních zařízeních, o jejich programu a plánovaných akcích. Vydává ho za podpory města zdarma, a také jej roznáší do kulturně-sociálních zařízení, restaurací či kaváren, aby se informace dostaly k nejširším vrstvám obyvatel města nebo jeho návštěvníků. (Lounský měsíčník, 2017) Je vydáván i online, ale občané, potažmo starší generace nevyužívající moderní technologie, očividně preferují jeho papírovou formu, než možnost si jej stáhnout v „pdf“ formátu. Činnost infocentra a vydávání měsíčníku je

tak samo o sobě dobrou podporou sociálně-kulturního a sportovního vyžití v Lounech.

Vedle zmiňovaných odpovědí se nabízí i logičtější odpovědi, které nebyly zmíněny. Například, hraje-li někdo od mládí závodně šachové turnaje, dozvěděl se o nich již dávno, například od kamaráda nebo známého, a nedozvěděl se o tom z knihovny ani podobného zdroje. Obdobně tak turistika či další koníčky, kterými se lidé zabývají odnepaměti, a nemůže k nim existovat konkrétní zdroj informovanosti.

Graf č. 21: Otázka č. 21 – Kde jste se o aktivitě dozvěděli?, zdroj: vlastní zpracování.

3.5. Interpretace výsledků a další zajímavosti

Na základě dotazníkového šetření byly zjištěny zajímavé informace, které nyní bude potřeba vyhodnotit a shrnout do uceleného závěru. Některá zjištění už byla popsána u jednotlivých otázek a budou se opakovat, popř. rozšiřovat zjištěné závěry. Nyní bude snahou propojit tato zjištění a vypozorovat různé závislosti navzájem.

Zaprvé, podle výsledků se zdá, že existuje vysoká pravděpodobnost, že občané mají povědomí o městské knihovně. Většina respondentů byla schopna si ji vybavit a zařadit si ji ve své mentální mapě. Podle výsledků se nedá jednoznačně prokázat, že ti, kteří odpovídali, že neznají knihovnu, zároveň odpovídali, že bydlí v okolí Loun. Tím pádem nelze jednoznačně říci, že ten, kdo bydlí mimo město, knihovnu nezná, nebo neví kde se nachází, naopak i tací mnohdy o knihovně vědí, což je pozitivním zjištěním.

Zadruhé, všeobecná úroveň návštěvy kulturních a obdobných zařízení se zdá být poměrně vysoká, celkem 79 % respondentů je navštěvuje pravidelně nebo alespoň občas. Výsledek tedy mluví jasně, senioři a starší generace se zajímají o kulturní a společenské dění ve městě a využívají zmíněná kulturní zařízení. U starší generace je to dáno jednak relativně

velkým množstvím volného času, jelikož 72 % respondentů zmiňuje, že již nepracují. Práce samotná zabere běžnému člověku nejvíce času, a proto senioři mohou svůj volný čas, který by jinak strávili v zaměstnání, uplatnit jinde, například v kultuře.

Zatřetí, jeden z pěti respondentů odpověděl, že je součástí nějaké komunity, spolku či sdružení. V tomto případě je těžké posoudit, jestli je to mnoho, nebo málo, neboť k tomu existuje málo dat a podkladů, ze kterých se dá čerpat pro nějaké další porovnání. Je možné se domnívat, že například ve velkoměstech by toto číslo bylo asi zásadně menší, kdežto na venkově by číslo mohlo být naopak vyšší, protože na venkově se lidé navzájem znají a tak vlastně tvoří určitou komunitu v rámci celé vesnice, jsou vůči sobě přátelštější a sdružování místních funguje např. i každodenním setkáváním se zpravidla v jediné obecní hospodě. Důležitým zjištěním na podporu hypotézy této práce je výsledek, že se lidé alespoň do nějaké úrovně zapojují do spolků, ale nelze tvrdit, že jediným zdrojem pro získání informací o jejich existenci by byla právě Městská knihovna Louny. O tomto vyhodnocení více v závěru práce.

Začtvrté, 74 % respondentů zná program Třetí věk. Odkud se bere informovanost o programu by bylo předmětem jiné studie, může to být ze zdroje internetového, televizního, od přátel, či z tisku, když se kdekoliv zmíní o univerzitě pro seniory, lidé si spojí informaci a vědí, že Lounská knihovna takový program také nabízí. Dále je potřeba zmínit, že počet studentů Třetího věku v Lounech vcelku odpovídá celorepublikovým průměrům, počty studentů podle Dvořákové dosahují maximálně 20,1 %. Přesto tyto programy nejsou kapacitně plně využity. Důvodů, které respondenti uváděli, je několik: nedostatek času (a výše zmíněné problémy s dopravou pro obyvatele z okolí), všeobecný nezájem a negativní vztah k učení. Starší generace již nemají ve zvyku se zapojovat do výukových programů, i přes to, že je zdravá okupace mysli a je pro ně doporučováno intelektuální vyžití. Je pochopitelné, že mnoho vysokoškolsky vzdělaných lidí necítí potřebu se dále rozvíjet či trénovat paměť, a tak program zcela odmítají. Obdobně se tak mohou cítit lidé s nižším vzděláním, kteří mohou být zastrašeni tímto programem, jež by je nutil do dalšího studia a navštěvování školy. V zájmu knihovny je samozřejmě co nejvyšší navštěvovanost programu Třetího věku, proto je potřeba se zamyslet nad možnostmi jeho další propagace. Pak je potřeba se zaměřit na lepší propagaci a marketing. V rámci webového rozhraní nebo informací přímo v knihovně mu není co vyčítat, nabízí se ale otázka, zda existují další varianty propagace a šíření reklamy na Třetí věk pro získání dalších studentů. To se také stává předmětem doporučení v závěru této práce.

A zapáté, ohledně samotného dobrovolnictví a spojení této problematiky s dotazníkem. Z výsledků je patrné, že určité procento obyvatel se angažuje v dobrovolnictví, ať už je to Spolek žen, který pomáhá při konání veřejných akcí, Přátelé Loun a okolí s obdobnou činností, Sokol, který ve své podstatě prostřednictvím dobrovolníků podporuje cvičení a sport všech věkových kategorií, Pěvecký sbor, který koná bezplatně koncerty při akcích, či Hasičský spolek, který koná dobrovolnou činnost hasičství. Vedle toho se dají počítat do dobrovolnictví všichni občané, kteří se nějakým způsobem podílí na pořádání veřejných nebo bezplatných akcí, kterých je ve městě v průběhu roku nespočet. Stejně tak jako všichni lektoři, hosté a přednášející z celé knihovny, kteří za svou činnost nejsou nijak finančně ohodnoceni. Dobrovolnictví tedy ve městě prokazatelně existuje, ale nedá se jednoznačně dokázat jeho vazba pouze na Městskou knihovnu Louny. Tímto poznatkem se dostává práce k závěrečné části.

4. Závěr

Celá práce se snažila zjistit, zda existuje nějaké pojítko mezi dobrovolnictvím a Městskou knihovnou v Lounech. Na závěr je tedy vhodné si znovu připomenout hypotézu, ke které práce směřovala: „Stakeholdeři programu Třetí věk v Městské knihovně Louny mají tendenci se dále zapojovat do dalších komunit, spolků a dalšího dobrovolnictví."

Práce se nejdříve věnovala teoretickému popisu všech relevantních informací, které souvisí s tématem a jsou nezbytné pro pochopení této problematiky. Tedy s popisem města, popisem knihovny, uvedení do tematiky univerzit třetího věku všeobecně, problematika vzdělávání seniorů, funkce lektorů na univerzitách třetího věku, problematikou reverzního mentoringu, problematikou ageismu a teorií o dotazníkovém šetření.

Dále se práce zaměřila na praktickou část, což byl konkrétní dotazník, který oslovoval respondenty starších generací, za účelem zjistit jejich volnočasové aktivity, a tedy potažmo jestli vykonávají nějakou dobrovolnickou činnost. Výsledky nebyly zcela jednoznačné, ale nezdá se, že by existovalo přímé spojení mezi programem Třetího věku a dobrovolnictvím.

Z dotazníkového šetření vyplývají vlastně dva rozporuplné výsledky.

Jednak, určité procento obyvatel, které podle dotazníkového šetření odpovídá asi jedné pětině, se zapojuje nějakým způsobem do komunit, spolků a dalšího dobrovolnictví. Ne všichni občané se ale chtějí zapojovat do obdobných aktivit, někteří z nich je jen například pasivně konzumují. Z výsledků dotazníku uváděli respondenti nejrůznější volnočasové aktivity, a až na několik výjimek spíše není prokazatelný vztah mezi činností knihovny a dalším zapojováním občanů do spolků, komunit a dobrovolnictví.

Na druhé straně, dotazník neoslovoval skupinu konkrétních občanů, poskytujících dobrovolnictví v knihovně, což je často mladší generace, oproti cílové skupině, tedy starší generaci. Dotazník a výstup této práce měl totiž zjistit tři věci: existuje-li vůbec ve městě nějaké kulturně-sociální vyžití (u kterého můžeme odpovědět ano, existuje), zdali se vůbec někdo ve městě zapojuje do programu Třetí věk (ano, zapojuje, a to 15 % cílové skupiny seniorů), a zda se vůbec lidé zapojují do spolků, komunit či dobrovolné činnosti (ano, 20 % cílové skupiny). Neprokázalo se totiž, že by porovnávaná široká veřejnost a konkrétní stakeholdeři programu Třetí věk měli nějak zásadně rozdílnou participaci na spolkové a dobrovolnické činnosti.

Existence mnoha ambiciózních občanů, kteří poskytují své znalosti a vědomosti knihovně a programu Třetí věk, je prokazatelná z informací o samotném programu. Existuje zde na několik desítek lektorů, kteří zde vyučují dobrovolně a bez jakéhokoliv finančního ohodnocení. Nemluvě o dalších osobách, které vykonávají například administrativní činnost, spojenou s programem. Stejně tak těch několik výjimek z řad studentů Třetího věku, které bychom mohli označit za novodobé Aristotely (tedy jakési osoby zcela žijící pro vzdělání, kulturu apod.). Určitá skupina lidí má zkrátka tendenci kulturně žít i v pokročilém věku, a využívají k tomu dostupné instituce a jednorázové akce. Tím pádem existuje jistá skupina obyvatel, která má jednoznačný přínos k dobrovolnictví v programu Třetího věku. Těchto obyvatel je přibližně 30 a přesně podle teorie dobrovolníků spoluvytváří další programy, aktivity a akce, vedle samotného Třetího věku. Tím pádem je to nezanedbatelný vzorek stakeholderů, kteří potvrzují hypotézu, ale dotazník na ně nebyl směřován, jelikož nebyli cílová skupina.

Abychom tedy mohli provést finální verdikt, na základě dvou předchozích argumentů tato práce z podložených dat nemůže označit hypotézu za potvrzenou, a proto ji tedy označíme za vyvrácenou. Stakeholdeři (v tomto smyslu bráni pouze jako účastníci Třetího věku) nemají prokazatelně větší tendenci se dále zapojovat do komunit, spolků a dalšího dobrovolnictví. Argumentem pro to je výsledek, který porovnává účastníky Třetího věku s širší veřejností, v obou skupinách se vyskytuje přibližně stejný poměr aktivizace obyvatel, co do smyslu právě dobrovolnictví či zapojování se do spolků a komunit. V užším rámci, pokud by byla studie zaměřena pouze na aktivitu Třetího věku, pak by dosahovala přibližně 50 respondentů, u kterých by se potenciálně mohla hypotéza potvrdit. Přínosem této práce bylo získání informací o všeobecném stavu kulturně-sociálního vyžití ve městě, zjistit přínos Městské knihovny Louny a spolkovou, komunitní a dobrovolnickou činnost u cílové skupiny. Výsledkem této práce jsou zjištěné informace, které dokazují přibližně stejnou úroveň participace na spolkové a dobrovolnické činnosti u veřejnosti i u stakeholderů Třetího věku.

Doporučení pro Městkou knihovnu Louny v oblasti dalšího potencionálního rozvoje je následující: pokud má knihovna zájem více naplnit kapacity programu Třetí věk, měla by se zaměřit na vytvoření marketingového plánu, kterým by mohla oslovit nové potencionální studenty. Zde bych doporučil vypracovat konkrétní plán podpůrných činností marketingu a nových způsobů propagace. To je hypotetická otázka, která by vyžadovala další zpracování.

Citovaná literatura a další zdroje

Použitá literatura:

[1] Adamec, P., & Kryštof, D. (2011). *Univerzity třetího věku na vysokých školách*. Brno: Asociace univerzit třetího věku České republiky, o.s.

[2] Brumovská, T. (2010). *Mentoring: výchova k profesionálnímu dobrovolnictví*. Praha: Portál, s.r.o.

[3] Helczerová, V., & Dvořáčková, D. (2013). *Volnočasové aktivity pro seniory*. Praha: Grada Publishing.

[4] Hrozenská, M., Dvořáčková, D. (2013). *Sociální péče o seniory*. Praha: Grada Publishing.

[5] Kozel, R., & kol. (2006). *Moderní marketingový výzkum.* Praha: Grada Publishing.

[6] Krystoň, M., Šerák, M., & Tomczyk, L. & kol. (2014). *Nové trendy ve vzdělávání seniorů (česko-polsko-slovenské studie z andragogiky a sociální gerontologie)*. Banská Bystrica; Praha; Kraków: Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR.

[7] Matoušek, O., & kol. (2007). *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Praha: Portál, s.r.o.

[8] Ondráková, J., Tauchmanová, V., Janiš, K., Pavlíková, S., & Jehlička, V. (2013). *Vzdělávání seniorů a jeho specifika*. Praha: Nakladatelství Pavel Mervart.

[9] Tošner, J., & Sozanská, O. (2002). *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích*. Praha: Portál, s.r.o.

[10] Venglářová, M. (2007). *Problematické situace v péči o seniory. Příručka pro zdravotnické a sociální pracovníky.* Praha: Grada Publishing.

[11] Vidovicová, L., & Rabušic, L. (2005). *Věková diskriminace - ageismus: úvod do teorie a výskyt diskriminačních přístupů ve vybraných oblastech s důrazem na pracovní trh*. Praha, Brno: VÚPSV.

[12] Vostřel, M. (2011). *Zmizelé Čechy* (Zmizelé Louny). Litomyšl: Paseka.

Internetové zdroje:

[1] Zikmund, M. (12. 2010). *Kdo jsou to vlastně stakeholders a proč a jak se o ně zajímat - BusinessVize.cz.* (20. březen 2017) Dostupné z: http://www.businessvize.cz/strategie/kdo-jsou-to-vlastne-stakeholders-a-proc-a-jak-se-o-ne-zajimat

[2] Městská knihovna Louny. (20. 3. 2017) *O projektu Třetí věk - Městská knihovna Louny*. (20. březen 2017) Dostupné z: http://www.mkl.cz/treti-vek/o-projektu

[3] Domov pro seniory. (22. 3. 2017) *Všeobecné informace - Domov pro seniory U Pramene Louny.* (22. březen 2017) Dostupné z: http://www.dsup-louny.cz/

[4] Město Louny. (29. 3. 2017*) Komunitní plán sociální péče města Loun na období 2012 - 2016.* (29. březen 2017) Dostupné z: http://www.mulouny.cz/cs/mesto/komunitni-planovani/3-komunitni-plan-socialni-pece-mesta-loun-na-obdobi-2012-2016.html

[5] Kino Svět. (29. 4. 2017) *Informace o Kině Svět.* (29. duben 2017) Dostupné z: http://kinolouny.cz/kontakt

[6] Loutkové divadlo Louny. (29. 4. 2017) *Loutkové divadlo Louny*. (b.r.). (29. duben 2017) dostupné z: http://loutkove-divadlo.cz/

[7] Vrchlického divadlo v Lounech. (29. 4. 2017) *Vrchlického divadlo v Lounech - Historie divadla.* (29. duben 2017) Dostupné z: http://www.divadlolouny.cz/?s=historie_divadla

[8] GAML. (29. 4. 2017) *Galerie města Loun - Historie*. (29. duben 2017) Dostupné z: http://gaml.cz/?s=historie

[9] Galerie Benedikta Rejta. (29. 4. 2017) *Galerie Benedikta Rejta v Lounech*. (29. duben 2017) Dostupné z: http://gbr.cz/

[10] GNOZE. (29. 4. 2017) *Relaxační centrum - GNOZE.eu*. (29. duben 2017) Dostupné z: http://www.gnoze.eu/

[11] Muzeum Louny. (29. 4. 2017) *Muzeum Louny.* (29. duben 2017) Dostupné z: http://www.muzeumlouny.cz/

[12] Muzeum Louny. (29. 4. 2017) *Muzeum Louny – projekt Semínkovny*. (29. duben 2017) Dostupné z: http://www.muzeumlouny.cz/seminkovna-7947

[13] Město Louny. (29. 4. 2017) *Letní lounské vábení.* (29. duben 2017) Dostupné z: http://lounskevabeni.cz/

[14] Dobroděj (o.s.). (29. 4. 2017) *Dobrodění*. (29. duben 2017) Dostupné z: http://www.dobrodejovo.cz/dobrodeni.htm

[15] Městská knihovna Louny. (29. 4. 2017) *Městská knihovna Louny.* (29. duben 2017) Dostupné z: http://www.mkl.cz/

[16] Městská knihovna Louny. (30. 4. 2017) *Výroční zprávy – Městská knihovna Louny*. (30. duben 2017) Dostupné z: http://www.mkl.cz/knihovna/soubory-ke-stazeni

[17] Český Statistický Úřad. (28. 4. 2017) *Počet obyvatel v obcích – k 1.1.2017 | ČSÚ*. (30. duben 2017) Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112017

[18] Český Statistický Úřad. (30. 10. 2015) *Senioři v Ústeckém kraji - 2015 | ČSÚ.* (30. duben 2017) Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/seniori-v-usteckem-kraji

[19] Digon, s.r.o. (30. 4. 2017) *Lounský měsíčník.* (30. duben 2017) Dostupné z: http://www.lounskymesicnik.cz/

[20] SKIP ČR. (30. 4. 2017) *Soutěž Městská knihovna roku*. (30. duben 2017) Dostupné z: http://www.skipcr.cz/akce-a-projekty/akce-skip/cena-skip-a-skanska-mestska-knihovna-roku

Vlastní zdroje:

[1] Vaic, P. (3. 5. 2017) Dotazníkové šetření: *Volnočasové aktivity obyvatelstva*.

[2] Vaic, P. (25. 5. 2014) Bakalářská práce: *Animace Městské knihovny v Lounech.*

Seznam tabulek a grafů

[1] Tabulka č. 1: SWOT analýza zaměřená na seniory, zdroj: 3. komunitní plán sociální péče města Loun na období 2012-2016……18
[2] Tabulka č. 2: Financování sociálních a souvisejících služeb na Lounsku v roce 2013 – dle cílových skupin. Zdroj: 3. komunitní plán sociální péče města Loun na období 2012-2016……19
[3] Tabulka č. 3: Kontaktní a identifikační údaje organizace; zdroj: výroční zpráva Městské knihovny Louny za rok 2014……...29
[4] Tabulka č. 4: Přehled knihovnických služeb nabízených Městskou knihovnou Louny; zdroj: http://www.mkl.cz/knihovna/soubory-ke-stazeni.....30
[5] Tabulka č. 5: Dotazník na volnočasové aktivity obyvatelstva. Zdroj: vlastní zpracování……34

[1] Graf č. 1: Otázka č. 1 - Pohlaví respondentů, zdroj: vlastní zpracování……36
[2] Graf č. 2: Otázka č. 2 - Věk respondentů, zdroj: vlastní zpracování……36
[3] Graf č. 3: Otázka č. 3 - Bydliště respondentů, zdroj: vlastní zpracování…….. 37
[4] Graf č. 4: Otázka č. 4 - Věk respondentů, zdroj: vlastní zpracování……38
[5] Graf č. 5: Otázka č. 5 – Navštěvujete ve městě nějaké kulturní zařízení?, zdroj: vlastní zpracování……38
[6] Graf č. 6: Otázka č. 6 – Jaká zařízení ve městě navštěvujete?, zdroj: vlastní zpracování……40
[7] Graf č. 7: Otázka č. 7 – Jste členem nějakého místního spolku, sdružení nebo komunity?, zdroj: vlastní zpracování……..41
[8] Graf č. 8: Otázka č. 8 – Jste členem nějakého místního spolku, sdružení nebo komunity?, zdroj: vlastní zpracování……..42
[9] Graf č. 9: Otázka č. 9 – Jak trávíte volný čas?, zdroj: vlastní zpracování……43
[10] Graf č. 10: Otázka č. 10 – Znáte Městskou knihovnu Louny?, zdroj: vlastní zpracování……44
[11] Graf č. 11: Otázka č. 11 – Navštěvujete Městskou knihovnu Louny?, zdroj: vlastní zpracování……44
[12] Graf č. 12: Otázka č. 12 – Jste registrovaní čtenáři?, zdroj: vlastní zpracování……..45
[13] Graf č. 13: Otázka č. 13 – Využíváte i jiné služby než výpůjčku knih?, zdroj: vlastní zpracování……46
[14] Graf č. 14: Otázka č. 14 – Jaké jiné služby knihovny (než výpůjčku knih) využíváte?, zdroj: vlastní zpracování……..47
[15] Graf č. 15: Otázka č. 15 – Znáte program Třetí věk?, zdroj: vlastní zpracování…….48
[16] Graf č. 16: Otázka č. 16 – Zúčastníte se tohoto programu?, zdroj: vlastní zpracování……49
[17] Graf č. 17: Otázka č. 17 – Účastníte se jiného programu nebo akcí v Městské knihovně Louny?, zdroj: vlastní zpracování……50
[18] Graf č. 18: Otázka č. 18 – Účastníte se jiných společenských aktivit?, zdroj: vlastní zpracování……51

[19] Graf č. 19: Otázka č. 19 – Jaké další aktivity ještě vykonáváte?, zdroj: vlastní zpracování……....52
[20] Graf č. 20: Otázka č. 20 – Zapojili jste se do této aktivity díky Městské knihovně Louny?, zdroj: vlastní zpracování……53
[21] Graf č. 21: Otázka č. 21 – Kde jste se o aktivitě dozvěděli?, zdroj: vlastní zpracování……54

Přílohy

Příloha č. 1: Lounský kulturní a sportovní měsíčník – ukázky z dubna 2017, dostupné z: http://www.lounskymesicnik.cz/

KNIHOVNA

St – Pá 5. – 7.4. 9.00 – 17.00, vestibul knihovny
Burza knih Pravidelně každou první středu v měsíci. V nabídce vyřazené tituly z oddělení naučné literatury, beletrie, dětského i hudebního oddělení. Ceny od 10 Kč za kus.

PRO DĚTI
Čt 6.4. 13.30 – 14.30, ateliér
Setkání s odbornikem – Velikonoční tvoření Tvůrčí dílna připomínající lidové zvyky a tradice. Určeno pro objednané družiny. Vstupné 20 Kč.

Ne 9.4. 14.00 – 17.00, prostory knihovny
Velikonoční neděle Velikonoční dílny pro rodiče a děti. Seznámení s tradicemi, technikami zdobení kraslic, pletením pomlázky, zdobením perníčků aj.

Po 10.4., Út 11.4., St 12.4. 17.00, kavárna Jeroným
PRO DĚTI
Konverzace v cizích jazycích V angličtině 10.4., v němčině 11.4., v ruštině 12.4. Vždy v kavárně Jeroným od 17.00. Téma „Velikonoce". Lektorky Magda Knížová (AJ), Margot Kratochvílová (NJ), Zinaida Tyburcová (RJ). Vstup zdarma, cena za studijní materiály 10 Kč.

St 19.4. 18.00, kongresový sál
Národní parky západu USA Zeměpisná přednáška z cyklu Lounští cestovatelé sobě. Lektor Arnošt Hajný. Vstup zdarma, rezervace ve studovně.

PRO DĚTI
Pá 21.4., Klub(ovna) Luna
Dětská scéna 2017 – divadlo (kraj) Krajská přehlídka dětského divadla Ústeckého kraje s postupem na celostátní přehlídku ve Svitavách (9. – 15.6.). Přehlídka je podpořena z prostředků Ministerstva kultury ČR

So – Ne 22. – 23.4., prostory knihovny
Dětská scéna 2017 – recitace (kraj) Krajská přehlídka sólových recitátorů Ústeckého kraje s postupem na celostátní přehlídku ve Svitavách (9. – 15.6.) .Přehlídka je podpořena z prostředků Ministerstva kultury ČR

Út 25.4. 9.00, dvorek knihovny
Břízky – májky Májové zdobení břízek dětmi z lounských mateřských školek na dvorku knihovny.

Čt 27.4. – 2.5., Holandsko
Exkurze do Holandska Exkurze (nejen) pro studenty třetího věku předmětu evropis do Holandska. Bližší informace na kunc@mkl.cz.

Ne 30.4. 14.00 – 17.00, dvorek knihovny
Pálení čarodějnic Slet čarodějnic a čarodějů „U Kulatého kamene" na dvorku knihovny.

celý měsíc, galerie
Návraty Antonína Tomse Výstava maleb a kreseb lounského lékaře Antonína Tomse, který na svých obrazech zachytil malebnou krásu Českého středohoří, Džbánska, Podlesí, ale také venkova jižních Čech.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA LOUNY

PRO DĚTI
KLUB OVNA LUNA
Po – Pá 12.00 – 18.00
Klub(ovna) Luna
Volnočasové zařízení v prostorách bývalé pobočky na Luně. Vstup pro všechny od 6 do 26 let věku. Program na každý den na detske.mkl.cz nebo www.facebook.com/KlubovnaLuna. Kontakt: 736 472 712. Každý týden pravidelné aktivity (vstup ZDARMA):

Po 16.00 – 17.00	Zumba, gymnastika, aerobic
Út 16.00 – 17.00	Jóga v denním životě
St 10.30 – 11.30	Moms & Tots Playgroup
St 15.00 – 15.45	Flétna pro začátečníky
St 16.00 – 17.00	Kreativní dílna
Čt 15.30 – 16.30	Přírodopis jinak
Pá 10.00 – 12.00	Montessori klubík
Pá 16.00 – 17.00	Čtenářský klub

PRO DĚTI
každý Pá 16.00 – 17.00, Klub(ovna) Luna
Čtenářský klub Povídání o knížkách, předčítání, představování zajímavých knížek, zapisování do čtenářských deníčků, knížka ve filmu, jednou měsíčně návštěva a půjčování knížek v knihovně.

Čt 13.4. 8.00 – 18.00, Klub(ovna) Luna
Velikonoční prázdniny na Luně Procházky a tvoření jarních dekorací. Prázdninový provoz Klub(ovny) Luna 8.00 – 18.00 hodin.

Pá 28.4. 17.00, Klub(ovna) Luna
Bosá chůze Beseda s Igorem Sloukou o chůzi naboso. Kde všude můžeme chodit bosky, přínos bosé chůze pro zdraví. Ukázky bosých bot. Vstupné 30 Kč.

DIVADLO

VRCHLICKÉHO DIVADLO LOUNY

VRCHLICKÉHO DIVADLO

Po 3. 4. 8.30 a 10.00
KDO SI HRAJE, NEZLOBÍ III (Divadlo Krejčíka Honzy) Hudební pořad pro školy. Zadáno

Po 3. 4. 18.00 foyer
VERNISÁŽ VÝSTAVY MOZAIKA VE VEŘEJNÉM PROSTORU Vstup volný

Út 4. 4. 19.00
S. Thiéry: ZAČÍNÁME KONČIT (Divadlo Kalich – Barbora Hrzánová, Radek Holub, Radek Zima, Jana Jiskrová) Francouzská komedie o vztazích mezi muži a ženami, o plynutí času a o (ne)schopnosti být spolu. Vstupné 350 Kč, mimo abonmá

St 5. 4. 19.00
Ludmila Ulická: RUSKÁ ZAVAŘENINA (DS DK Krupka) Vtipná parafráze Višňového sadu z pera ruské spisovatelky a v podání souboru se sedmdesátiletou tradicí. Vstupné 80 Kč

Čt 6. 4. 17.00 kavárna
VZTAHY, KONFLIKTY A ZPŮSOBY DUŠEVNÍ SEBEOBRANY Komise pro rodinu Rady města pořádá přednášku a besedu s Mgr., MgA. Zdeňkem Šimanovským. Vstup volný

Pá 7. 4. 18.00
JARNÍ KONCERT DECHOVÉHO ORCHESTRU ZUŠ LOUNY Vítáme jaro pod taktovkou Jaromíra Laksy. Vstupné 60 Kč

So 8. 4. 18.00
ITALSKÝ VEČER S MÓDNÍ PŘEHLÍDKOU OBCHODU GIOVANNI BECCA MODA ITALIANA Hostem přehlídky plné překvapení je **Ilona Csáková**. Pro velký zájem přesunuto na velký sál. Zakoupené VIP vstupenky zůstávají v platnosti. Vstupné 150 Kč

Po 10. 4. 17.00
KONCERT S RODIČI Společný koncert žáků ZUŠ Louny s rodiči. Vstupné 60 Kč

Út 11. 4. 19.00 ABONMÁ B
Ronald Harwood: KVARTET (Divadlo Bez zábradlí – Rudolf Hrušínský, Veronika Freimanová, Jana Švandová, Zdeněk Žák) Penzion pro vysloužilé operní umělce je poslední štací někdejších pěveckých virtuózů, Cissy, Wilfa a Reggieho. Příchod jejich bývalé kolegyně, slavné sopranistky Jean, která byla krátký čas Reggieho manželkou, rozvíří jinak poklidnou hladinu jejich životů. Délka představení 120 minut.Vstupné 350 Kč

Út 18. 4. 19.00 KPH
ELIŠKA GATTRINGEROVÁ (zpěv) a VÁCLAV MÁCHA (klavír) Mladá sopranistka se představí v dílech L. Janáčka, A. Dvořáka, P. I. Čajkovského a J. Offenbacha. Mezzosoprán Kateřina Oplová. KPH, vstupné 140 Kč, mládež 50 Kč

St 19. 4. 17.00
SÚL NAD ZLATO (Divadelní agentura Praha) Představení pro školy 19. 4. a 20. 4. v 8.30 a 10.15 hodin. Cílová skupina 4 – 10 let. Délka představení 55 minut.

Čt 20. 4. 16.30
CO SI V MLÁDÍ PŘEČTEŠ Literární předlohy očima mladých dramatiků - literárně dramatický obor ZUŠ Louny. Vstupné 60 Kč

Po 24. 4. 19.00
BOHEMIA BALET - OLIVER TWIST Dechberoucí taneční ztvárnění literární předlohy s projekcí, kostýmy, hudbou Rachel Portmanové a brilantními výkony mladých tanečníků. Vstupné 200 Kč

Út 25. 4. 19.00 KPH
DUO ARDAŠEV (Renata Ardaševová, Igor Ardašev) V rámci cyklu Koncertů pro dva klavíry se představí Renata a Igor Ardaševových. KPH, vstupné 190 Kč, mládež 50 Kč

St 26. 4. 8.30 a 10.00
HUDEBNÍ POŘADY PRO ŠKOLY Zadáno

St 26. 4. 18.00 kavárna
ABSOLVENTSKÝ KONCERT ELIŠKY DRBOHLAVOVÉ Žákyně z pěvecké třídy **Marcely Brýdové** – ZUŠ Louny. Vstupné 40 Kč

Čt 27. 4. 19.00 kavárna
PREMIÉROVÁ PROJEKCE FILMOVÉ ADAPTACE DIVADELNÍ HRY PUSTINA Hra na motivy života Pavla Zajíčka v režii Miroslava Bambuška, který bude hostem projekce. Vstupné v předprodeji 80 Kč, v den představení 100 Kč

KD ZASTÁVKA LOUNY

KD ZASTÁVKA

Předprodej na akce pořádané Vrchlického divadlem v pokladně VD, ostatní vstupenky u pořadatelů a před akcí v pokladně KD Zastávka

So 1. 4. 20.00
KRÁLOVSKÝ PLES KRÁLOVSKÉHO MĚSTA LOUN Druhý ples města Loun, orchestr New Band Praha, TŠ Fénix, půlnoční překvapení, raut. Vstupné 300 Kč, vstupenky v prodeji od 1. 2. 2017 v informačním centru Louny

So 8. 4. 18.00
FESTIVAL ORCHESTRŮ ZUŠ LOUNY Festivalový hudební večer zpestří mažoretky a šermíři ZUŠ Louny. Vstupné 100 Kč, děti 50 Kč

Pá 14. 4. 20.00
MICHAL AMBROŽ & HUDBA PRAHA Beatová síň slávy na Zastávce! Speciální lounský host **FURT ROVNĚ**. Vstupné v předprodeji 190 Kč, v den koncertu 250 Kč

Ne 16. 4. 14.00
VELIKONOČNÍ ODPOLEDNE S LOUNSKOU TŘINÁCTKOU Vstupné 90 Kč

So 22. 4. zadáno

So 29. 4. 10.00
HRAJEME S ORFFEM Jedenáctý ročník festivalu sborového zpěvu s využitím Orffova instrumentáře. Zadáno

Ne 30. 4. 14.00
MÁJOVÉ ODPOLEDNE S LOUNSKOU TŘINÁCTKOU Vstupné 90 Kč

KD ZASTÁVKA LOUNY

Galerie města Loun – GAML

VÝSTAVY

Vrchlického divadlo, Osvobozitelů 411, Louny, tel.: 415 653 141,
otevřeno: po – pá 14.00 – 19.00 o svátcích 1 hod. před představením

3. 3. – 14. 5. TOMÁŠ POLCAR OBRAZ
Út 4. 4. 18.00 KVĚTA TOŠNEROVÁ – NA CESTĚ Nadšená cestovatelka **Květa Tošnerová** promítá a komentuje své fotografie okolní krajiny. Vstupné 50 Kč
St 19. 4. 18.00 KRAJINOMALBA HUDBOU Jan Grunt a Vojtěch Petržilka s hudbou k ojedinělým záběrům přírody. Vstupné 50 Kč
Po 24. 4. 18.00 OD GAMLU DO GAMLU Průřez tvorbou **Tomáše Polcara** od jeho poslední výstavy v GAMLu na jaře 2013 do současnosti. Přednáší kurátorka výstavy **Lucie Šiklová**. Vstupné 50 Kč

GALERIE EMILA JULIŠE

GA FR

Tylova 151, Černčice.

VÁCLAV VOKOLEK – OBRAZY SLOV A RYTMŮ. Václav Vokolek (* 1947) se považuje za malíře slov. Jeho výtvarné dílo je od počátku pevně propojeno s tvorbou literární a tak je slovo základním tématem jeho obrazů. Je poctou slovu a jeho síle, všeobsažnosti, zdůrazňuje jeho přítomnost, jeho hodnoty expresivní, konstrukční, prostorové. Slovo má v jeho obrazech nejen hodnotu výtvarnou, důležité jsou rovněž mýtotvorné prvky. Ve Vokolkových obrazech je slovo zlidšťující součástí krajiny, prostoru, grafému. Součástí výstavy je i expozice vizuálních partitur, které autor vytvářl od sedmdesátých let 20. století.Vystaveny budou především současné partitury a zazní i zvuková interpretace partitury SAJ-JAS, kterou již několikrát realizovala Dagmar Chvišová. Vernisáž proběhne v neděli 23. dubna v 16:00, bližší info na http://gej.vejr.cz.

Klub E.F. Louny

Soukromý výtvarný ateliér a škola volného času

IV.– VI. Výtvarné činnosti a keramika žáků 1.stupně ZŠ
- Domov seniorů Louny

KINO

KINO SVĚT V LOUNECH

KINO SVĚT

ZCELA VYJIMEČNÝ 3-ROZMĚRNÝ ZVUK AURO 3 11.1 - 13.1, který promění běžný zvukový signál v kinosále ve skutečně ohromující trojrozměrný poslechový zážitek, se zvuky přicházejícími ze všech stran i shora. V JEDINÉM KINĚ VE STŘEDNÍ EVROPĚ.

www.kinolouny.cz

ROCK FILM FESTIVAL

St 5. 4. v 17.30 DIVOKÁ KARTA
LEMMY FOREVER Pitím a drogami poháněná kariéra zpěváka s chraplavým hlasem se více jak čtyři desetiletí protíná s mnoha mezníky v dějinách rockové hudby.

St 12. 4. v 17.30
BÚH TI ŽEHNEJ OZZY OSBOURNE Autoři filmu strávili více jak dva roky na cestách s Ozzy Osbournem.. Skoro všichni přežili... Unikátní celovečerní portrét rockové legendy Ozzy Osbourna.

19. 4. St v 17.30
SUPER DUPER ALICE COOPER Předtím než na pódia přišel Marilyn Manson, předtím než na plátna přišel Freddie Kruger, svět hrůzy ovládal Alice Cooper. Unikátně filmařsky zpracovaný portrét Vincenta Furniera, syna faráře, který se změnil v noční můru všech rodičů - Alice Coopera.

26. 4. St v 17.30
KISS ROCK VEGAS Jedné bláznivé noci v Las Vegas, na střeše Hard Rock Hotelu, přistála helikoptéra s kapelou KISS, která město zabrala pro své legendární show.
Jednotné vstupné 130 Kč

1. - 2. 4. So - Ne v 10.00
13. - 14. 4. Čt - Pá v 10.00
29.- 30. 4. So - Ne v 10.00 2D
ŠMOULOVÉ: ZAPOMENUTÁ VESNICE
1. - 2. 4. So - Ne v 15.00 a v 17.30
7 - 9. 4. So - Ne v 15.00
8. - 9. 4. So - Ne ve 13.00 SV. PREM.
13. - 17. 4. Čt - Po v 15.00
22. - 23. 4. So - Ne ve 13.00 SV. PREM.
ŠMOULOVÉ: ZAPOMENUTÁ VESNICE
V tomto novém, zcela animovaném filmu o Šmoulech se Šmoulinka po nálezu tajuplné mapy vydává společně se svými nejlepšími kamarády Koumákem, Neškou a Sládkem na vzrušující a napínavou pouť. Zakázaným lesem plným kouzelných stvoření, aby nalezli tajemnou, dávno ztracenou vesnici dříve, než se to podaří zlému kouzelníkovi Gargamelovi. Na své dramatické cestě plné akce a nebezpečí jsou Šmoulové na stopě objevu největšího tajemství šmouli historie! Animovaná komedie / 88 min / dabing / vstupné 150 Kč do spělí / 130 Kč děti do 15 let

1. - 2. 4. So - Ne ve 20.00 - 3D
7. - 8.4. Pá - So ve 22.00 - 2D SV. PREM.
GHOST IN THE SHELL Kultovní japonské anime se stalo základním inspiračním pilířem pro legendární trilogii Matrix. Teď přišel čas, aby tahle kyberpunková perla sama zazářila na filmovém plátně. Využila k tomu režiséra Ruperta Sanderse a hlavně Scarlett Johansson, jednu z nejlepších hereček své generace. Akční sci-fi / titulky / vstupné 150 Kč / doporučeno od 12 let

1. 4. So ve 22.00
7. - 8. 4. Pá - So ve 20.00 PREM. ČR
VOLÁNÍ NETVORA: PŘÍBĚH ŽIVOTA Dvanáctiletý Conor O'Malley se chystá uniknout do fantastického světa netvorů a pohádek. Vyrovnává se s nemocí své matky, se svou nepřílišsympatickou babičkou (Sigourney Weaver). Navštěvuje jednu z britských škol, kde se každý den musí potýkat s akademickým nezájmem a šikanou za strany spolužáků... Fantasy drama / 108 min / titulky / vstupné 140 Kč / doporučeno od 12 let

1. - 2. 4. So - Ne ve 13.00
3. - 4. 4. Po - Út v 17.30
13. - 16. 4. Čt - Ne ve 13.00 PREM. ČR
KRÁSKA A ZVÍŘE
8.- 9. 4. So - Ne v 10.00 2D
KRÁSKA A ZVÍŘE V hrané adaptaci animované klasiky společnosti Disney, jež je ohromující filmovou oslavou jednoho z nejpopulárnějších příběhů vůbec, velkolepým způsobem ožívají příběh a postavy, které diváci znají a zbožňují. Rodinný romantický muzikál / dabing / vstupné 130 Kč děti do 15 let / 150 Kč dospělí 3D / 120 Kč děti do 15 let / 140 Kč dospělí 2D / přístupno

3. - 4. 4. Po - Út ve 20.00
10. - 11. 4. Po - Út ve 20.00
MASARYK Prožil život bohéma, miloval ženy, hudbu, velká gesta. V jeho srdci bojovala nespoutanost extravagantního umělce s povinností a morálkou úředníka, diplomata. Velkou část života procestoval, ale nikdy nezapomněl na zemi, z níž pocházel, na republiku, kterou založil jeho otec

KINO KINO SVĚT V LOUNECH

Tomáš Garrigue. Smrt Jana Masaryka je dodnes zahalena tajemstvím. Mnohá tajemství se však skrývají i v jeho životě! Historické drama Masaryk natočil podle scénáře Alexe Königsmarka a Petra Kolečka režisér Julius Ševčík (Normal, Restart). Titulní postavu Masaryka bravurně ztvárnil démonický herec mnoha velkých rolí, Karel Roden. Historické drama / 113 min / vstupné 150 Kč / doporučeno od 12 let

4., 6. 4. Út a Čt ve 20.00 FK MALÝ SÁL

HEDI Cena za nejlepší debut, Berlinale 2016, Stříbrný medvěd za nejlepší mužský herecký výkon, Berlinale 2016. Debut tuniského režiséra Mohameda Ben Attiy je příběhem introvertního mladíka Hediho, který se má brzy oženit s půvabnou nevěstou, jež mu byla na základě rodinné domluvy přidělena. Drama / 88 min / titulky / vstupné 120 / 60 Kč / doporučeno od 12 let

5. 4. St ve 20.00 FK PREM. ČR

ÚKRYT V ZOO Až za mřížemi byli konečně v bezpečí. Druhá světová válka nabízí mnoho podobně paradoxních příběhů, jako je ten o uprchlících z varšavského ghetta, kteří našli útočiště ve výběžcích tamní zoologické zahrady. Šílený a nebezpečný plán se zrodil v hlavě manželky jejího ředitele. Výsledkem bylo přes 300 zachráněných lidských životů. Úkryt v zoo, drama podle skutečné události s Jessicou Chastain (držitelka Zlatého glóbu) v hlavní roli, se z velké části natáčel v České republice. I proto v něm diváci objeví řadu známých tváří a budou mít pocit, že se varšavské zoo nápadně podobá Průmyslovému paláci v Praze Holešovicích. Historické drama / 127 min / titulky vstupné / 130 / 70 Kč / doporučeno od 12 let

6. - 8. 4. Čt - So v 17.30 PREM. ČR
10. - 11. 4. Po - Út v 17.30

POWER RANGERS: STRÁŽCI VESMÍRU Pět poněkud vzdorných teenagerů se nevysvětitelnou náhodou či řízením osudu sešlo, aby se z nich stala nová generace v řadách bojovníků známých jako Strážci vesmíru. Akční dobrodružný / 123 min / dabing / vstupné 120 Kč / přístupno

6. a 9. 4. Čt a Ne ve 20.00 PREM. ČR

INTERAKTIVNÍ FILM

NOČNÍ SMĚNA Noční směna bude v kinech novým a ojedinělým zážitkem, protože si půjčuje prvky jak z filmového světa, tak ze světa počítačových her. Dovoluje divákům určovat vývoj příběhu a rozhodovat za hlavního hrdinu. Kinematografické vyprávění se ve filmu Noční směna dostává do nových dimenzí. Je to první opravdu interaktivní film, který bude k vidění ve vybraných kinech v Česku i ve světě. Matt je vynalézavý student, který je proti své vůli zatažen do vloupačky londýnské aukční síně. Musí prokázat svou nevinu, ale jak se bude rozhodovat ve sledu žánrových zvratů? Rozhodnou o tom diváci jeho akčního dobrodružství. Unikátní projekt interaktivního filmu, jehož děj určuje diváků pomocí aplikace stažené do chytrého telefonu, je propracovaným konceptem, který posouvá hranice vyprávění. Thriller / 70 – 90 min / titulky / vstupné 140 Kč / doporučeno od 12 let

9. 4. Ne v 16.45

BOLŠOJ BALET PŘÍMÝ PŘENOS Z VELKÉHO DIVADLA V MOSKVĚ HRDINA NAŠÍ DOBY Celovečerní dramatický balet podle stejnojmenného klasického Lermontova románu o fenoménu tzv. zbytečného člověka. Přímý přenos baletu / 165 min / vstupné 250 Kč / 200 Kč senioři a děti do 15 let / přístupno

11. a 13. 4. Út a Čt ve 20.00 FK MALÝ SÁL

EGON SHIELE Malíř a grafik Egon Schiele byl jedním z nejprovokativnějších vídeňských umělců začátku 20. století. Doby, během níž se pomalu a téměř nepozorovaně chýlila ke konci jedna velká dějinná éra. Doby, kdy se v kultuře a ve výtvarném umění snad nejvýrazněji začaly bouřlivě prosazovat zcela nové směry. Návštěvníci galerií byli poprvé vystavení troufalé tvorbě expresionistů a kubistů, objevují se i první abstraktní díla. A do veřejného prostoru, díky tvůrcům jako byl Schiele, vstoupila erotika. Životopisné drama / 109 min / titulky / vstupné 120 /60 Kč / doporučeno od 15 let

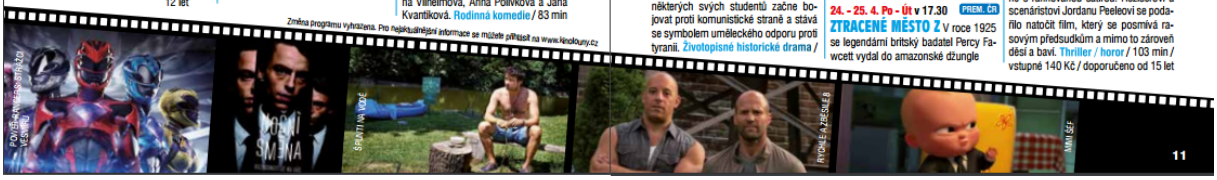
12. 4. St ve 20.00 FK

PÁTÁ LOĎ Pátá loď je příběhem dětského dobrodružství, svět dospělých viděný dětským pohledem, tedy i s tím, co dospělí nevidí. Film vypráví příběh dětí, které se bezpečněji než doma cítí na ulici, kde hledají záchranné čluny mezi pohádkou a drsnou realitou. Drama / 85 min / vstupné 130 / 70 Kč / přístupno

13. - 18. 4. Čt - Út v 17.30
20.- 23. 4. Čt - Ne v 17.30 PREM. ČR

ŠPUNTI NA VODĚ Rodinná komedie o tom, co se stane, když tátové chtějí na vodu bez svých dráhých poloviček. Tito muži mají skvělý plán, ale jako každý plán má i ten jejich své trhliny. Proto se ocitnou v kánoích sice bez žen, ale zato se svými dětmi. Režisér Jiří Chlumský natočil prostřednou, hravou komedii pro celou rodinu, plné zvučných herických jmen. Do jiskřivých peřejí se pod taktovkou zkušeného režiséra ponoří Jiří Langmajer, Pavel Liška a Hynek Čermák za nadšené podpory dětských herců. V rolích jejich něžných polovíček se představí Tatiana Vilhelmová, Anna Polívková a Jana Kvantiková. Rodinná komedie / 83 min

Změna programu vyhrazena. Pro nejaktuálnější informace se můžete přihlásit na www.kinolouny.cz

Provozování činností kina probíhá za finanční podpory Města Louny.
Ředitel kina si vyhrazuje právo na změny programu dle návštěvnosti a podmínek.

/ vstupné 140 Kč dospělí / 120 Kč děti do 15 let / přístupno

13. - 16. 4. Čt - Ne ve 20.00 a ve 22.00
17. - 18. 4. Po - Út ve 20.00
20. - 23. 4. Čt - Ne ve 20.00
21. - 22. 4. Pá - So ve 22.00 SV. PREM.

RYCHLE A ZBĚSILE 8 Dominic Toretto (Vin Diesel) zradil svou rodinu. V jedné z nejúspěšnějších filmových sérií všech dob je sice možné cokoliv, ale tohle je víc než automobilové seskoky nadákem, průlety aut mezi mrakodrapy, nebo tažení obřího trezoru ulicemi Ria. Rychle a zběsile 8 rozhodně nepojede na neutrál. Naopak, k absolutní dokonalosti „vytuněnou" káru (sedmý díl patří mezi rekordmany v rychlosti překročení miliardové tržby) dál vylepšuje. Ted například o skvělé herečky Charlize Theron a Helen Mirren nebo o automobilovou honičku s ponorkou. Akční / 136 min / titulky / vstupné 150 Kč / doporučeno od 12 let

15. - 16. 4. So – Ne v 10.00 PREM. ČR

BALERÍNA Film vypráví příběh Félicie, mladé osiřelé dívky, jejíž největší vášní je tanec. S pomocí svého nejlepšího přítele Victora se jí podaří uprchnout ze sirotčince a vydat se na dlouhou cestu do Paříže, kde na ni čeká mnoho nelehkých úkolů a zajímavých setkání. Animovaný / 89 min / dabing / vstupné 120 Kč děti do 15 let / 140 Kč dospělí

18. a 20. 4. Út a Čt ve 20.00 FK MALÝ SÁL

MŽITKY Rok 1945, Stalinova moc ovládá Polsko. Slavný malíř Władysław Strzemiński odmítne dělat umělecké kompromisy a slouží doktríně socialistického realismu. Je pronásledovaný, vyloučený z univerzity, jeho obrazy jsou strhány ze zdi muzeí. S pomocí některých svých studentů začne bojovat proti komunistické straně a stává se symbolem uměleckého odporu proti tyranii. Životopisné historické drama / 98 min / vstupné 120 / 60 Kč/ doporučeno od12 let

19. 4. St ve 20.00 FK PREM. ČR

PROTI VLASTNÍ KRVI Tři generace nechvalně známé rodiny Cutlerů žijí jako psanci uprostřed krásného anglického hrabství Gloucestershire. V jedné z nejbohatších částí Británie bydlí v karavanovém táboře a svůj čas vyplňují bezcílným poflakováním, občasným pytlačtvím, příležitostnými zlodějinami, plánovanými loupežemi a potyčkami s každým, kdo se jim nelíbí. Neustále se pohybují za hranou zákona, jejich okolí je nesnáší a policie po nich touží jde… Drama / 98 min / titulky / vstupné 130 / 70 Kč / doporučeno od 15 let

25. a 27. 4. Út a Čt ve 20.00 FK MALÝ SÁL

NAPROSTÍ CIZINCI Nejlepší scénář pro mezinárodní hraný film, festival Tribeca 2016. Je dobrý nápad sdílet se svými nejbližšími obsah mobilního telefonu? Komediální drama o skupině přátel, kteří se o sobě během jediné večeře dozvědí víc než za celý dosavadní život. Drama / komedie / 97 min / titulky / vstupné 120 / 60 Kč / doporučeno od 12 let

21. - 23. 4. Pá - Ne v 15.00
28. - 30. 4. Pá - Ne v 15.00
29. - 30. 4. So - Ne ve 13.00 3D 2D

MIMI ŠÉF PREM. ČR

22. - 23. 4. So - Ne v 10.00 2D

MIMI ŠÉF Režisér filmu Madagaskar Tom McGrath vás zve na animovanou komedii Mimi šéf, v které se seznámíte s hodně zvláštním batoletem. Nosí totiž elegantní oblek s kravatou, mluví hlubokým hlasem a nemístně vtipkuje. Animovaná komedie / 97 min / dabing / vstupné 130 Kč děti do 15 let / 150 Kč dospělí 3D / 120 Kč děti do 15 let / 140 Kč dospělí 2D

24. - 25. 4. Po - Út v 17.30 PREM. ČR

ZTRACENÉ MĚSTO Z V roce 1925 se legendární britský badatel Percy Fawcett vydal do amazonské džungle pátrat po bájné ztracené civilizaci. Na své poslední výpravě záhadně zmizel… Akční dobrodružný / 141 min / titulky / vstupné 130 Kč / doporučeno od 12 let

24. - 25. 4. Po - Út ve 20.00 PREM. ČR

LOUPEŽ VE VELKÉM STYLU V zoufalé snaze platit účty a přežít kvůli svým blízkým se trojice kamarádů odhodlá riskovat všechno a přepadnout banku, která je připravila o jejich peníze. Krimi komedie / titulky / vstupné 130 Kč / doporučeno od 12 let

26. 4. St ve 20.00 FK

ZKOUŠKA DOSPĚLOSTI Drama o kompromisech, osobní morálce a podstatě rodičovství je po 4 měsících, 3 týdnech a 2 dnech dalším filmem Cristiana Mungiu, který si odnesl ocenění z hlavní soutěže v Cannes a pro mnohé kritiky patří k tomu nejlepšímu, co festival v Cannes letos nabídl. Drama / 128 min / titulky / vstupné 120 / 60 Kč / doporučeno od 12 let

27. - 30. 4. v 17.30 a ve 20.00 NEJVĚTŠÍ PROJEKT AUTORSKÉMU DUA HŘEBEJK - JARCHOVSKÝ PREM. ČR

ZAHRADNICTVÍ Rodinný příběh je první z filmů trilogie Zahradnictví, rodinné ságy, kterou Jan Hřebejk s Petrem Jarchovským považují za své „životní dílo". Tři mladé ženy (Aňa Geislerová, Gabriela Míčová a Klára Melíšková) a jejich dvě děti (Samuel Budiman a Josefína Marková) čekají během německé okupace na návrat svých vězněných mužů a otců (Martin Finger a Jiří Macháček). Válkou vynucenému rodinnému společenství mezitím obětavě pomáhá rodinný přítel, lékař Jiří (Ondřej Sokol). Milostné drama / 115 min / vstupné 150 Kč / přístupno

28. - 29. 4. Pá - So ve 22.00 PREM. ČR

UTEČ Lahůdkové psycho kombinované s rafinovanou satirou. Režisérovi a scenáristovi Jordanu Peeleovi se podařilo natočit film, který se posmívá rasovým předsudkům a mimo to zároveň děsí a baví. Thriller / horor / 103 min / vstupné 140 Kč / doporučeno od 15 let

SPOLEČENSKÉ AKCE, HUDEBNÍ AKCE, PLESY, BESEDY

LOUNY: Čajovna u sv. Mikuláše:
Čajová škola pro začátečníky a mírně pokročilé - Kateřina Zemanová

- **7.4. 18.00** 1. setkání - **Čaj z nadledu**
- **28.4. 18.00** 2. setkání - **Od bíla do středu**

Vstupné 100 Kč, studenti a důchodci 70 Kč

JIMLÍN: Zámek Nový Hrad
Zámek bude otevřen od 14. 4. 2017.
Více na www.zameknovyhrad.cz

- **Čt 6.4., 19.00**

"EXEKUCE" - FESTIVAL "JEDEN SVĚT LOUNY 2017" Filmová projekce dokumentu v rámci Festivalu dokumentárních filmů o lidských právech.

- **Pá 14.4. - Pá 30.6.** - VÝSTAVA:

PODSTÁVKOVÝ DŮM V ÚDOLÍ PLOUČNICE

- **Pá 14.4. - ÚT 31.10.** - VÝSTAVA:

ELEONORA ZE SCHWARZENBERGU, ROZ. PRINCEZNA Z LIECHTENSTEINU

- **Ne 16.4., 10.00 - 17.00**

VELIKONOCE NA NOVÉM HRADĚ Program: středověká hudba Musica Canora, historický šerm Korbel, létající gymnasti Flyingboys, lidové písně v doprovodu flašinetu, ukázka velikonočních zvyků, velikonoční soutěže pro děti, prohlídky nazdobeným zámkem.

V květnu připravujeme: Novohradská pouť, přednáška, Hudební festival Ludwiga van Beethovena aj.

PARŤÁCI - country

- **Pá 7.4. 20.00** v Novém Světě - bowling v Lounech
- **So 29.4. od 18.00** na Roubence Na Výstavišti v Lounech.

Akce jsou uvedeny i na našich stránkách na www.partaci.com. Na všechny akce je vstup volný.

SMOLNICE:
kostel sv. Bartoloměje ve Smolnici
Spolek sv. Bartoloměje ve Smolnici

- **So 8. 4. v 15.00**

HUDBA VE SMOLNICI 2017
VELIKONOCE - „Pašijové zastavení"
Kapucínská schola z Prahy – zpěv, pod vedením M. Valáška. P. Cyril Kubánek – průvodní slovo, Vstupné dobrovolné

ČERVENÝ VRCH:
SPOLEČNÁ CESTA LOUNY z. s. pořádá

- **So 22.4. od 14.00 Oslava DNE ZEMĚ** na Červeňáku. Společně zpívané přání Zemi, zábavně-naučná stezka pro celé rodiny kolem vrcholu Červeňáku jsou jen částí bohatého programu. Přijďte s námi strávit společně odpoledne, sdílet radost a zážitky.

PERUC: penzion Za Dubem
1.4. 12.00 - 15.00 Předvelikonoční tržnice - tentokrát i s nabídkou košíků a drobností z Afriky a výstavou panenek a kočárků. www.peruczadubem.cz

Inzerce

JARNÍ JARMARK LOUNY
So 22.4. 9.00 - 18.00, Mírové náměstí
Řemeslné stánky (cca. 50), občerstvení, program, dílny pro děti
Loutkové divadlo - Aleš Bílek (vysmato.cz)
11.00 PRINCEZNA A DRAK
14.00 O ČERVENÉ KARKULCE
Vstup ZDARMA

Jeden svět
UMĚNÍ SPOLUPRÁCE
Festival dokumentárních filmů o lidských právech
4–8/4/2017
Louny

4. 4. 2017 / 18:30 / Loutkové divadlo v Lounech / Slavnostní zahájení festivalu

O čo ide Idě
Tomáš Kudrna / Česká republika / 67 min.

Ida Kelarová v průběhu let vybudovala úspěšný sbor Čhavorengre. Pro každoroční hudební soustředění ansámblu vyhledává nové dětské talenty v romských osadách. Vyvrcholením je společný koncert dětí za doprovodu členů České filharmonie.

5. 4. 2017 / 16:30 / Gymnázium Václava Hlavatého

Život začíná po stovce
Ala Blanck / Švédsko / 58 min.

Švédka Dagny má svůj vlastní blog, kam denně přispívá. Píše o všedních věcech, dopisuje si se svými přáteli a sem tam projede seznamky. Je hostem televizních pořadů, lidé ji poznávají na ulici. Fakt, že se blogerka Dagny narodila v roce 1912, se zdá nepodstatný. Jak sama říká, být aktivní a mít vůli učit se stále novým věcem není otázkou věku.

5. 4. 2017 / 18:00 / Loutkové divadlo v Lounech

Děti online
Kateřina Hajer / Česká republika / 52 min.

Zachymu je teprve dvanáct a jeho YouTube kanál má přes sto dvacet tisíc odběratelů. Nikola se zase v patnácti letech stala jednou z obětí sexuálního agresora na sociální síti. Dokument ukazuje, jak těžké je dospívání i výchova dětí v době, kdy se většina zábavy i hrozeb přesunula do kyberprostoru...

6. 4. 2017 / 16:00 / Městská knihovna Louny

Blanche nebude sedět v kouté
Vladimír Tříbr / Česko / 74 min. Yann Condat / Francie / 85 min.

Pacienti s Alzheimerovou nemocí mohou někdy působit jako těla bez duše. Blanche Moreau, krásná dvaadevadesátiletá dáma, není výjimkou. Vše se mění v momentě, kdy do geriatrického centra, v němž spolu s dalšími seniory tráví poslední fázi svého života, přichází choreograf a tanečník Thierry. Díky jeho taneční terapii těžce nemocné pacientky zcela ožívají.

6. 4. 2017 / 19:00 / Zámek Nový Hrad v Jimlíně

Exekuce
Afonso Cuilková / Česká republika / 64 min.

Přestěhovala se, nezměnila si adresu, soudní jednání probíhá bez jejího vědomí. Náhle jí zablokují účty a žluté nálepky koukají ze všeho, co má u ní dlouhá alespoň nějakou hodnotu. Takovou zkušenost si prožila režisérka Andrea Culková, která skrze osobní příběh i investigativní šetření přibližuje, jak snadné je se v takové situaci ocitnout.

7. 4. 2017 / 17:00 / Oblastní muzeum v Lounech

My jsme počátek lidstva
Alexandre Deriémy / Francie / 90 min.

Na Andamanských ostrovech v Indickém oceánu, žije kmen Džarava. Potomci prvních lidí před 70 000 lety opustili Afriku a žili pak v Asii v úplné izolaci. Dnes se posledních 400 příslušníků kmene snaží chránit svůj ráj. Ten ohrožují obchodníci, kteří Džaravům podstrkují i alkohol a tabák, nebo přicházející turisté. Indická vláda se pokouší Džarawy asimilovat, ale neberé ohled na to, že jejich svět má jiná pravidla. Ti, kteří opouštějí bílé pláže, tak často končí ve špinavých velkoměstech.

7. 4. 2017 / 20:00 / Rozhledna na Červeňáku

Dobrý pošťák
Tchotchy Hristov Hristić, Bulharsko / 80 min.

Malá vesnička na pomezí bulharsko-turecké hranice je branou pro uprchlíky přicházející ze Sýrie. Její nepočetné obyvatelstvo otázka běženců rozděluje. Jedni se uprchlíků bojí, zatímco druzí v nich vidí naději na znovuobnovení skomírající vesnice. Tento rozkol se také stává ústředním tématem nastávajících voleb na post starosty. Nadějným kandidátem je tichý a obětavý pošťák Ivan, jehož přáním je zaplnit vyklizněné domy syrskými rodinami.

8. 4. 2017 / 14:00 / Městská knihovna Louny

Foceno ve tmě
Frank Amann / Německo / 89 min.

Fotografie trojice zrakově postižených umělců, kteří se ve filmu představují, jsou mimořádné. Fyzické, živoucí obrazy, které nemají vždy jasné kontury, zato získávají magickou atmosféru světla, do kterého dávají nahlédnout – fascinujícího prostoru mysli nevidomých lidí.

8. 4. 2017 / 18:00 / Bývalá balírna Jiráskových mlýnů

Pavlač
Přehlídka projektů a nápadů na téma Umění spolupráce v Lounech i v jiných městech. Jejím cílem je vytvořit otevřenou platformu pro vzájemné setkávání lidí s možností prezentovat zde myšlenky, nápady a projekty.

8. 4. 2017 / 20:00 / Bývalá balírna Jiráskových mlýnů

Stroje
Rahul Jain / Indie, Německo, Finsko / 77 min.

K Indii neodmyslitelně patří pestrobarevné látky. Poníklud ve stínu však zůstává, kdo a jakým způsobem je vyrábí. Snímek nás zavádí do poněkud temného prostředí textilní továrny, kde hlavní roli zastávají stroje, vozíky, kádě s barvami a rozmanitá směs zvuků. Dokument prostřednictvím působivých obrazů zachycuje životy, z nichž se pestré barvy pomalu vytrácejí.

Diskuze a doprovodné akce
Po každé projekci bude následovat diskuze s pozvanými hosty. Součástí festivalu jsou také workshopy a přehlídka projektů a nápadů Pavlač. Aktuální informace naleznete na webových stránkách a na facebooku.

www.jedensvet.cz/louny
www.facebook.com/jedensvetlouny

Vstupné na projekci je 60 Kč na osobu. Zlevněné vstupné pro studenty a důchodce je 50 Kč, pro studenty Třetího věku 30 Kč.

SVAZY, KLUBY A JINÉ ORGANIZACE

KLUB E. F. LOUNY

Soukromý výtvarný ateliér a škola volného času

ATELIÉR a KLUBOVNA - Denní stacionář Louny, Fügnerova 1668, proti mateřské škole a hřišti Gymnázia do dvora vpravo - vchod za rohem. Kontakt: 723 537 509, ef.klub@centrum.cz.

Program DUBEN

LOUNY STALETÍMI: TRADICE A POKLADY NAŠEHO MĚSTA

- **Po 16.00 - 17.30 Školička předškoláků** pro děti od 3 let - Velikonoční zvyky a tradice, celoklubová práce - vytváření velikonočních ozdob a dekorací na výzdobu Mírového náměstí - malovaní ptáčci, trhané stuhy, keramika - dlabání, historie - bitevní štíty z kartonu Mgr. Martina Přibíková
  18.00 - 19.30 Výtvarná tvorba - dospělí a studenti - Pokračování kolektivní práce - gotický oltář Mgr. Jiří Němčický
- **St 15.00 - 16.30 Výtvarná tvorba žáků do 15 let** Velikonoční zvyky a tradice dříve a dnes, celoklubová práce - vytváření velikonočních dekorací na výzdobu Mírového náměstí, historie - lounské gotické domy před zničujícím požárem Mgr. Jiří Němčický
- **Čt 16.00 - 17.30 Výtvarné činnosti a keramika žáků 1.stupně ZŠ** - Velikonoční zvyky a tradice dříve a dnes, vytváření velikonočních ozdob a dekorací na výzdobu Mírového náměstí - kresba, malba, keramika, batika a kombinované techniky Mgr. Jitka Andrlová

SVAZY, KLUBY A JINÉ ORGANIZACE

„Pomoc bližnímu" z.s Senior klub

SNP 2206 440001 Louny (bývalá restaurace LUNA)

- **1.4. 14. výročí založení našeho klubu**
- **Po 3., 10., 24.4 od 14.00 „Cvičení pro radost, šipky" od 15 hod stolní hry**
- **Čt 6., 20., 27.4 od 14.00 pravidelné schůzky a aktivity**
- **Zelený čtvrtek 13.4. od 11.00,** Mírové náměstí - již po druhé společně s Info centrem Louny **„Připomenutí Velikonočních tradic, pro malé i velké".**
- **St 19.4. od 12.00** v restauraci Nový svět - **bowling**
- **So 22.4 zájezd do Mišně lodí,** odjezd v 6 hod
- **Pá 28.4. zájezd do Vinohradského divadla,** odjezd v 8 hod
- **Připravujeme na květen** zájezd do **termálních lázní Bükfürdo Maďarsko.** Cena 4.300 Kč zahrnuje dopravu, PP 3 noci 8.- 11.5 .2017 , vstup do lázní a polodenní výlet, přihlášky v senior klubu, každý čtvrtek.

Svaz diabetiků

- **Každý čtvrtek - 16.00 - 17.00,** 7. základní škola, Rehabilitační cvičení v bazénu, poplatek 20 Kč pro členy SD, pro nečleny 40 Kč
- **25.4. 14.00** velká zasedací síň MěÚ Louny, **Edukační přednáška**

ASK Elna Počerady

6. 5. 2017 Počerady - Louny, výstaviště

- 28. ročník **SILNIČNÍHO BĚHU** / 25. ročník **ZÁVODU VOZÍČKÁŘŮ**
- 2. ročník **ŠTAFETOVÉHO BĚHU** (3x3 km) na 15 km z Počerad do Loun
- 4. ročník **ZÁVODU NA KOLEČKOVÝCH BRUSLÍCH** na stejné trati

Memoriál Karla Raise

V areálu lounského výstaviště při hlavním závodě proběhla: Lidový běh (2km) a Dětský den pro všechny příznivce zdravého pohybu.

Přijď si zahrát nejrychlejší stolní tenis na 10 km v CZE a prožij nespolečenskou atmosféru společného sportování zdravých a handicapovaných sportovců. Přijď prožít den plný sportu a pohody pro všechny bez rozdílu věku, pohlaví či zdravotních nebo duševních handicapů.

MUZEUM

OBLASTNÍ MUZEUM V LOUNECH

- **Út 21. 3. – 30. 4.** výstava

KAREL ROZUM - etnograf Podřipska a sběratel lidových zvyků Osobnost Karla Rozuma patří k jedné z nejvýznamnějších postav kulturního života Podřipska konce 19. a první třetiny 20. století. Věnoval se sběru lidové slovesnosti vázané na jednotlivá roční období, významné svátky a lidové zvyky. Na výstavě uvidíte lidové kroje i kresby dekorů a motivů zdobených kraslic

- **Út 28. 3. – 14. 5.** Výstava

PTÁCI KOLEM NÁS Výstava zajímavých fotografií z ptačího světa doplněná muzejními exponáty vycpaných ptáků. Součástí výstavy jsou i práce dětí z mateřských škol a žáků základních škol ze stejnojmenné výtvarné soutěže vyhlášené Ekologickým centrem Dymnivka při DDM Postoloprty ve spolupráci s Městem Louny. Do konce výstavy budou moci návštěvníci výstavy hlasovat o udělení Ceny veřejnosti.

- **Út 4. 4. – 23. 4.**

ŽIVÁ KUŘÁTKA Zveme všechny malé i velké návštěvníky, aby se přišli potěšit.

- **St 5. 4. od 15.30 do 16.30**

KROUŽEK RUČNÍCH PRACÍ PRO DĚTI I DOSPĚLÉ Setkání probíhají ve středu od 15.30 do 16.30. Zájemci se mohou hlásit v pokladně muzea, nebo na tel. 778 470 279.

- **St 5. 4. a čt 6. 4.**

VELIKONOČNÍ DÍLNY PRO ŠKOLY Přijďte si uplést pomlázku, vyrobit si drobné velikonoční dekorace a vyzkoušet si tradiční techniky zdobení vajec. Těšit se na Vás budou živá kuřátka a králík. Pro větší skupiny si rezervujte čas v pokladně muzea, na čísle 415 652 456, nebo na macova@muzeumlouny.cz. Vstup na akci 20Kč. Více na www.muzeumlouny.cz.

- **Pá 7. 4. od 17.00**

FILMOVÁ PROJEKCE Z FESTIVALU „JEDEN SVĚT" - **My jsme počátek lidstva** / Alexandre Dereims / Francie / 2016 / 90 min./ původní znění s titulky. Po filmu následuje diskuze s kulturní antropoložkou Lívií Šavelkovou.

- **So 8. 4. od 9.00 do 16.00**

RUKODĚLNÁ SOBOTA Předvádění technik s drobným prodejem. Zve muzeum a lektorky z Klubu lidové tvorby Praha. Eliška JANOUŠKOVÁ - bude zdobit kraslice sítinou, Věra MÜLLEROVÁ - bude ukazovat kraslice vyškrabované, Jana KUBEŠOVÁ - bude zdobit kraslice slámou. Miluše ŠIMOVÁ - mistr tradiční rukodělné techniky- bude ukazovat vyrábění z těsta, které je jen z mouky a vody.
Více na www.muzeumlouny.cz.

- **Čt 20. 4. od 17.00,** přednáška

Lounské kostely Přednáška o historii městských svatyní spojená s promítáním nejrůznějších obrázků a fotografií sice nemůže nahradit vlastní prohlídku kostelů, zato umožňuje ukázat zajímavosti a detaily, kterým se průvodce památek obvykle věnovat nemůže. Přednáší Jaroslav Havrlant, Th.D. Vstupné 20 Kč

- **Pá 21.4. od 8.00 do 12.00**

ZEMĚ NA TALÍŘI Srdečně Vás zveme na osvětovou akci, kterou pořádáme u příležitosti oslav Světového Dne Země v budově lounského muzea. Studenti si na jednotlivých stanovištních připraví pro skupiny žáků hravé dovednostní úkoly zaměřené na nákup a spotřebu potravin, jejich původ, cenu, kvalitu, způsob jejich distribuce a vliv na stav životního prostředí. Akce je určena žákům I. st. ZŠ. Přihlašovat se můžete na tel. 777256187 a eko.dymnivka@seznam.cz.

ARCHEOSKANZEN BŘEZNO U LOUN:

- **So 15.4. od 10.00 do 16.00**

JARILO Archeoskanzen Březno slaví jaro! V duchu slovanské tradice - košíkaření, vyrábění, folklor, vaření, naučíme vás plést ošatky, ochutnáte kvas nebo mízu. Čeká vás výsev lnu a zeleniny do experimentálních zahrádek, prouténé stavitelství a samozřejmě oheň, občerstvení a pohoda. Velikonoční program pro děti připravuje Lesní klub Louny. Vstupné dobrovolné.

STAVITELSKÉ JARO

Celé jaro si můžete v Archeoskanzenu vyzkoušet stavbu vyplétaných plotů a stěn, opracování a štípání dřeva kamennými nástroji, za teplého počasí techniky výroby mazanice a omítání stěn hlínou.

OBLASTNÍ MUZEUM V LOUNECH

SVAZY, KLUBY A JINÉ ORGANIZACE

Otevírací doba: denně kromě pondělí 9:00 - 17:00 / sobota - neděle 13:00 - 17:00 / pondělí zavřeno / Archeoskanzen Březno a Louny otevřeno denně kromě pondělí 9:00 - 16:00, každý první čtvrtek v měsíci ZDARMA / V pokladně muzea se poskytují výchovy z muzea, orientační dětské plánky, přehledy, kvízy, hry a aj.

KŘESŤANSKÉ AKCE

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST

- DĚKANSTVÍ LOUNY

Beneše z Loun 136, 440 01 Louny. Tel: 415 652 395/ **Akce probíhají v chrámu sv. Mikuláše v Lounech,** pokud není uvedeno jinak

Mše sv. v Domově seniorů v Lounech, přístupná i návštěvníkům je každou středu v 10.00 hod.

- **1.4. 18.00** Citoliby, **mše sv.**
- **2.4. 8.30 mše sv. - 5. neděle postní**
- **2.4. 14.00** Vinařice, **mše sv.**
- **2.4. 14.30** D.Ročov, **mše sv.**
- **6.4. 17.30 mše svatá** v kostele Nejsv. Trojice **14.00** sv. Pomocníků v Lounech.
- **8.4. 14.00** Lištany, kaple, **mše sv.**
- **8.4. 18.00** Citoliby, **mše sv.**
- **9.4. 8.30 mše sv. - 6. neděle postní** – Květná neděle.
- **13.4. 17.30 mše sv. Zelený čtvrtek**
- **14.4. 15.00 Křížová cesta,** obřady v 17:30 hod.
- **15.4. 8.00** Božího hrob bude otevřen po celý den
- **15.4. 19.00** vigilie
- **16.4. 8.30 Slavnost Zmrtvýchvstání Páně,** mše sv. , zpívá chrámový sbor
- **16.4. 10.30** Opočno – **mše sv.**
- **16.4. 14.00** Vinařice - **mše sv.**
- **17.4. 8.30** pondělí velikonoční, **mše sv.**
- **17.4. 14.30** Dolní Ročov – **mše sv.**
- **22.4. 18.00** Citoliby, **mše sv.**
- **23.4. 8.30 mše sv. – 2. neděle velikonoční**
- **23.4. 14.30** Třeboc, **poutní mše sv.**
- **23.4. 16.00** Černčice – **mše sv.**
- **28.4. 17.00 Koncert ZUŠ**
- **28.4. 19.00 mše sv.**
- **29.4. 14.00** Měrunice - **mše sv.**
- **29.4. 18.00** Citoliby, **mše sv.**
- **30.4. 8.30** mše sv. – **3. neděle velikonoční.**
- **30.4. 14.00** Vinařice - **mše sv.**

EVANGELICKÁ CÍRKEV V LOUNECH

Evangelický kostel, Českých Bratří 1510, Louny. info. na: louny.evangnet.cz

- **2.4. 17.00 5. neděle postní** - bohoslužby
- **5.4. 17.00 biblická hodina** (kniha Soudců)
- **9.4. 9.00 Květná neděle** - bohoslužby
- **12.4. 17.00 biblická hodina** (kniha Soudců)
- **13.4. 17.00 Zelený čtvrtek** - čtení pašijí
- **14.4. 17.00 Velký pátek** - bohoslužby
- **16.4. 9.00 Boží hod velikonoční** - bohoslužby
- **19.4. 17.00 biblická hodina** (kniha Soudců)
- **23.4. 9.00 2. neděle velikonoční** - bohoslužby
- **26.4. 17.00 biblická hodina** (kniha Soudců)
- **30.4. 9.00 3. neděle velikonoční** -bohoslužby

CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ LOUNY

Jakoubkova 1533, Louny, www.ccshlouny.wz.cz.

- **Ne 9.00 Nedělní bohoslužby**
- **Čt 10.00 Bohoslužby** v Domově pro seniory

Setkání dětí v pátek od 13.45 na faře (podle domluvy)
Příprava biřmovanců 1x za 14 dní po bohoslužbě ve farní kanceláři od 10.15

- **9.4. 9.00 Květná neděle (Ježíšův vjezd do Jeruzaléma, uvedení do Svatého týdne)** bohoslužba
- **13.4.16.00 - 18.00 Zelený čtvrtek (den ustanovení Večeře Páně)** židovská pesachová večeře
- **14.4.17.00 Velký pátek (den Ukřižování Páně)** bohoslužba s pašijemi podle Jana
- **16.4. 9.00 Neděle Zmrtvýchvstání Páně** - slavnostní bohoslužba. Při bohoslužbách Svatého týdne vystoupí chrámový sbor.
- **Ne 9. 4. 14.00 velikonoční koncert chrámového sboru** v kapli M. Jana Husa v Peruci.

V kostele bude po celý duben instalována výstava žáků ZUŠ Louny s názvem „Hračky".

Římskokatolická farnost Raná u Loun

srdečně zve na pouť k poctě sv. Jiří

- **Ne 23. 4. v 15.00,** v obecní kapli sv. Jiří v Mnichově

sv. Jiří - slouží děkan postoloprtský P. Radim Vondráček. Oslavme společně velikonoční vítězství života nad smrtí.

SPORT

TURISTIKA

Klub českých turistů

8. 4. 166 000 STOP KRAJEM LUČANŮ - 43. ročník. Pěší trasy: 10 - 35 km, cyklotrasy: 22 - 45 km. Start: Sokolovna Černčice 7.00 - 10.00 hod. Cíl : Sokolovna Černčice do 17.00 hod

17. 4. Pro velikonoční vajíčko na Pravdu - 37. ročník. Pěší trasy 10-15 km, tradiční vítání jara na zřícenině hradu Pravda mezi 10 - 13 hod Vlak - Louny hlavní nádr. 9.38 hod, Louny střed 9.40 hod, Louny město 9.42 hod

29. 4. Krušné hory - Sasko - 13. ročník doprava autobusem, pěší trasy 12 - 17 - 24 km Odjezd Louny Billa - 7.00 hod

30. 4 . Čarodějnice na Červeňáku - 18. ročník od 17 hod soutěžní zábavný program, pořádá TJ Sokol Louny

HÁZENÁ

Lokomotiva Louny – oddíl házené

- **2.4. 14.30 Louny – Jablonec n/N** starší dorostenci
- **2.4. 17.00 Louny – Jablonec n/N** muži
- **9.4. 9.00 Podkrušnohorská liga** 6+1 minižáci
- **9.4. 16.00 Louny – Liberec** starší dorost
- **22.4.12.00 Louny – Loko Vršovice** mladší dorostenci
- **22.4.14.30 Louny – Loko Vršovice** starší dorostenci
- **22.4.17.00 Louny – Loko Vršovice** muži
- **23.4. 9.00 Turnaj starší žáci**
- **29.4.12.00 Louny – Dvůr Králové** mladší dorostenci
- **29.4.14.30 Louny – Šťáhlavy** starší dorostenci
- **29.4.17.00 Louny – Slavia** muži

Více na www.hazenalouny.cz

SP. STŘELBA

SPOLEČNOST ČESKÝCH STŘELCŮ Louny

8. 4. 9.00, Louny Chlum
Mistrovství ČR - Extraliga Repiko, XIV ročník
Kolektivní střelba - Repiko expres
15. 4. 9.00, Louny Chlum
Kvalifikační přebor, XVIII. ročník
Střelecké štafety trojic - VPs
16.4. 9.00, Louny Chlum
Brokové souboje, II. ročník
Souboje z borkovnic - kozlice
29. 4. 9.00, Louny Chlum
Mistrovství České republiky, XIV. ročník
Akční rojnice + domino + sprint z VPs

AEROKLUB

AK RANÁ

V dubnu má slunce již sílu ohřát zem, čímž vznikají silné stoupavé proudy, kterých vyžívají plachtaři pro dlouhé termické lety – začíná plachtařská sezona a s ní i plachtařské závody, kterých se ranští plachtaři hojně zúčastňují. První jsou tradičně o velikonoce na Slovensku. V dubnu rovněž začíná plachtařský výcvik prvními praktickými lety. V prostorech Ak Raná je, mimo jiné, největší kolekce létajících historických kluzáků v Čechách (nejstarší model z roku 1923). Po domluvě (na čísle 728432 908) je možno sjednat výklad o zdejší plachtařské historii, která se píše od roku 1932.
Více informací na www.aeroklubrana.cz

SPORT

Seznam zkratek

[1] ČSÚ – Český statistický úřad

[2] MK, MKL – Městská knihovna Louny

[3] MHD – městská hromadná doprava

[4] SoS – sociální služby

[5] MŠ, ZŠ, SŠ – mateřské, základní, střední školy

[6] SWOT – Strengths, weaknesses, opportunities, threats (analýza silných a slabých stran, příležitostí a hrozeb)

[7] ESF – Evropský sociální fond

[8] OSN – Organizace spojených národů

[9] STD – sociálně-terapeutická dílna

[10] MoMA – Museum of Modern Arts v New Yorku

[11] MVS – Meziknihovní výpůjční služby